

**«ЭЙР АСТАНА»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
шоғырландырылған қаржылық есептілік

Мазмұны

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін басшылықтың жауапкершілігін растау	3
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	4-10
2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік:	
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп	11
Өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	12
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	13
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	14
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	15-16
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер	17-78

**2025 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ
ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН
БАСШЫЛЫҚТЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН РАСТАУ**

Басшылық Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары (ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттары) жөніндегі Кеңеспен шығарылған ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «Эйр Астана» акционерлік қоғамының және оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі – «Топ») шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қызметінің нәтижелерін, көрсетілген күні аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдың өзгеруін анық көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға жауапты болады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық мыналар үшін жауап береді:

- есеп саясаты қағидаттарын дұрыс таңдау мен қолдануды қамтамасыз ету;
- осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсінікті болуын қамтамасыз ететін нысанда ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді ұсыну;
- ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарының талаптарын орындау пайдаланушылардың есептілікті сол немесе өзге мәмілелердің, сондай-ақ өзге оқиғалардың немесе шарттардың Топ қызметінің қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне тигізетін әсерін түсінуі үшін жеткіліксіз болған жағдайда қосымша ақпаратты ашу;
- Топтың болашақта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау.

Басшылық сондай-ақ, мыналарға жауап береді:

- Топтың барлық бөлімшелерінде тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау;
- Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәлдіктегі ақпаратты беруге және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есепке алуды жүргізу;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барлық ақылға қонымды мүмкін шараларды қабылдау; және
- қаржылық және өзге теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу.

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Топ басшылығы 2026 жылдың 13 наурызында мақұлдады және бекітті.

Топ басшылығының атынан:

Питер Фостер
Бас атқарушы директор

2026 жылдың 13 наурызы

Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Ибрахим Жанлыел
Қаржы жөніндегі
атқарушы директор

2026 жылдың 13 наурызы

Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Сауле Хасенова
Бас бухгалтер

2026 жылдың 13 наурызы

Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Эйр Астана» АҚ-ның Акционерлеріне, Директорлар кеңесі мен басшылығына

Пікір

Біз «Эйр Астана» АҚ мен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі -«Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп, пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп, басқа да жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік барлық елеулі қатынастарда 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының шоғырландырылған қозғалысы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін ХҚЕС-тің бухгалтерлік стандарттарына сәйкес дұрыс бейнелейді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Топқа қатысты бухгалтерлер үшін Халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес қабылдаған *Кәсіби бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда)* (БХЭСК кодексі) сәйкес, жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігі аудитіне қолданылатын тәуелсіздік талаптарына және Қазақстан Республикасында жария мүдделі ұйымдардың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға қатысты тәуелсізбіз. Біз сондай-ақ осы талаптарға және БХЭСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Аудиттің басты мәселелері

Аудиттің басты мәселелері – біздің кәсіптік пайымдауымызға сай ағымдағы кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болып табылған мәселелер. Бұл мәселелер шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылған және біз бұл мәселелер жөнінде бөлек пікірімізді білдірмейміз. Төменде көрсетілген әрбір мәселеге қатысты тиісті мәселенің аудитіміздің барысында қалай қарастырылғанының сипаты осы контекстінде келтіріледі.

Біз есебіміздің «Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселелерге де қатысты міндеттерді орындадық. Тиісінше, аудитімізге шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде әзірленген рәсімдерді орындау жатады. Аудиторлық процедураларымыздың, соның ішінде төменде көрсетілген мәселелерді қарастыру барысында орындалған процедуралардың нәтижелері қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы аудиторлық пікірімізді білдірудің негізі болады.

Аудиттің басты мәселесі

Тиісті басты мәселе аудитіміздің барысында қалайша қарастырылды

Жолаушылар тасымалынан түскен түсім

Топтың жолаушылар тасымалынан түсетін түсімі туралы ақпарат бірнеше ақпараттық жүйеде, соның ішінде брондау жүйелерінде өңделетін құны төмен операциялардың айтарлықтай санынан қалыптастырылады. Түсімді өңдеу және мойындау процестері жоғары автоматтандырылған болып табылады және бекітілген тарифтік жоспарлар негізінде жүзеге асырылады.

Біз бұл мәселені түсімді мойындау процесіне тартылған ақпараттық жүйелердің күрделілігіне, сондай-ақ түсімді бұрыс мойындау және бағалау тәуекелдеріне байланысты аудиттің негізгі мәселесі ретінде анықтадық. Түсім аудиті тиісті жүйелерді сәйкестендіру, сондай-ақ автоматтандырылған бақылау құралдарын бағалау және тестілеу үшін ақпараттық технологиялар («АТ») саласындағы мамандарды тартуды қоса алғанда, аудиторлық рәсімдер көлемінің ұлғаюын талап етті.

Біз брондау жүйелерінің және басқа АТ-жүйелерінің қызмет етуін қолдайтын жалпы АТ-бақылауларының дизайнын бағаладық және олардың операциялық тиімділігін тестіледік.

Біз деректерді жинауға және көрсетуге байланысты қолданбалы АТ-бақылауларын, сондай-ақ брондау жүйелерінде клиенттерге жазылып берілетін сомаларды есептеуге қатысты қолданбалы АТ-бақылауларын тестіледік.

Біз жолаушылар тасымалынан түсетін түсімді көрсету және мойындау үшін пайдаланылатын брондау жүйелеріндегі ақпаратты басқа АТ-жүйелерінде көрсетілген түсіммен салыстырдық.

Біз түсім, болашақ кезеңдердің кірістері, сауда дебиторлық берешек пен бухгалтерлік жүйеде көрсетілген ақша қаражаты арасындағы өзара байланысты талдадық.

Біз маршруттар/бағыттар бойынша түсімнің жылдық және ай сайынғы трендтерін талдадық және оларды жолаушылар ағыны көлеміндегі өзгерістермен салыстырдық.

Түсімді мойындауға қатысты есеп саясаты туралы ақпаратты ашып көрсету шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *3-ескертпесінде*, ал түсім түрлері бойынша ашып көрсету шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *7-ескертпесінде* көрсетілген.

Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резерві

Біз бұл мәселені шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервінің маңыздылығына, осы резервті есептеу негізінде жатқан жорамалдар субъективтілігінің жоғары деңгейіне және басшылық қолданған елеулі кәсіби пайымдаулар мен бағалауларға байланысты аудит барысында аса маңызды мәселелердің бірі ретінде қарастырдық.

Елеулі жорамалдарға техникалық қызмет көрсету бойынша жасалатын жұмыстың күтілетін құны мен мерзімдері жатады. Қозғалтқыштарға қызмет көрсету бойынша күтілетін жұмыстардың мерзімі мен құнын бағалау үшін басшылық сыртқы сарапшыны тартты.

Топтың әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервіне қатысты есеп саясаты туралы ақпаратты ашып көрсетуі шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *3-ескертпесінде*, ал әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервтерінің түрлері жөніндегі ақпаратты ашып көрсету шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *22-ескертпесінде* көрсетілген.

Біз түсімді есепке алу кезінде басшылық қолданған негізгі кәсіби пайымдауларды талдадық.

Біз Топтың түсімді мойындауға қатысты есеп саясатын бағаладық.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікте түсімді мойындауға қатысты ақпараттың ашылып көрсетілуін сараладық.

Біз әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервін, соның ішінде деректерді жинауды, бағалау процесін, сондай-ақ пайдаланылған жорамалдарды тексеруді бақылаудың тиісті құралдарын бағалау үшін басшылық қолданған процесс туралы түсінік алдық.

Біз басшылық тартқан сарапшының құзыреттілігін, кәсіби мүмкіндіктерін және объективтілігін бағаладық, сондай-ақ оның атқарған жұмысы, оның ішінде көлемі, қолданылатын әдістері мен негізгі болжамдары туралы түсінік алдық.

Біз басшылықтың сарапшысы дайындаған есептеулердің нәтижелерін зерттедік және олардың тиісті сипаты мен сенімділігін растау мақсатында сарапшының тұжырымдары мен қорытындыларының орындылығын және негізділігін бағаладық.

Біз резервті бағалау кезінде басшылық қолданған негізгі жорамалдарды талдадық.

Біз техникалық қызмет көрсету жұмыстарының күтілетін құнын нақты келтірілген тарихи шығындармен және қолданыстағы техникалық қызмет көрсету шарттарымен салыстырдық.

Біз есепті жылы резервті есептеу әдістемесін өткен жылы қолданылған әдістемемен салыстырдық.

Біз әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервіне қатысты шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашып көрсетуді талдадық.

Басқа да мәліметтер

Топтың 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитін 2025 жылғы 13 наурыздағы бұл есептілік туралы түрлендірілмеген пікірін білдірген басқа аудитор жүргізді.

Топтың 2025 жылғы жылдық есебіне қосылған басқа да ақпарат

Басқа да ақпаратқа Топтың 2025 жылғы жылдық есебінде қамтылған ақпарат жатады, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен сол туралы біздің аудиторлық есебіміз жатпайды. Басқа да ақпарат үшін жауапкершілікті басшылық көтереді. Топтың 2025 жылғы Жылдық есебі, жорамалмен, бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа таралмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін тұжырымды ұсынбаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудитті жүргізуімізге орай біздің міндетіміз жоғарыда аталған басқа ақпаратпен, ол бізге ұсынылған кезде танысу және бұл ретте басқа да ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептіліктің немесе аудит барысында ие болған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің болуы және басқа да ақпарат өзге елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығы мәселесін қарастыру болып табылады.

Басшылықтың және Аудит жөніндегі комитеттің шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Топты таратқысы келген, басшылықтың қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Аудит жөніндегі комитет Топтың қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік - бұл сенімділіктің жоғары деңгейі, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит әрқашан болған жағдайда айтарлықтай бұрмалануды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- ▶ адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- ▶ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- ▶ қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;

- ▶ басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады;
- ▶ шоғырландырылған қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз;
- ▶ шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір қалыптастыру үшін негіз ретінде ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі шаруашылық бірлікке қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдемелер алу мақсатында Топтың аудитін жоспарлаймыз және жүзеге асырамыз. Біз Топтың аудит мақсаттары үшін орындалатын аудиторлық процедураларды жалпы басқаруға, бақылауға және тексеруге жауаптымыз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін жеке дара жауапты болып табыламыз.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Сондай-ақ біз Аудит жөніндегі комитетке тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағандығымыз туралы мәлімдеме жасадық және осы тұлғаларды барлық өзара қарым-қатынастар мен аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізделген түрде есептеуге болатын басқа да мәселелер туралы, ал қажетті жағдайларда - қауіп-қатерлерді жою үшін жасалған іс-қимылдар немесе қолға алынған сақтық шаралары туралы хабардар еттік.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болған және тиісінше, аудиттің басты мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, тек бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайдан немесе қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есебімізде хабарланбауы тиіс екендігі туралы тұжырымға келген сирек жағдайлардан басқа, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлануынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп жорамал жасауға болады.

Соның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған, аудиттің жүргізілуіне жауапты жетекші, - Пол Кон.

ТОО «Эрнст энд Янг»

Пол Кон
Аудит бойынша серіктес

Динара Малаева
Аудитор

Аудитордың 2016 жылғы 25 ақпандағы
№ МФ-0000323 біліктілік куәлігі

А15ЕЗН4, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» ғимараты

2026 жылғы 13 наурыз

Рустамжан Саттаров
«Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы
министрлігі 2005 жылғы 15 шілдеде берген
сериясы МФЮ-2, № 0000003 болатын
Қазақстан Республикасының аумағында
аудиторлық қызметпен айналысуға
арналған мемлекеттік лицензия

«ЭЙР АСТАНА» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ
2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға арналған шоғырландырылған
пайда немесе залал туралы есеп

мың теңге	Ескерту	2025 ж.	2024 ж.
Табыс және басқа да кірістер			
Жолаушылар тасымалы	7	721,046,502	585,810,042
Кері жалдаумен сату бойынша пайда	7	19,256,118	12,501,395
Жүк және пошта	7	14,272,406	12,413,214
Басқа кірістер	7	4,391,707	5,427,382
Жалпы табыс және басқа кірістер		758,966,733	616,152,033
Операциялық шығындар			
Жанармай		(173,137,790)	(143,373,122)
Персонал және экипаж шығындары	8	(136,144,112)	(106,675,293)
Тозу және амортизация	12	(119,792,081)	(88,717,693)
Инженерлік-техникалық қызмет көрсету	8	(76,101,528)	(55,443,453)
Әуежай қызметтері және навигация	8	(73,605,152)	(56,732,135)
Жолаушыларға қызмет көрсету	8	(73,426,414)	(55,787,727)
Іске асыру шығындары	8	(26,630,517)	(20,777,116)
Сақтандыру		(7,057,271)	(6,013,245)
Ақпараттық технологиялар		(4,203,971)	(3,224,735)
Консультациялық, заңгерлік және кәсіби қызметтер		(3,088,882)	(3,874,604)
Табыс салығынан басқа салықтар		(2,931,190)	(2,043,010)
Мүлік және кеңсе бойынша шығындар		(2,525,083)	(2,200,684)
Әуе кемелерін жалдау шығыстары		(1,162,524)	(2,384,213)
Өзге шығындар		(13,311,137)	(6,582,456)
Операциялық шығындардың жиынтығы		(713,117,652)	(553,829,486)
Операциялық пайда		45,849,081	62,322,547
Қаржылық кірістер	9	11,633,517	10,376,957
Қаржылық шығыстар	9	(42,893,475)	(30,618,503)
Бағамдық айырмадан шығын, нетто		(4,142,993)	(9,939,963)
Салық салғанға дейінгі пайда		10,446,130	32,141,038
Табыс салығы бойынша шығыс	10	(3,423,268)	(6,618,444)
Жыл ішіндегі пайда		7,022,862	25,522,594
Бір акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда (теңге)	19	19.823	73.156

Топ Басшылығының атынан:

Питер Фостер
Бас атқарушы директор

2026 жылдың 13 наурызы
Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Ибрахим Жанлыел
Қаржы жөніндегі
атқарушы директор

2026 жылдың 13 наурызы
Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Сауле Хасенова
Бас бухгалтер

2026 жылдың 13 наурызы
Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

«ЭЙР АСТАНА» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп

мың теңге	Ескерту	2025 ж.	2024 ж.
Жыл ішіндегі пайда		7,022,862	25,522,594
Келесі кезеңдерде пайдаға немесе залалға қайта жіктелуге жатпайтын бағамдық айырмашылықтар		(7,550,846)	27,123,811
<i>Кейінгі кезеңдерде пайданың немесе залалдың құрамына қайта жіктелуге жататын өзге жиынтық кіріс (салықты шегергенде):</i>			
Ақша ағындарын хеджирлеу - әділ құн өзгерістерінің тиімді бөлігі		88,861	179,683
Ақша ағындарын хеджирлеуге байланысты корпоративтік табыс салығы – әділ құн өзгерістерінің тиімді бөлігі		(17,772)	(35,937)
Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша іске асырылған залал	24	3,594,620	5,968,460
Хеджирлеу құралдары бойынша өткізілген таза шығын бойынша салық әсері	24	(719,028)	(1,193,786)
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы өзге жиынтық кіріс		2,946,681	4,918,420
Табыс салығын шегергендегі жылдағы басқа да жиынтық залал/(кіріс)		(4,604,165)	32,042,231
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс		2,418,697	57,564,825

Өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

мың теңге	Ескерту	31 желтоқсан 2025 ж.	31 желтоқсан 2024 ж.
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	11	604,500,136	558,341,061
Материалдық емес активтер		3,286,956	3,160,112
Берілген алғы төлемдер	15	10,275,403	10,287,430
Кепілдікті салымдар	13	22,723,574	20,319,131
Сауда және өзге дебиторлық берешек	16	839,685	330,819
Кейінге қалдырылған салық активтері	10	40,910,015	25,521,921
		682,535,769	617,960,474
Ағымдағы активтер			
Тауар-материалдық қорлар	14	43,686,386	34,724,999
Берілген алғы төлемдер	15	15,880,719	15,905,582
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		3,591,791	6,825,905
Сауда және өзге дебиторлық берешек	16	13,142,263	10,922,813
Өзге салықтар бойынша алдын-ала төлем	17	16,126,407	7,242,317
Кепілдікті салымдар	13	25,524,210	1,700,831
Басқа қаржылық активтер		122,844	158,583
Ақшалай қаражат және оның баламалары	18	239,053,004	256,622,307
		357,127,624	334,103,337
Активтер жиыны		1,039,663,393	952,063,811
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Меншікті капитал			
Жарғылық капитал	19	56,758,223	56,758,223
Қосымша төленген капитал		48,996	48,996
Басқа резервтер		(691,711)	1,455,281
Сатып алынған акциялар		(2,624,585)	(3,952,306)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві		34,332,765	40,842,148
Хеджирлеу құралдары бойынша резерв, салықты шегере отырып		(60,737)	(1,965,955)
Бөлінбеген пайда		98,936,355	113,985,260
Меншікті капитал жиыны		186,699,306	207,171,647
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	24	2,509,956	273,582
Жалға алу бойынша міндеттемелер	24	427,807,796	376,385,720
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резерві	22	133,618,151	152,211,535
Қызметкерлер сыйақысы		619,780	429,540
		564,555,683	529,300,377
Ағымдағы міндеттемелер			
Саудалық және өзге кредиторлық берешек	23	62,387,963	61,344,401
Қарыздар	24	316,967	29,406
Жалға алу бойынша міндеттемелер	24	100,151,054	90,259,057
Болашақ кезеңдердің кірістері	21	50,087,407	47,155,403
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резерві	22	69,165,098	13,269,005
Төлеуге жататын табыс салығы		6,299,915	3,534,515
		288,408,404	215,591,787
Міндеттемелер жиыны		852,964,087	744,892,164
Меншікті капитал мен міндеттемелер жиыны		1,039,663,393	952,063,811
Акциялардың баланстық құны (теңгемен)*		518.190	579.763

* Бір жай акцияның баланстық құнын ұсыну ХҚЕС - ке жатпайды және KASE талабы мен ережелері бойынша талданады.

Жай акциялардың саны 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сәйкесінше 353,948,253 және 351,887,760 болды.

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

«ЭЙР АСТАНА» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

мың теңге	Акционерлікка питал	Қазынашылық акциялар	Басқа резервтер	Қосымша төленген капитал	Хеджирлеу құралдары бойынша резерв	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда	Меншікті капитал жиыны
2024 жылдың 1 қаңтары	2,501,550	—	—	48,996	(5,489,830)	12,323,792	87,599,957	96,984,465
Жыл ішіндегі пайда	—	—	—	—	—	—	25,522,594	25,522,594
Өзге жиынтық кіріс: Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша іске асырылған залал және жанармай бойынша колл-опциондардың әділ құны өзгерістерінің тиімді бөлігі, салық шегерісінен кейін	—	—	—	—	4,918,420	—	—	4,918,420
Басқа валюталардан қайта есептеу кезіндегі бағамдық айырмалар	—	—	—	—	(1,394,545)	28,518,356	—	27,123,811
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	—	—	—	—	3,523,875	28,518,356	25,522,594	57,564,825
Акциялар шығару (19-ескерту)	54,256,673	—	—	—	—	—	—	54,256,673
Шығарылым шығындары, жалпы (19-ескерту)	—	—	(1,386,266)	—	—	—	—	(1,386,266)
Сатып алынған қазынашылық акциялар (19-ескерту)	—	(3,952,306)	—	—	—	—	—	(3,952,306)
Акциялар бойынша есептелген акцияларға негізделген төлемдер (20-ескерту)	—	—	2,841,547	—	—	—	—	2,841,547
Меншікті капиталдағы басқа өзгерістер	—	—	—	—	—	—	862,709	862,709
2024 жылдың 31 желтоқсаны	56,758,223	(3,952,306)	1,455,281	48,996	(1,965,955)	40,842,148	113,985,260	207,171,647
2025 жылдың 1 қаңтары	56,758,223	(3,952,306)	1,455,281	48,996	(1,965,955)	40,842,148	113,985,260	207,171,647
Жыл ішіндегі пайда	—	—	—	—	—	—	7,022,862	7,022,862
Өзге жиынтық кіріс: Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша іске асырылған залал және жанармай бойынша колл-опциондардың әділ құны өзгерістерінің тиімді бөлігі, салық шегерісінен кейін	—	—	—	—	2,946,681	—	—	2,946,681
Басқа валюталардан қайта есептеу кезіндегі бағамдық айырмалар	—	—	—	—	(1,041,463)	(6,509,383)	—	(7,550,846)
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	—	—	—	—	1,905,218	(6,509,383)	7,022,862	2,418,697
Жарияланған дивидендтер (19-ескерту)	—	—	—	—	—	—	(19,070,084)	(19,070,084)
Акцияларға негізделген төлемдер бойынша үлестік құралдарға құқықтарды тарату (20-ескерту)	—	2,638,011	(2,701,168)	—	—	—	—	(63,157)
Сатып алынған қазынашылық акциялар (19-ескерту)	—	(1,310,290)	—	—	—	—	—	(1,310,290)
Акцияларға негізделген, акциялар бойынша есептелетін төлемдер бағдарламасы (20-ескерту)	—	—	716,658	—	—	—	—	716,658
Акцияларға негізделген төлемдер бойынша жойылған құқықтар	—	—	(162,482)	—	—	—	—	(162,482)
Меншікті капиталдағы басқа өзгерістер	—	—	—	—	—	—	(3,001,683)	(3,001,683)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	56,758,223	(2,624,585)	(691,711)	48,996	(60,737)	34,332,765	98,936,355	186,699,306

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

«ЭЙР АСТАНА» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ
2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы
шоғырландырылған есеп

мың теңге	Ескерту	2025 ж.	2024 ж.
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Салық салынғанға дейінгі пайда		10,446,130	32,141,038
Түзетулер:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің тозуына және амортизациясына	12	119,792,081	88,717,693
Негізгі құралдар мен қорларды сатудан түскен кіріс		(19,765,818)	(12,842,554)
Берілген алғы төлемдер, сауда дебиторлық берешек, кепілдікті депозиттер және ақша қаражаты мен оның баламаларының құнсыздануы бойынша резервтегі өзгерістер	13,15, 16,18	99,518	(539,856)
Өтпейтін тауар-материалдық қорлар резерві	14	974,856	165,712
Демалыстар резервінің өзгеруі	23	737,786	552,061
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервінің өзгеруі	22	56,083,052	44,656,280
Клиенттердің сенімділігі бағдарламасы бойынша резервтің өзгеруі	21	(399,634)	1,909,682
Бағамдық айырмадан болған шығын, нетто		4,142,993	9,939,963
Қаржылық кірістер		(11,620,329)	(10,241,249)
Қаржылық шығыстар		42,806,796	30,594,906
Әуе кемелерді мерзімінен бұрын қайтарудан түске кіріс		—	(1,270,825)
Меншікті капиталдағы басқа өзгерістер		(3,001,683)	—
Үлестік құралдарды есептей отырып, акцияларға негізделген төлемдер	20	486,126	2,841,547
Айналым капиталындағы өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		200,781,874	186,624,398
Саудалық және өзге дебиторлық берешектердің өзгеруі		(15,580,510)	(842,175)
Алғы төлемдер мен берілген аванстардың өзгеруі		(10,518,655)	(4,788,757)
Тауар-материалдық қорлардың өзгеруі		(11,545,615)	768,943
Сауда және өзге кредиторлық берешектің және әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету бойынша резервтің өзгеруі		(35,643,483)	(8,373,871)
Болашақ кезеңдер кірістерінің өзгеруі		5,028,384	1,503,495
Басқа қаржылық активтердің өзгеруі		117,233	419,210
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		132,639,228	175,311,243
Төленген табыс салығы		(16,273,670)	(12,997,706)
Алынған сыйақы		11,616,872	10,223,843
Операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		127,982,430	172,537,380
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Негізгі құралдарды сатып алу		(28,099,418)	(45,980,710)
Кері жалдау арқылы қозғағышты сатып алу	7	72,809,952	42,484,321
Негізгі құралдарды сатудан түсімдер		1,865,305	1,283,449
Материалдық емес активтерді сатып алу		(748,206)	(1,775,326)
Банк және кепілдік салымдарын орналастыру		(29,722,963)	(5,972,685)
Банк және кепілдік салымдарын өтеу		1,460,982	1,428,975
Инвестициялық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) таза ақша қаражаты		17,565,652	(8,531,976)

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

«ЭЙР АСТАНА» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ
2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы
шоғырландырылған есеп

мың теңге	Ескерту	2025 ж.	2024 ж.
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Жалдау төлемдері	24	(100,122,612)	(90,134,893)
Төленген сыйақы	24	(34,750,891)	(25,826,796)
Кері жалға алу арқылы сатудан алынған қосымша қаржыландыру мен қарыздарды қайтару	24	(263,991)	(17,201,883)
Алынған қарыздар	7, 24	2,739,854	17,308,572
Қазынашылық акцияларды сатып алу	19	(1,339,060)	(3,952,306)
Қазынашылық акциялар бойынша есеп		(7,816)	—
Акциялар шығарудан түсетін түсімдер	19	—	54,256,673
Төленген дивидендтер	19	(19,070,084)	—
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		(152,814,600)	(65,550,633)
АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫНЫҢ ТАЗА АЗАЮЫ/(ӨСУІ)			
		(7,266,518)	98,454,771
Шетелдік валютада ұсталатын ақша қаражаттарына айырбас бағамдары өзгерістерінің әсері		(938,384)	(1,350,109)
Күтілетін несиелік шығындар қозғалысының ақша қаражаты және оның баламаларына әсері		(1,042)	(939)
Басқа валюталардан аудару айырмашылықтары		(9,363,359)	34,966,417
ЖЫЛ БАСЫНДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ	18	256,622,307	124,552,167
ЖЫЛ СОҢЫНДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ	18	239,053,004	256,622,307

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 17-78 беттердегі ескертулермен бірге оқылуы керек.

1. Қызметінің сипаты

«Эйр Астана» акционерлік қоғамы (бұдан әрі, «Компания») Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің анықтамасына сәйкес акционерлік қоғам болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылдың 29 тамызындағы № 1118 қаулысына сәйкес 2001 жылдың 14 қыркүйегіндегі жабық акционерлік қоғам ретінде құрылды. Заңнамаға 2003 жылы енгізілген өзгерістердің нәтижесінде 2005 жылдың 27 мамырында Компания акционерлік қоғам болып қайта тіркелді.

Компания «FlyArystan» АҚ (бұрынғы «Эйр Қазақстан» авиациялық компаниясы) АҚ еншілес кәсіпорнына (бұдан әрі – «Еншілес кәсіпорын») иелік етеді, ол 2019 жылдың қарашасында дауыс беретін акциялардың жүз пайызын сатып алу арқылы сатып алынды. Олар бірге «Топ» деп аталады.

2024 жылдың қазан айында Еншілес компанияға Халықаралық әуе көлігі қауымдастығының (IATA) FS коды беріліп, 2024 жылдың 31 желтоқсанынан кейін жоспарланған жолаушылар рейстеріне билет сату басталды. 2024 жылғы желтоқсанда Еншілес компания өзінің алғашқы чартерлік рейсін орындады. 2024 жылғы қазанға дейін Еншілес компания жолаушылар мен жүктерді тасымалдау бойынша операциялық қызметті жүзеге асырған жоқ. 2025 жылдан бастап Еншілес компания FlyArystan брендімен азаматтық авиация әуе кемелері арқылы жолаушылар мен жүктерді тасымалдау қызметін жүзеге асыра бастады.

2025 жылдың маусым айында Топ 100% акцияларға иелік ететін «Air Astana Terminal Services» ЖШС еншілес компаниясын құрды. 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде еншілес компания ешқандай операциялық қызметті жүзеге асырмады және тиісінше, шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілетін ешқандай маңызды активтері, міндеттемелері немесе қаржылық нәтижелері болған жоқ.

Топтың негізгі қызметі жолаушылар үшін тұрақты ішкі және халықаралық әуе тасымалдарын ұсыну болып табылады. Басқа қызмет түрлеріне жүк және пошта тасымалы кіреді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ тиісінше 62 және 57 турбореактивті қозғалтқышы бар ұшақтар паркімен жұмыс істеді.

2024 жылдың 15 ақпанында Топ 54,256,673 мың теңге (121,112 мың АҚШ доллары) жинап, акциялардың алғашқы орналастырылуын («ІРО») аяқтады. Топ бір уақытта үш биржада тізімделеді: Қазақстан қор биржасы, Астана халықаралық биржасы және Лондон қор биржасы. Бастапқы орналастырудан басқа, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (толығымен Қазақстан Республикасы Үкіметіне тиесілі) және «BAE Systems Kazakhstan Ltd.» ЖШС акционерлері өздерінің акцияларын (немесе акцияларды білдіретін ЖДҚ) сатты, олардың акциялары сәйкесінше 41% және 16.95%-ға дейін қысқарды. ІРО-дан кейін басқа акционерлердің акциялары 10%-дан аз болды.

2025 жылдың 18 желтоқсанында «BAE Systems Kazakhstan Limited» ЖШС компаниясы шығарылған акция капиталының 10.1%-ын құрайтын 9,000 мың жаһандық депозитарлық қолхаттарын (ЖДҚ) сатты. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша BAE Systems Kazakhstan Limited компаниясы шығарылған акция капиталының 6.85%-ын сақтап қалды.

2. Есеп негіздері

Қолданылатын стандарттарға сәйкестік туралы мәлімдеме

Бұл шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары (КЕХС қаржылық есептілік стандарттары) жөніндегі Кеңеспен шығарылған КЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалды.

2. Есеп негіздері (жалғасы)

Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстанның ұлттық валютасы қазақстандық теңге («теңге») болғанымен, Компанияның функционалдық валютасы ретінде АҚШ доллары анықталған. АҚШ доллары Компания қызметінің негізінде жатқан негізгі оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық мән-жайын көрсетеді және Компания жұмыс істейтін негізгі экономикалық ортаның функционалдық валютасы болып табылады. Компанияның еншілес компаниясы FlyArystan-ның функционалдық валютасы ретінде АҚШ доллары анықталған.

Шоғырландырылған жылдық қаржылық ақпараттың баптарын бағалау үшін таңдалған валютадан басқа барлық валюталар шетелдік валюта ретінде қарастырылады. Тиісінше, АҚШ долларына жатпайтын транзакциялар мен қалдықтардың сомасы бухгалтерлік есептің тиісті стандарттарының талаптарына сәйкес АҚШ долларына аударылған.

Акционерлердің талабы бойынша Топ АҚШ долларымен және қазақстандық теңгемен ақпаратты ұсыну валютасымен қаржылық ақпараттың екі жиынтығын дайындайды, себебі акционерлер қос валюта да Топтың қаржылық ақпаратын пайдаланушылар үшін функционалды түрде пайдалы деп санайды. Топтың шоғырландырылған қаржылық ақпараты 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін теңгемен ұсынылған. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер мыңға жуық дөңгелектелген.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау қағидаттары

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік, әділ құны бойынша көрсетілетін кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, өзіндік құнның тарихи қағидаларына сәйкес жасалған, төменде түсіндірілген. Тарихи құн, әдетте, сатып алу күніндегі активтерге айырбасталған өтемақының әділ құны негізінде анықталады. Топ өзге жиынтық кірісті пайда немесе залал туралы есептен бөлек ашып көрсетеді. Төменде ұсынылған есеп саясатының негізгі ережелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге дәйекті түрде қолданылды. Шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан теңгесінде ұсынылған және барлық мәндер, егер басқасы көрсетілмесе, мыңға жуық (мың теңге) дөңгелектелген.

Топ қаржылық есептілігін әдеттегідей жұмысын жалғастырады деген болжаммен дайындады.

Шоғырландыру қағидаттары

(i) Бизнесі біріктіру

Бизнесі біріктіру сатып алу әдісін, сатып алу күніне, яғни бақылауды Топқа өткізген күнгі жағдай бойынша есепке алынады.

(ii) Еншілес ұйымдар

Еншілес кәсіпорындар- бұл Топ басқаратын ұйымдар. Топ еншілес кәсіпорынды басқарады, егер Топ инвестициялар объектісіне қатысумен байланысты өзгеретін кірістермен байланысты тәуекелдерге тап болса немесе осындай кіріс алуға құқылы болса және осы кірістердің мөлшеріне әсер ету мақсатында осы кәсіпорынға қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану мүмкіндігі болса.

Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі бақылау басталған күннен бастап бақылау тоқтатылған күнге дейін шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізіледі. Еншілес ұйымдардың есеп саясатына оларды Топ қабылдаған есеп саясатына сәйкес келтіру қажет болған кезде түзетулер енгізілді.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Кірістер

Жолаушыларды тасымалдаудан түсетін кірістер

Сатылған билеттер тасымалдау қызметі көрсетілгенде кіріс болып танылады. Сатылған, бірақ пайдаланылмаған ұшақ билетінің құны Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы жөніндегі есепте болашақ кірістер ретінде көрсетілген. Шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі есептің осы жолы жолаушылардың тасымалдануына қарай немесе жолаушы билетін қайтарғанда азаяды. Топ өткен жылдардың тарихи деректері негізінде пайдаланылмайтын немесе қайтарылмайтын сатылған билеттердің пайызына қатысты жолаушыларды тасымалдаудан түскен кірістерді таниды.

Топ саудасын билет сататын делдал ретінде әрекет ететін агенттер арқылы жүргізеді. Орта есеппен алғанда, дебиторлық берешек пайда болған сәттен бастап бір ай ішінде өтеледі. Ұшақ билеттерінің қысқа мерзімді сипатына байланысты Топ саудасының елеулі қаржылық компоненттері жоқ.

Жолаушыларды тасымалдаудан түскен кірістерге басқа әуекомпаниялармен жасалған «code-share» келісімшарттары бойынша түскен кірістер кіреді. Бұл келісімшарттарға сәйкес Топ осы әуекомпаниялардың рейстеріне орындар сатады және бұл әуекомпаниялар да Топ рейстеріне орындар сатады. Басқа әуекомпаниялардың рейстеріне орын сатудан түскен кірістер Топтың пайда мен шығын құрамында нетто болып көрсетіледі, өйткені Топ осындай түрдегі келісімшарттарда агент рөлін атқарады. Топ рейстеріне басқа әуекомпаниялар сатқан билеттерден түскен кірістер жолаушылар тасымалынан түскен кірістер құрамындағы пайда немесе шығын ішінде көрсетіледі.

Алымдар мен салықтар сияқты әуежай қызметтерінен түскен түсім оған қатысты болған шығындардан бөлек көрсетіледі. Топ операция көлемі негізінде бағалайтын іс жүзіндегі әуежайлық шығындардағы өзгерістерге Топтың ұшырауы осы презентацияны түсіндіреді. Осылайша Топ агент ретінде емес, принципал ретінде әрекет етеді.

Жүк тасымалынан түсетін кірістер

Жүк тасымалдау қызметтері тасымалдау қызметі көрсетілген кезде кіріс ретінде танылады.

Клиенттер бейілділігі бағдарламасы

«Nomad Club» бағдарламасы бойынша қосымша ұпай алуды қарастыратын билет саудасы бір билетке енгізілген, орындалуға тиісті екі бөлек міндеттеме ретінде есептеледі. Мәміле бағасы тасымалдау қызметі мен ұпайлар арасында жеке-дара бағаларына сәйкес бөлінеді. Сатылған ұпайлар бойынша мәміле бағасы бастапқы сату сәтінде кіріс ретінде танылмай, болашақтағы кіріс болып көрсетіледі және Топтың орындау міндеттемелері толық орындалып, осы сый талап етілгенде түсім ретінде танылады.

Туристтік агенттіктердің комиссиялары

Жолаушыны тасымалдау қызметі көрсетілген кезде туристік агенттіктермен авиабилеттерді сатудан түскен комиссиялар шығын деп танылады.

Турагенттік комиссиялар тасымалдау қызметтерін көрсету кезінде шығыс ретінде танылады. Мұндай сыйақылар 15.91 ХҚЕС-на сәйкес келісім-шарт бойынша қосымша шығындарды білдірсе де, Топ 15.94 ХҚЕС талап ететін оңайлатылған тәсілді қолданады және бұл шығындарды туындаған жағдайда есептен шығарады, себебі базалық активтің күтілетін амортизациялық мерзімі бір жылдан аспайды.

Резервтеу бойынша шығындар

Резервтеу бойынша шығыстар туындаған кезде шығыс ретінде танылады, себебі Топ басқаша мойындайтын активтің амортизациялық мерзімі бір жылдан аспайды. Тиісінше, Топ 15.94 ХҚЕС-та қарастырылған жеңілдетілген тәсілді қолданады, бұл амортизацияның күтілетін мерзімі бір жыл немесе одан аз болса, келісімшарт бойынша қосымша шығындарды есептен шығаруға мүмкіндік береді.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Жалдау

Шарт басталған кезде ұйым келісімшарттың тұтастай алғанда немесе оның жекелеген компоненттерінің жалдау болып табылатындығын бағалайды. Келісімшарт жалдау болып табылады немесе егер келісімшарт иеліктен шығаруға айырбастау кезеңінде анықталған активтің пайдаланылуын бақылауға ауысса, жалдау компонентін қамтиды. Осы келісім бойынша анықталған активтің пайдаланылуын бақылау құқығының бар-жоғын бағалау үшін Топ ҚЕХС (IFRS) 16 сәйкес жалдау анықтамасын қолданады.

(i) *Топ жалдаушы ретінде*

Топ активті пайдалану құқығы және жалдау мерзімі басталған кезде жалдау міндеттемесі түрінде таниды. Пайдалану құқығы түріндегі актив бастапқыда тікелей шығындармен және бөлшектеу және бөлшектеу кезінде шеккен шығындармен ұлғайтылған, жалдау күніне дейін немесе жалдау күніне дейін жасалған жалдау төлемдерінің мөлшеріне түзетілген жалдау міндеттемелерінің бастапқы сомасы болып табылатын тарихи құны бойынша бағаланады. алынатын ынталандыру төлемдерін шегеріп тастағанда, базалық активтің қозғалысы, базалық активті немесе ол орналасқан жерді қалпына келтіру.

Кейінгі есепке алу, пайдалану құқығы түріндегі актив, егер жалдау шарты жалдау мерзімі аяқталғанға дейін немесе активтің бастапқы құны заң түрінде болса, жалдау күнінен бастап жалдау мерзімінің соңына дейін тікелей әдіспен амортизацияланады. пайдалану Топтың сатып алу опционын жүзеге асыруын көрсетеді. Мұндай жағдайларда пайдалану құқығы түріндегі актив негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады, ол негізгі құралдарға қолданылатын әдісті қолдану арқылы анықталады. Сонымен қатар, пайдалану құқығы түріндегі активтің құны құнсызданудан болған залалдар сомасына мерзімді түрде азаяды және жалдау міндеттемесін қайта бағалау кезінде түзетіледі.

Жалдау міндеттемесі бастапқыда жалдаудың басталу күнінде төленбеген, жалда белгіленген пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған жалдау төлемдерінің дисконтталған құнымен немесе егер мұндай мөлшерлемені анықтау оңай болмаса, Топтың қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін қолдана отырып бағаланады. Әдетте, Топ қосымша қарыз қаражаттарын тарту мөлшерлемесін дисконттау ставкасы ретінде пайдаланады.

Топ әр түрлі сыртқы көздерден алынған пайыздық мөлшерлемелерге сүйене отырып, қосымша қарыз қаражаттарын тарту қарқынын анықтайды және жалдау шарттары мен жалданған активтің түрін ескере отырып белгілі бір түзетулер енгізеді.

Жалдау міндеттемесін өлшеуге кіретін жалдау төлемдеріне мыналар кіреді:

- Белгіленген төлемдер, оның ішінде нақты белгіленген төлемдер;
- Жалдаудың басындағы индексті немесе мөлшерлемені қолдана отырып өлшенген индекске немесе мөлшерлемеге байланысты өзгермелі жалдау төлемдері;
- Жалға алушыдан қалдық құнының кепілдігімен төлеуі күтілетін сомалар;
- Егер топ осы опцияны жүзеге асыратындығына жеткілікті сенімді болса, топ жалдау мерзімін ұзартуға арналған опцион түрінен туындайтын қосымша жалдау мерзімі ішінде жалдау төлемдерін, егер топ жалдау құқығын ұзарту опционын жүзеге асыратындығына жеткілікті сенімді болса. Жалдау мерзімінен бұрын тоқтатылғаны үшін айыппұлдар, егер топ жалдауды мерзімінен бұрын тоқтатпайтынына жеткілікті сенімділік болмаса.

Жалдау міндеттемелер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Егер болашақ жалдау төлемдері индекстің немесе ставканың өзгеруіне байланысты өзгерсе, егер Топ қалдық құнының кепілдемесі бойынша төленетін соманы бағалау өзгерсе, егер Топ сатып алу опциясын, жалдау мерзімін ұзарту немесе сатып алу опционын қолдануды бағалауды өзгерткен болса. оның тоқтатылуы немесе егер жалдау ақысы нақты белгіленген болса, ол қайта қаралуда.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

(i) Топ жалдаушы ретінде (жалғасы)

Жалдау міндеттемесі осылайша қайта қаралған кезде, пайдалану құқығындағы активтің баланстық құнына тиісті түзету енгізіледі немесе егер пайдалану құқығындағы активтің қаржылық жағдай туралы есептік құны бұрын нөлге дейін азайтылған болса, пайдаға немесе шығынға қосылады.

Топ активтерді «негізгі құралдар» бабы бөлігі ретінде инвестициялық жылжымайтын мүліктің анықтамасына сәйкес келмейтін пайдалану құқығымен, ал қаржылық жағдай туралы есепте «қарыздар» бабының жеке бөлігі ретінде жалдау бойынша міндеттемелерді ұсынады.

Топ құны төмен активтерді жалдау және қысқа мерзімді жалдау бойынша пайдалану құқығы активтерін және жалдау міндеттемелерін мойындамауды шешті. Топ осындай келісімдер бойынша жасалған жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіспен шығын ретінде таниды.

(ii) Кері жалдау және сату бойынша операциялар

Егер Топ активті басқа ұйымға берсе және активті сол кәсіпорыннан жалдайтын болса, Топ 16 «Жалдау» ҚЕХС-ына сәйкес беруді және жалдауды есепке алады.

Топ 15 ҚЕХС (IFRS) орындалуы бойынша міндеттеме қашан орындалатындығын анықтау үшін активті беру активті сату ретінде есепке алынғандығын анықтау үшін қолданылады.

Егер Топтың активті өткізуі 15 ҚЕХС (IFRS) талаптарына сәйкес келсе, оны активті сату ретінде есепке алу қажет. Топ активті Топта сақталған пайдалану құқығына жататын активтің алдыңғы қаржылық жағдай туралы есептік құнына пропорционалды негізде пайдалану құқығының нысаны ретінде бағалайды. Тиісінше, Топ жалға берушіге берілген құқықтармен байланысты кез келген кіріс немесе шығын сомасын ғана таниды. Егер активті сатуға арналған сыйақының әділ құны активтің әділ құнына тең болмаса немесе жалдау төлемдері нарықтық бағамға сәйкес келмесе, Топ сатудан түскен түсімді әділ құн бойынша өлшеу үшін келесі түзетулер енгізеді:

- (a) Нарықтағы кез-келген шарттар жалдау төлемдерін алдын-ала төлем ретінде ескерілуі керек және;
- (б) Кез-келген нарықтан жоғары шарттар сатып алушы-лизинг беруші сатушы-жалдаушыға қосымша қаржыландыру ретінде ескеріледі.

Кепілдік салымдар

Әуе кемесін жалдау келісімшартының талаптарына сәйкес әуе кемесін жалға берушілерге төленген соманы білдіреді. Бұл салымдар жалдау мерзімі аяқталғаннан кейін Топқа қайтарылады. Операциялық жалдау шарттары бойынша кепілдік салымдар қаржылық жағдай туралы есепте активтер ретінде ұсынылған. Салымды бастапқы тану кезінде Топ бір мезгілде дисконт пен кейінге қалдырылған активті (қосымша жалдау төлемін) таниды. Дисконт жалдау мерзімі ішінде тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып амортизацияланады, ал кейінге қалдырылған актив жалға алу мерзімі ішінде тең мөлшерде амортизацияланады.

Шетелдік валютасындағы операциялар

Шоғырландырылған қаржылық есепті жасау кезінде Топтың компанияларының қолданыстағы валютасынан (шетел валюталарынан) өзге валютадағы операциялар операция жасалған күнгі бағам бойынша есепке алынады. Әр есепті кезеңнің соңында шетел валюталарында көрсетілген ақша баптары сол күнгі бағам бойынша қайта есептеледі. Шетелдік валютада көрсетілген, әділ құны бойынша көрсетілетін ақшалай емес баптар әділ құн анықталған күнгі қолданыстағы бағамдар бойынша қайта есептеледі. Тарихи құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын ақшалай емес баптар аударылмайды.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Шетелдік валютасындағы операциялар (жалғасы)

Келесі кестеде 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы АҚШ долларының айырбастау бағамдары туралы ақпарат берілген:

	Орташа курс		Есепті күнге арналған «спот» айырбас бағамы	
	2025 ж.	2024 ж.	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
АҚШ долларымен				
1000 теңге	1.92	2.13	1.98	1.9
Еуро (euro)	1.13	1.08	1.17	1.04
Ағылшын фунт стерлингі (фунт)	1.32	1.28	1.34	1.25

Келесі кестеде 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы қазақстандық теңгенің айырбас бағамдары туралы ақпарат берілген:

	Орташа курс		Есепті күнге арналған «спот» айырбас бағамы	
	2025 ж.	2024 ж.	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
теңгемен				
АҚШ доллары (АҚШ доллары)	521.59	469.44	505.53	525.1
Еуро (euro)	590.15	507.86	591.68	546.47
Ағылшын фунт стерлингі (фунт)	687.92	600.27	679.37	659.08

Қаржылық кірістер мен шығыстар

Қаржылық кірістер банк салымдарынан түскен сыйақылар мен пайда мен шығын арқылы қаржы құралдарынан түскен пайдадан тұрады.

Топтың экономикалық пайдаға қол жеткізу ықтималдығы жоғары болса және кіріс көлемін нақты анықтау мүмкін болса, қаржылық активтер бойынша пайыздық кірістер танылады. Пайыздық кірістер қаржылық активтің (пайызды есептемегенде) баланстық құнынан және тиімді пайыздық мөлшерлемеден есептеледі, ал ол танылу сәтінде осы активтің баланстық құнына дейін қаржылық активті өтегенге дейін күтілген болашақ ақшалай кірістердің дисконтталуын қамтамасыз ету үшін есептеледі.

Қаржылық шығындар сыйақы шығындарынан, банк комиссияларынан, пайда мен шығын арқылы қаржы құралдарынан туындаған шығындардан құралған. Жоспарлы пайдалану мен сатуға дейін дайындығы үшін біршама уақыт қажет болатын активтерді сатып алуға, құруға немесе жасауға тікелей байланысты болған қарыздар бойынша шығындар жоспарлы пайдалануға немесе сатуға дайын болғанша сондай активтердің құнына енгізіледі. Қарыздар бойынша өзге барлық шығындар пайда болуына қарай пайда мен шығындарда көрсетіледі.

Белгілі қарыздар бойынша олардың жіктелген активтер құрамында танылуына дейін уақытша ақша құюдан алынған инвестициялық кіріс капиталға айналдыратын қарыз қаражатынан шегеріледі.

Қызметкерлер сыйақысы

Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар бойынша міндеттеме сомасын анықтау кезінде дисконттау қолданылмайды және тиісті шығындар қызметкерлердің қызмет көрсетуі бойынша танылады. Қызметкер жұмысы нәтижесінде Топтың мұндай сыйақыны төлеу бойынша қазіргі заңды міндеттемесі бар болса және осы сыйақы мөлшерін жеткілікті нақтылықпен бағалау мүмкін болса, резерв қысқа мерзімді бонустар мен Топ пайдасының бонустары бойынша күтілген төленетін сыйақы мөлшеріне сай жасалады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығын ағымдағы төлеуге жататын салық, ағымдағы кезеңде төленген салық және кейінге қалдырылған салықтардың сомасынан тұрады. Қазіргі табыс салығы есептік жылдың салық салынатын пайдасына негізделген. Салық салынатын пайда мен шығындарда көрсетілген таза пайдадан өзгеше болады, себебі соңғысы басқа жылдарда салық салынуға мен шегерілуге тиісті кірістер мен шығындарды қамтиды, сондай-ақ таза пайдаға салық салынбайтын немесе шегерілмейтін баптар кіреді. Қазіргі табыс салығы бойынша Топтың міндеттемесі есептік күні қолданылатын немесе көбінесе қолданылатын салық мөлшерлемесін пайдаланып, бір жыл бойынша салық салынатын кірістен төленетін күтілген салық болып табылады.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есеп-қисапта көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасындағы уақыттық айырмаларға және салық салынатын кірісті есептегенде пайдаланылатын салық есебінің тиісті деректеріне қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері әдетте салық салынатын барлық уақыттық айырмаларды есепке алып көрсетіледі. Осы уақыттық айырмаларды пайдалануға жеткілікті салық салынатын кірісті болашақта алудың ықтималдылығы жоғары болған жағдайда, кейінге қалдырылған салық активтері шегерілетін барлық уақыттық айырмаларды ескеріп көрсетіледі. Уақыттық айырмалар салық салынатын және бухгалтерлік кіріске әсер тигізбейтін мәмілелер шеңберінде пайда болса, салық активтері мен міндеттемелері қаржылық есеп-қисапта көрсетілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әр есептік кезеңнің аяғында қайта қаралып, осы активтерді толық немесе бөліп пайдалануға жеткілікті болатын салық салынатын кірісті болашақта алу ықтималдылығы енді жоғары болмаса төмендетіледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері және міндеттемелері есептік күнде қолданылған салық мөлшерлемелеріне (салық заңына) сай актив іске асырылатын немесе міндеттеме өтелетін есептік кезеңіне қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша өлшенеді. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер есебінде Топ есептік күні тиісінше өз салық активтерін немесе міндеттемелерін өтейді немесе іске асырады деп күтуі нәтижесінде туатын салық салдар көрсетілген.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері бар ағымдағы салық міндеттемелерін өтеу есебіне ағымдағы салық активтерін есепке алудың заңды негізделген құқығы болған кезде және олар бір салық органы есептеген табыс салығына қатысты болған кезде және Топ өзінің салық міндеттемелері мен активтерін нетто негізде есепке алуға ниеттенген кезде өзара есепке алынады.

Қазіргі және кейінге қалдырылған салықтар өзге жиынтық кіріс немесе капитал құрамына тікелей жатқызылатын баптарға жатқызылатын жағдайлардан басқа кезде, олар пайда мен шығындарда танылады. Бұл жағдайда қазіргі және кейінге қалдырылған салықтар тиісінше өзге жиынтық кірісте немесе тікелей капиталда да танылады.

Негізгі құралдар

Қызметтерді көрсету және әкімшілік мұқтаждықтар үшін пайдаланылатын негізгі құралдар жиналған тозу мен құнсыздану залалдары шегерілген күйде Топтың өзіндік құн бойынша қаржылық жағдайы жөніндегі есепте көрсетілген.

Әуе кемелері мен құрылыс сатысындағы өзге елеулі активтерді сатып алу есебіне жасалған алғы төлемдерге қатысты пайыздар капиталға айналдырылып, осы актив құнына қосылады.

Активтің пайдалы қолданыс мерзімін ұзартатын немесе оның құнын өсіретін, сосын капиталға айналдырылатын бағдарламаларды (мысалы, әуе кемесі мен қозғалтқыштың техникалық қызметі) есептемегенде, техникалық қызмет шығындары олар орын алған кезең ішіндегі шығындар болып есептеледі.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Әуе кемелері

Әуе кемелерінің сатып алу құны АҚШ долларында көрсетілген.

Әуе кемелерінің амортизациясы орташа пайдалану мерзімі ішінде 25 жыл ішінде немесе жалдау мерзімі 25 жылдан аз болса, ешқандай қалдық құнынсыз жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіспен есептеледі. Операциялық цикл барысында Топ амортизацияға жататын құнның немесе пайдалы қызмет мерзімінің қайта қаралуы қажеттігін бағалайды және қажет болған жағдайда қалдық құнын бағалау қажет пе, жоқ па, соны анықтайды. Қалдық құн әуе кемелер сынықтарын өткізудің болжамды құны ретінде анықталады.

Барлық әуе кемелердің фюзеляжі мен қозғалтқыштарына жасалатын жөндеу жұмыстары капиталға айналдырылған құнды актив компоненттері ретінде есептеледі және сатып алу және келесі күрделі жөндеу жұмысы аралығындағы кезең ішінде амортизацияланады.

Күрделі жөндеу бойынша шығындар, соның ішінде қосалқы бөлшектер мен еңбек күшіне жұмсалатын шығын ұшу сағаттары мен циклдері негізіндегі күрделі жөндеу жұмыстарының аралығындағы орташа күтілген мерзім ішінде капиталға айналдырылып, амортизацияланады.

Өзге барлық қосалқы бөлшектер мен әуе кемесінің техникалық қызметіне жататын өзге шығындар қолданылған немесе орын алған сайын пайда не шығын ішінде танылады.

Айналмалы қосалқы бөлшектер

Айналмалы қосалқы бөлшектер негізгі құралдар құрамына енгізілген.

Мүлік, машиналар және жабдық объектісін пайдаланудан болашақта болатын экономикалық пайданы Топ алады деген ықтималдылық болып, оның құнын сенімді түрде белгілеу мүмкін болса, объект компонентін ауыстыруға байланысты шығындар осы компоненттің баланстық құны бойынша есептеледі. Техникалық қызмет пен жөндеуге жұмсалатын қазіргі барлық шығындар орын алған сайын табыстар немесе шығындар құрамына енгізіледі.

Өзге негізгі құралдар

Құнның құрамына активті сатып алуға тікелей жататын шығындар кіреді. Топтың өз күшімен құрылған активтердің құны материалдардың құнын, еңбек шығындарын және негізгі құралды жұмыс күйіне келтіруге тікелей қатысы бар өзге барлық шығындарды және негізгі құралдарды қирату мен көшіру және олар орналасқан жерді қалпына келтіру құнын қамтиды. Тиісті жабдықтың функцияларын орындаудың ажырамас бөлігі болып табылатын сатып алынған бағдарламалық құрал осы жабдықтың бір бөлігі ретінде капиталға айналдырылады.

Тозу

Негізгі құралдар объектілерінің тозуы осы объектілердің пайдалы қызмет ету мерзімі бойы біркелкі есептен шығару әдісімен есептеледі және кірістер немесе шығындар құрамында көрсетіледі.

Төменде осы және салыстырмалы кезеңдер бойынша негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімдері берілген:

Әуе кемесі (бөлек актив компоненттерінен өзге)	25 жыл;
Үйлер мен ғимараттар	14-50 жыл;
Айналмалы қосалқы бөлшектер	3-15 жыл;
Кеңсе және жаттығу жабдығы	4-20 жыл;
Көлік құралдары	7-9 жыл;
Өзгесі	2-10 жыл.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Тозу (жалғасы)

Тозу негізгі құралдардың (жер телімдерін, аяқталмаған құрылыс объектілерін және әуе кемесі активінің бөлек компоненттерін қоспағанда) құнын жойылу құнын шегеріп, пайдалы қолданыстың күтілген мерзімі ішінде біркелкі есептен шығару үшін есептеледі. Әуе кемесі активінің бөлек компоненттері ұшу сағаттарына және циклдері негізіндегі күрделі жөндеу жұмыстарының аралығындағы орташа күтілетін пайдалы қолданыс мерзімі ішінде амортизацияланады.

Пайдалы қолданыстың күтілген мерзімдері, баланстық құн және амортизацияны есептеу әдісі әр есептік кезеңнің соңында талданады, бұл ретте бағалардағы барлық өзгерістер есеп-қисапта салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қарамастан көрсетіледі.

Негізгі құралдардың объектісі актив шығарылған жағдайда немесе оны әрі қарай пайдаланудан экономикалық пайда түспейді деп күтілген жағдайда есептен шығарылады. Негізгі құралдардың объектілерін сатудан немесе өзгеше шығарлуынан түскен табыс немесе келген шығын осы объектілердің сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырма ретінде белгіленеді және табыстар немесе шығындар ішінде танылады.

Материалдық емес активтер

Жинақталған амортизацияны және құнсыздану шығынын есептемегенде, материалдық емес активтер өзіндік құн бойынша көрсетілген. Амортизация материалдық емес активтердің пайдалы қызмет мерзімінің ішінде біркелкі есептен шығару әдісінің негізінде есептеледі. Активтердің пайдалы қызмет мерзімдері есептік кезеңнің соңында қайта қаралады және бағалардағы барлық өзгерістердің әсерін болашақта танылады. Осы және салыстырмалы кезең бойынша бағдарламалық құралдың пайдалы қызмет мерзімдері 7 және 10 жыл аралығын құрайды.

Материалдық және материалдық емес активтердің құнсыздануы

Әр есептік күні Топ өз активтерінің қазіргі құнын қайта қарастырып, активтердің құнсыздану белгілерінің бар-жоғын анықтайды. Мұндай белгілер пайда болған жағдайда, (анықталған болса) құнсыздану залалын есептеу үшін бұл активтің өтеу құны анықталады. Жеке активтің өтеу құнын анықтау мүмкін болмаған жағдайда, Топ актив тиесілі болған бірліктің ақша ағындарын шығаратын өтем құнын анықтайды. Осылайша дәлелді және қисынды түрде салыстыру мүмкін болғанда, Топ корпоративтік активтердің кез келген шығарушы бірлікке тиесілі болуын анықтайды, әйтпесе, мұндай активтер ең төменгі құнмен сенімді түрде анықталуы мүмкін шығарушы бірліктердің ең аз тобына жатқызылады.

Өтелетін құн — сатуға жұмсалатын шығындарды және пайдалану құнын шегергендегі әділ құн ішіндегі ең үлкен құн. Пайдалану құнын бағалаған кезде, болашақ ақша ағындары ақшаның уақытша құнының қазіргі нарықтық бағаларын және ақшалай қаражаттың болашақ ағындары бағаларының түзетілуіне негіз болмаған активке тән тәуекелдерді көрсететін, салықтар шегерілгенге дейін дисконт мөлшерлемесі көмегімен қазіргі құнына дейін дисконтталады.

Активтің (немесе шығарушы бірліктің) өтелетін құны активтің қазіргі құнынан кем бағаланатын болса, онда активтің (немесе шығарушы бірліктің) қазіргі құны өтелетін құнға дейін азайтылады. Тиісті актив қайта бағаланып қойған жағдайдан (мұндай жағдайда құнсыздану шығыны қайта бағалау резервін азайту жолымен есептеледі) басқа кезде, құнсыздану шығыны табыстар немесе шығындар құрамында көрсетіледі.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Материалдық және материалдық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)

Құнсыздану шығыны кейін қалыпқа келтірілген жағдайда, активтің (немесе шығарушы бірліктің) қазіргі құны өтелетін құнның қайта қаралған мөлшеріне дейін арттырылады, бірақ алдыңғы кезеңдерде активтің (немесе шығарушы бірліктің) құнсыздануы болмағанда орын алуы мүмкін болған қазіргі құнның мөлшерінен аса алмайды. Құнсыздану шығынының қалыпқа келуі табыс немесе шығын құрамында көрсетіледі.

Шартты міндеттемелер және шартты активтер

Шартты міндеттемелер қаржылық есеп-қисапта танылмайды. Олар экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың кетуі айқын және көз жетерлік болған жағдайлардан басқа кезде қаржылық есеп-қисап ескертулерінде ашылып көрсетіледі.

Шартты активтер де қаржылық есеп-қисапта көрсетілмейді. Экономикалық пайдалардың келуі ықтимал болған кезде, олар қаржылық есеп-қисап ескертулерінде ашылып көрсетіледі.

Тауар-материалдық қорлар

Тауарлық-материалдық қорлар сатып алудың іс жүзіндегі құны мен ықтимал сатудың таза бағасы арасындағы ең азы бойынша көрсетіледі. Тауарлық-материалдық қорларды есептен шығарудың өзіндік құны ФИФО әдісі бойынша анықталады, бұған жанармай және мұздың қатуымен күресетін сұйықтық кірмейді, себебі олардың есептен шығарылу құны орташа өлшенген құн әдісімен анықталады. Жанармай және мұздың қатуымен күресетін сұйықтық іс жүзінде пайдаланылған сайын есептен шығарылады. Ықтимал сатудың таза бағасы жөнге келтіруге жұмсалатын барлық болжалды шығындар мен сатуға жұмсалатын шығындарды шегеріп тастағандағы қорлардың есептелген сату бағасын білдіреді.

Кеден баждары, тасымал, брокерлік қызметтер, т.с.с. материалдарды сатып алған кезде орын алатын үстеме шығындар материалдардың жеке-дара есептеріне әсер етіп, тиісті материалдар пайдаланылған сайын есептен шығарылады.

Резервтер

Өткен оқиғаның нәтижесінде Топтың (заңдық немесе келісімшарттық) міндеттемесі болғанда және Топ осындай міндеттемені өтеуге міндетті болады деген ықтималдылық жоғары болғанда, ал осындай міндеттеменің мөлшерін сенімді түрде бағалауға болғанда, резервтер қаржылық жағдай жөніндегі есепте танылады.

Резерв болып танылатын сома осы жағдайдан туындайтын барлық тәуекелдер мен тұрлаусыздықтарды назарға алғанда есептік күні бар болған міндеттемелерді өтеу бойынша ең жақсы баға болып табылады. Резервтер міндеттемелерді өтеуге қажетті ақшалай ағындардың көмегімен бағаланған жағдайда, олардың баланстық құны осындай ақшалай ағындардың қазіргі құны болып табылады.

Міндеттемелерді өтеуге қажетті экономикалық игіліктердің бір бөлігі немесе барлығын үшінші тұлға өтейтін жағдайда, Топ дебиторлық берешекті өтем алынады деген ықтималдылық әжептәуір жоғары болғанда және өтемнің мөлшерін жеткілікті түрде дәл анықтау мүмкін болғанда актив ретінде таниды.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Резервтер (жалғасы)

Операциялық жал аясында алынған, әуе кемелерінің техникалық қызметі бойынша резерв

Топ жасаған операциялық жал жөніндегі келісімшарттардың талаптарына және авиациялық қауіпсіздік жөніндегі заңнамалық талаптарға сәйкес, Топ әуе кемелеріне жүйелі техникалық қызмет көрсетуге міндетті. Операциялық жал жөніндегі келісімшарттарда әуе кемелерін жал мерзімі аяқталғанда лизинг берушіге қанағаттанарлық күйде қайтару талап етіледі, ал бұл қайтарудың алдында белгілі рәсімдерді орындауды талап етуі мүмкін. Топтың әуе кемелеріне жүйелі түрде техникалық қызмет көрсету бағдарламасы әуе кемесін қайтару кезінде шығындардың туындау жағдайларын азайтуға арналған. Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетудің негізгі түрлері әуе кемесінің корпусына (С-чек, D-чек бағдарламалары және қайтаруға дейінгі дайындық деп те аталады) және қозғалтқышына қатысты болады. С-чек дегеніміз — бекітілген уақыт аралығында көрсетілетін егжей-тегжейлі техникалық қызмет. Әуе кемесінің түріне қарай С-чек 6,000–12,000 ұшу сағаты сайын немесе 3,000–8,000 ұшу циклі және 18–36 ай сайын (екеуінің ерте орын алғаны) жүргізіледі.

D-чек (4C, 6YR, 12YR) дегеніміз — әуе кемесін бөлшектеуге, конструкциясын тексеруге және антикоррозиялық бағдарламаға қатысты егжей-тегжейлі техникалық қызмет. D-чек әуе кемесінің түріне қарай 72 ай сайын жүргізіледі. Қозғалтқышты жөндеу жұмыстары ұшу сағаттарының немесе циклдерінің белгіленген саны өткеннен кейін жүргізіледі. Меншік құқығын бермейтін лизингтің кей келісімшарттары Топ жалға берушісі қозғалтқыштың жөндеу жұмыстарынан кейін өтеуге тиісті жалгерлік төлемнің ауыспалы құрамдас бөлігін қамтиды.

Жалдың ауыспалы құрамдас бөлігі бойынша шығындар орын алған кездегі табыстар немесе шығындар құрамындағы шығындар ретінде танылады. Өзге меншік құқығын бермейтін лизинг келісімшарттары жағдайында, жалгерлік төлемнің ауыспалы құрамдастарын (белгілі жағдайлар орындалғанда) әуе кемелерін қайтару бойынша орындалмаған барлық міндеттемелерді жабу үшін қамтым ретінде алынған аккредитивтер жабады және жалдың ауыспалы бөлігінің тиісті сомалары резервтердің құрамына қосылған. С-чек жөндеуі бойынша резервтер Топ басшылығының бағаларына сай болашақ жөндеу жұмыстарының шығындары құрамында көрсетіледі және тұрақты түрде есептеледі. Қозғалтқышты жөндеу бойынша резервтер жалға беруші өтейтін сомадан жөндеу жұмыстарына кететін іс жүзіндегі шығындардың асып кету мөлшері жөніндегі Топ басшылығының бағаларына сай көрсетіліп, тұрақты түрде есептеледі. Топтың әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету бойынша міндеттемелері АҚШ доллары түрінде көрсетілген. Техникалық қызмет көрсету шығындары күтілетін өтемақыларды шегере отырып көрсетілген.

Әуе кемесін пайдалануға (ұшу сағаттары немесе ұшу циклдары) байланысты жоспарлы техникалық қызмет көрсету жұмыстары үшін Топ әуе кемесін пайдалану кезінде кезең-кезеңімен резерв құрады.

Әрбір негізгі техникалық қызмет көрсету тапсырмасының күтілетін құны бағаланады және тиісті техникалық қызмет көрсету аралығына бөлінеді (ұшу сағаттарымен, ұшу циклдарымен немесе қолданылуына қарай күнтізбелік уақытпен). Ұшу сағатына немесе ұшу цикліне шаққандағы шығын мөлшерлемесі анықталады және соңғы техникалық қызмет көрсету тапсырмасынан бері жинақталған нақты пайдалану негізінде резерв есептеледі.

Жөндеу және қалпына келтіру жұмыстары (әуе кемені пайдалануға байланысты емес)

Әуе кемесін жалға берушілерге қайтарғанға дейін дереу жасалуы керек қалпына келтіру жұмыстарымен байланысты шығындар, мысалы, әуе кемесінің корпусын бояу немесе күрделі жөндеу келісім-шарт жасалған сәттен бастап резервтік қаражат ретінде танылады. Осы ережелердің аналогы әуе пайдалану құқығындағы активтердің бастапқы баланстық құнына қосымша ретінде ескеріледі. Пайдалану құқығы түріндегі активке осы қосымша жалдау мерзімі ішінде амортизацияланады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржы құралдары

Тану және алғашқы бағалау

Саудалық дебиторлық берешек бастапқыда орын алған сәтте танылады. Өзге барлық қаржы активтері мен міндеттемелері бастапқыда Топ мәнін көрсетілген құралдар құрайтын келісімшарттық қарым-қатынасқа кіргенде танылады.

Қаржылық актив (ол құрамында қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ саудалық дебиторлық берешек болмаған жағдайда) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады, ал әділ емес құнмен бағаланатын есеп объектісі үшін пайда немесе шығын арқылы, оған қоса оны сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты мәміленің шығындар сомасы бойынша бағаланады. Құрамында қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ саудалық дебиторлық берешек бастапқыда мәміле бағасымен бағаланады.

Жіктеу және кейін бағалау

Қаржылық активтер

Бастапқы тану кезінде қаржылық актив өлшенген ретінде жіктеледі: амортизацияланған құны бойынша, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша - борыштық құралдар үшін, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша - үлестік құралдар үшін немесе пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша.

Қаржылық активтер бастапқы танудан кейін қайта жіктеледі, егер Топ қаржылық активтерді басқару бизнес үлгісін өзгертсе, бұл жағдайда барлық қаржылық активтер бизнес-модель өзгергеннен кейінгі бірінші есепті күннің бірінші күнінде қайта жіктеледі.

Қаржы активі амортизацияланған құны бойынша бағаланады, егер ол төмендегі шарттардың екеуіне де сәйкес келсе және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе:

- Ол мақсаты шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағынын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес модель шеңберінде ұсталады; және
- Оның шарттық талаптары бойынша белгіленген мерзім ішінде тек негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігінің сыйақысын төлеу болып табылатын ақшалай қаражат ағынының пайда болуы қарастырылған.

Борыштық құралға салынған инвестиция, егер ол келесі шарттардың екеуіне де сәйкес келсе және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады:

- Ол мақсаты шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағынын алу арқылы және қаржылық активтерді сату арқылы орындалатын бизнес модель шеңберінде ұсталады; және
- Оның шарттық талаптары бойынша белгіленген мерзім ішінде тек негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігінің сыйақысын төлеу болып табылатын ақшалай қаражат ағынының пайда болуы қарастырылған.

Саудаға арналмаған үлестік құралдарға құйылатын инвестицияларды бастапқыда таныған кезде, Топ өз пайымына сай өзге жиынтық кіріс құрамында олардың әділ құны өзгерістерін ұсыну шешімін қабылдай алады, бірақ кейін одан бас тарту құқығы болмайды. Осы таңдау әр инвестицияға бөлек жасалады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Жіктеу және кейін бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Тозу құны бойынша немесе жоғарыда сипатталғандай өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау шарттарына сәйкес келмейтін барлық қаржылық активтер пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланады. Бұған барлық туынды қаржылық активтер кіреді. Бұл тәсіл басқаша жағдайда туындайтын есеп сәйкессіздігін жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, бастапқы тану кезінде Топ өз ұйғарымы бойынша амортизациялық құны немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау шарттарына сәйкес келетін қаржылық активті пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеуі мүмкін, бірақ кейін қайта жіктеу құқығы болмайды.

Қаржылық активтер — бизнес-модельді бағалау

Топ активті қаржы құралдары қоржыны деңгейінде ұстап тұратын бизнес модель мақсатын бағалайды, өйткені бұл бизнесті басқару мен басшылыққа ақпарат ұсыну тәсілін ең жақсы түрде білдіреді. Бұл ретте келесі ақпарат қаралады:

- Осы қоржын үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сонымен қатар осы саясаттардың практикадағы әрекеті. Оның құрамына келісімшартта қарастырылған пайыздық кірісті алу бойынша басшылықтың стратегиясы, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі құрылымын қолдау, осы активтерді қаржыландыруға пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімі мен қаржылық активтерді өтеу мерзімдерінің сәйкестігін қамтамасыз ету немесе ақшалай қаражаттың күтілген кетуі немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын жүзеге асыру кіреді;
- Қоржын нәтижелігінің бағалану жолы және осы ақпараттың Топ басшылығына жеткізілу жолы;
- Бизнес модельдің (және осы бизнес модель аясында ұсталатын қаржылық активтердің) нәтижелігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдердің басқарылу жолы;
- Қоржынды басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақының берілу жолы (мысалы, бұл сыйақының көрсетілген активтердің әділ құнына немесе келісімшартта қарастырылған ақша ағындарының активтері бойынша алынғанға тәуелділігі);
- Бұрынғы кезендердегі қаржылық активтерді сату жиілігі, көлемі және мерзімдері, мұндай сатулардың себептері және болашақ сату деңгейіне қатысты болжамдар.

Тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмейтін мәмілелер бойынша қаржы активтерін үшінші тараптарға беру осы мақсат үшін сату болып саналмайды және Топ осы активтерді тануды жалғастырады.

Сауда үшін ұсталатын немесе басқаруда болған және нәтижелігі әділ құны негізінде бағаланатын қаржылық активтер пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланады.

Қаржылық активтер — келісімшартта қарастырылған ақша қаражатының ағындары негізгі сома мен пайыздардың төлемі ғана болып-болмағанын бағалау

Бұл бағалау процесі мақсаттарында «негізгі сома» бастапқы танылуы кезінде қаржылық активтің әділ құны болып белгіленеді. «Пайыздар» уақытша белгілі уақыт аралығында өтелмеген болып қала беретін негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және басқа кредиттеуге қатысты (мысалы өтімділік қаупі және әкімшілік шығындар) негізгі тәуекелдер мен шығындар үшін ақшаның уақытша құны бойынша өтем болып белгіленеді, сондай-ақ пайданың маржасын қамтиды.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық активтер — келісімшартта қарастырылған ақша қаражатының ағындары негізгі сома мен пайыздардың төлемі ғана болып-болмағанын бағалау (жалғасы)

Келісімшартта қарастырылған ақша ағындары негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігі пайыздарының («SPPI критерийі») төлемі ғана болып-болмағанын бағалаған кезде, Топ қаржы құралының келісімшарттық талаптарын талдайды. Бұған қаржылық активтің құрамында келісімшартта қарастырылған мерзімдерді немесе соманы қаржылық актив талданатын талапқа сәйкес келмейтіндей өзгерте алатын келісімшарттық талаптың бар-жоғын бағалау кіреді. Бағалаған кезде Топ төмендегілерді талдайды:

- Ақшалай қаражат мерзімдері мен ағындарының сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- Келісімшартта қарастырылған купондық мөлшерлемені, соның ішінде ауыспалы мөлшерлеме жөніндегі талапты түзете алатын шарттар;
- Мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы шарттар; және
- Топтың талаптарын ескертілген активтерден ақша ағындарымен шектейтін шарттар (мысалы, регресс құқығы жоқ қаржылық активтер).

Мерзімінен бұрын өтеу шарты мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома шын мәнінде негізгі соманың өтелмеген бөлігі мен өтелмеген бөлігінің пайыздары болып, келісімшарт қолданысын мерзімінен бұрын тоқтатудың қисынды қосымша өтемақысын қамтуы мүмкін болған жағдайда SPPI критерийіне сәйкес келеді. Сонымен қатар, мерзімінен бұрын өтеу шарты қаржылық актив келісімшартта көрсетілген номинал сомаға қатысты дисконтпен немесе сыйақымен сатып алынғанда немесе құрылғанда, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге тиісті сома шын мәнінде келісімшартта көрсетілген номинал сомамен қатар келісімшартта қарастырылған есептелген (бірақ төленбеген) пайыздары болғанда (және келісімшарт қолданысын мерзімінен бұрын тоқтату үшін қисынды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін) және қаржылық активті бастапқы таныған кезде оның мерзімінен бұрын өтеу шартының әділ құны елеусіз болғанда осы критерийге сәйкес келеді деп қарастырылады.

Қаржылық активтер — кейін бағалау және пайда мен шығын

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер	Бұл активтер кейін әділ құны бойынша бағаланады. Пайданың немесе шығынның таза шамасы, соның ішінде кез келген пайыздық кіріс пен дивидендтер кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамында танылады.
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер	Бұл активтер кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен амортизациялық құны бойынша бағаланады. Амортизациялық құн құнсыздану шығындарының көлеміне төмендейді. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдағы айырмалар және құнсыздану сомалары пайда немесе шығын құрамында танылады. Тануды тоқтатудан түскен кез келген пайда немесе шығын кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамында танылады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық активтер — келісімшартта қарастырылған ақша қаражатының ағындары негізгі сома мен пайыздардың төлемі ғана болып-болмағанын бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер — кейін бағалау және пайда мен шығын

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға құйылатын инвестициялар	Бұл активтер кейін әділ құны бойынша бағаланады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс, оң және теріс бағам айырмалары және құнсыздану сомалары пайда немесе шығын құрамында танылады. Пайданың немесе шығынның өзге таза шамалары өзге жиынтық кіріс құрамында танылады. Тануды тоқтатқаннан кейін, өзге жиынтық кіріс құрамында жинақталған пайда немесе шығын кезең ішіндегі пайдаға немесе шығын санатына қайта жіктеледі.
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдарға құйылатын инвестициялар	Бұл активтер кейін әділ құны бойынша бағаланады. Дивиденд инвестицияның бастапқы құнының бір бөлігін өтеу болғаны айқын болмағанда ғана, дивидендтер кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамындағы кіріс ретінде танылады. Пайданың немесе шығынның өзге таза шамалары өзге жиынтық кіріс құрамында танылады және ешқашан кезең ішіндегі пайда немесе шығын санатына қайта жіктелмейді.

Қаржылық міндеттемелер - жіктеу, кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Қаржылық міндеттемелер амортизациялық құн бойынша немесе пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Саудаға арналған деп жіктелсе, қаржылық міндеттеме пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі (бұл — туынды құрал), немесе оны ұйым бастапқы танығанда өз пайымы бойынша солай жіктейді.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер әділ құн бойынша бағаланады, ал пайданың немесе шығынның нетто шамалары, соның ішінде кез келген пайыздық шығын пайда немесе шығын құрамында танылады. Барлық қаржылық міндеттемелер кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен амортизациялық құны бойынша бағаланады. Пайыздық шығын, оң және теріс бағамдағы айырмалар пайда немесе шығын құрамында танылады. Тануды тоқтатқанда орын алатын барлық пайда немесе шығын да пайда немесе шығын құрамында танылады.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер шарттарын түрлендіру

Қаржылық активтер

Қаржылық активтің шарттары өзгерсе, Топ мұндай түрлендірілген актив бойынша қаражат ағындары айтарлықтай өзгеше болып-болмайтынын бағалайды. Қаражат ағындары айтарлықтай өзгеше болса («шарттардың елеулі түрде түрлендірілуі»), бастапқы қаржылық актив бойынша келісімшартта қарастырылған қаражат ағындарына қатысты құқық мерзімі аяқталды деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржылық активті тану тоқтатылып, есепте әділ құн бойынша жаңа қаржылық актив танылады.

Топ шарттар елеулі түрде түрлендіріліп-түрлендірілмейтінін сандық және сапалық тұрғыдан бағалайды, яғни бастапқы қаржылық актив бойынша қаражат ағындары мен түрлендірілген немесе оның орнын басқан қаржылық актив бойынша қаражат ағындары арасында айтарлықтай айырмашылық бар-жоғын анықтайды. Топ сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық пен сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдап, шарттардың елеулі түрде түрлендірілгенін сандық және сапалық тұрғыдан бағалайды. Ақшалай қаражат ағындары айтарлықтай өзгеше болса, бастапқы қаржылық актив бойынша келісімшартта қарастырылған қаражат ағындарына қатысты құқық мерзімі аяқталды деп есептеледі. Мұндай бағалау кезінде Топ аналогия бойынша қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер шарттарын түрлендіру (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Келесі сапалық факторлар негізінде Топ шарттар елеулі түрде түрлендірілді деген қорытынды шығарады:

- Қаржылық актив валютасының өзгеруі;
- Қамтым түрінің немесе актив сапасын арттырудың өзге құралдарының өзгеруі.

Амортизациялық құн бойынша бағаланатын түрлендірілген актив бойынша қаражат ағындары елеулі түрде өзгеше болмаса, шарттардың ондай түрлендірілуі қаржылық актив танылуының тоқтатылуына себеп болмайды. Мұндай жағдайда Топ қаржылық активтің жалпы баланстық құнын қайта есептеп, жалпы баланстық құн сомасын пайда немесе шығын құрамында түрлендіруден болған пайда немесе шығын ретінде таниды. Қаржылық активтің жалпы баланстық құны осы қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдаланып дисконтталған қайта қаралған немесе түрлендірілген қаражат ағындарының келтірілген құны ретінде қайта есептеледі. Орын алған шығындар мен комиссиялар түрлендірілген қаржылық активтің баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржылық активтің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттеменің шарттары түрлендірілген міндеттеме бойынша қаражат ағындарының шамасы елеулі түрде түрленетіндей өзгергенде, Топ қаржылық міндеттемегі тануды тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген шартты жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттемелердің баланстық құны мен жаңа түрлендірілген шартты қаржылық міндеттемелердің құны арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында танылады.

Шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені танудың тоқтатылуына себеп болмаса, шарттарды түрлендіру жағдайы қаржылық активтің танылуын тоқтатуға себеп болмағанда Топ қаржылық активтің жалпы баланс құнын түзетуге қатысты тәсілге сәйкес келетін есептік саясатын қолданады, яғни Топ осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде пайда болатын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнының барлық түзетуін шарттар түрлендірілген (немесе қаржылық міндеттеме ауыстырылған) күндегі пайда немесе шығын құрамында таниды.

Келісімшарттың қазіргі шарттарының салдары болса Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (ҚРҰБ) мөлшерлемелердің, Қамтамасыз етілген Овернайт қаржыландыру мөлшерлемесі (SOFR)-дың өзгеруіне байланысты, қолданыстағы қаржылық міндеттемелер бойынша ақшалай қаражат ағындары шамасының өзгерістері шарттардың түрлендірілуі болып есептелмейді. Нарықтағы жағдайлардың өзгеруіне жауап ретінде пайыздық мөлшерлеменің нарық деңгейіне дейін өзгерісін Топ құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар құралдарға қолданылатын есеп тәртібімен есептейді, яғни пайыздық мөлшерлеме болашақта қайта қаралады.

Топ сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық пен сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдап, шарттардың елеулі түрде түрлендірілгенін сандық және сапалық тұрғыдан бағалайды. Келесі сапалық факторлар негізінде Топ шарттар елеулі түрде түрлендірілді деген қорытынды шығарады:

- Қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- Қамтым түрінің немесе міндеттеме сапасын арттырудың өзге құралдарының өзгеруі;
- Айырбастау шартының қосылуы;
- Қаржылық міндеттеме субординациясының өзгеруі.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер шарттарын түрлендіру (жалғасы)

Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)

Ақшалай қаражат ағынының келтірілген құны жаңа шарттарға сәйкес, соның ішінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеменен дисконтталған, алынған комиссиялық сыйақысыз комиссиялық сыйақының төлемдері бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған қаражат ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10%-ға өзгеше болса, сандық бағалау процесін өткізу мақсаттары үшін шарттар елеулі түрде өзгеше болып есептеледі. Бір борыштық құралды басқасымен ауыстыру немесе оның шарттарын түрлендіру жағдайы есепте өтем болып көрсетілсе, онда орын алған шығындар мен комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден түскен пайда немесе шығын бөлігі болып танылады. Бір борыштық құралды басқасымен ауыстыру немесе оның шарттарын түрлендіру жағдайы есепте өтем болып көрсетілмесе, онда тиісті міндеттеменің баланстық құны орын алған шығындар мен комиссиялар сомасына түзетіледі және бұл түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Топ қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағынына шартта көзделген құқықтарын жоғалтқан не ол осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдалар екінші Тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу құқығын берген немесе осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың елеулі бөлігін берген, не сақтаған кезде тоқтатады, бірақ қаржылық активті бақылауды сақтамайды.

Топ олардың талаптары бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын барлық немесе іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді тану тоқтатылмайды.

Қаржылық міндеттемелер

Топ ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Топ сондай-ақ оның шарттары түрлендірілген және осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша ағындарының шамасы айтарлықтай ерекшеленетін кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады және мұндай жағдайда пайда болатын түрлендірілген шарттарға негізделген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген баланстық құн мен төленген өтеу арасындағы айырма (берілген кез келген ақшалай емес активтерді немесе өзіне қабылданған міндеттемелерді қоса алғанда) пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Өзара есепке алу

Топтың қазіргі сәтте танылған сомаларды өзара есепке алу бойынша заңды қорғанысы қамтамасыз етілген құқығы бар болып, олар бойынша нетто негізде есеп айырысу немесе бір уақытта активті іске асыру және міндеттемені орындау ниеті бар болғанда ғана, қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынады және қаржылық жағдай жөніндегі есепте нетто шамада танылады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық туынды құралдар және хеджирлеу

Алғашқы тану және кейінгі бағалау

Топ жанармайдың туынды құралдары сияқты туынды қаржы құралдарын авиациялық жанармай бағасының ауытқуымен байланысты тәуекелдерден хеджирлеу үшін пайдаланады. Мұндай туынды қаржы құралдары бастапқыда туынды келісім-шарттар жасалған күнгі әділ құны бойынша танылады және кейіннен әділ құны бойынша қайта бағаланады. Туынды құралдар әділ құны оң болған кезде қаржылық активтер ретінде, ал әділ құны теріс болған кезде қаржылық міндеттемелер ретінде танылады.

Жанармай туынды құралдарының әділ құны қолда бар нарықтық ақпарат пен своп/форвардтық бағалау әдістемесі негізінде анықталады. Туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруінен туындайтын кез келген пайда немесе залал, өзге жиынтық кірісте танылатын тиімді бөлікті және ақша ағындарын хеджирлеуге арналған шығындарды қоспағанда, пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте тікелей танылады.

Хеджирлеуді есепке алу мақсаттары үшін хеджирлеулер келесідей жіктеледі:

- Танылған активтің немесе міндеттеменің немесе танылмаған берік міндеттеменің әділ құнының өзгеру тәуекелін хеджирлендіретін әділ құнды хеджирлеу;
- Танылған активпен немесе міндеттемемен байланысты нақты тәуекелді, немесе жоғары ықтималды болжамды операцияны немесе танылмаған фирмалық міндеттемедегі валюталық тәуекелді қамтитын ақша ағындарының құбылмалылығына тәуекелді хеджирлеуге арналған ақша ағындарын хеджирлеу;
- Шетелдік кәсіпорындағы таза инвестицияны хеджирлеу.

Топ ықтималдығы тоқсан пайыздан асатын операцияларды ықтималдығы жоғары мәмілелер ретінде қарастырады.

Хеджирлеуді бастаған кезде Топ хеджирлеу есебін қолданғысы келетін хеджирлеу қатынастарын және хеджирлеу мақсаты мен тәуекелдерді басқару стратегиясын ресми түрде анықтайды және құжаттайды. Бұл құжаттама хеджирлеу құралын, хеджирленетін бапты, хеджирленетін тәуекелдің сипатын және хеджирлеу қатынасының хеджирлеу тиімділігі талаптарына сәйкес келуін қалай бағалайтынын қамтиды (соның ішінде хеджирлеу тиімсіздігінің көздерін талдауды және ол хеджирлеу коэффициентін қалай анықтайтындығын).

Бұл хеджирлеулер әділ құндағы немесе ақша ағынындағы өзгерістерді өтеуде жоғары тиімді болады деп күтілуде және әрбір есепті күнде немесе хеджирлеу тиімділігіне қойылатын талаптарға әсер ететін мән-жайларда елеулі өзгерістер болған кезде, қайсысы бірінші орындалатынына байланысты тұрақты негізде бағаланады. Бағалау хеджирлеу тиімділігін күтуге қатысты және сондықтан болашаққа бағытталған.

Хеджирлеуді есепке алудың қатаң критерийлеріне сәйкес келетін хеджирлеулер төменде сипатталғандай есепке алынады:

Ақша ағындарын хеджирлеу

Хеджирлеу құралы бойынша пайданың немесе шығынның тиімді бөлігі ақша ағындарын хеджирлеу резервіндегі өзге жиынтық кірісте тікелей танылады, ал кез келген тиімсіз бөлігі пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте бірден танылады.

Топ болжамды мәмілелер мен қатаң міндеттемелерде жанармай бағасының тәуекеліне ұшырауын хеджирлеу ретінде жанармай опционы келісімшарттарын пайдаланады. Тауар келісімшарттарына қатысты тиімсіз бөлікке қатысты тиімсіз бөлік пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте танылады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық туынды құралдар және хеджирлеу (жалғасы)

Ақша ағындарын хеджирлеу (жалғасы)

Өзге жиынтық кірісте танылған сомалар, хеджирленетін операция пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепке әсер еткенде, мысалы, хеджирленетін қаржылық шығын танылғанда немесе болжамды операция болған кезде, пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепке аударылады. Егер хеджирленетін бап қаржылық емес активтің немесе қаржылық емес міндеттеменің құны болса, өзге жиынтық кірісте танылған сомалар қаржылық емес активтің немесе міндеттеменің бастапқы баланстық құнына ауыстырылады.

Егер болжамды операция немесе міндеттеме бұдан былай күтілмейтін болса, бұрын капиталда танылған жиынтық кіріс немесе залал пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есептілікке қайта жіктеледі. Егер хеджирлеу құралының мерзімі бітсе немесе сатылса, тоқтатылса немесе ауыстырусыз немесе ұзартусыз орындалса немесе ол хеджирлеу құралы ретінде белгіленбесе, өзге жиынтық кірісте бұрын танылған кез келген жиынтық пайда немесе залал танылғанға дейін өзге жиынтық кірісте қалады. пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте болжамды мәміле немесе берік міндеттеме.

Тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін хеджирлеу коэффициенті бұдан былай оңтайлы болмаса, бірақ тәуекелдерді басқару мақсаты өзгеріссіз қалса және хеджирлеу есебінің критерийлеріне сәйкес келсе, хеджирлеу қатынасы хеджирлеу құралының көлемін немесе көлемін түзету арқылы қайта теңгеріледі. хеджирленген құрал. хеджирлеу коэффициенті тәуекелдерді басқару мақсатында пайдаланылатын коэффициентке сәйкес келетіндей баптар. Кез келген хеджирлеу тиімсіздігі хеджирлеу қатынасын қайта теңестіру кезінде пайда немесе шығында есептеледі және танылады.

Хеджирлеу шығындары

Сатып алынған опционның уақытша құны хеджирлеу құралынан бөлініп, жойылса, алынып тасталған бөлік хеджирлеу құны ретінде бөлек есепке алынады. Демек, алынып тасталған бөліктің әділ құнының өзгеруі өзге жиынтық кірісте танылады және хеджирленетін бапқа қатысты дәрежеде меншікті капиталдың жеке құрамдас бөлігінде жинақталады.

Жоғарыда аталған есепке алудың нәтижесінде уақыт құрамдас бөлігінің әділ құнының оң және теріс өзгерістері өзге жиынтық кірісте танылатын болады. Өтеу күнінде опционның уақытша құны нөлге айналады, бұл әділ құнның ішкі құнына тең болады.

Шикі мұнайға тауарлық опциондар

Сондай-ақ Топ авиациялық жанармайды тұтынумен байланысты болашақ ақша ағындарының құбылмалылық тәуекелін азайту үшін шикі мұнай бойынша бірқатар опциондарды жасады. Бұл жай ғана экономикалық хеджирлеу және оның құнындағы өзгерістер Жаранмай бойынша пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте тікелей көрсетіледі.

Жарғылық капитал

Қарапайым акциялар жеке капитал болып жіктеледі. Қарапайым акцияларды және акциялар бойынша опциондарды шығаруға тікелей байланысты қосымша шығындар салық әсерін есепке ала отырып жеке капитал шамасынан шегерілген мөлшер ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер жарияланған кезеңіндегі міндеттемелер ретінде танылады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Топ бағалау резервтерін төмендегілер бойынша күтілетін кредиттік шығындарға (ККШ) қатысты шығындар ретінде таниды:

- Амортизациялық құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер;
- Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдарға құйылатын инвестициялар.

Топ танылатын резерв сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік шығынға тең болатын келесі құралдарды қоспағанда, резервтерді бүкіл мерзім ішіндегі ККШ-ға тең сомаға шығын ретінде бағалайды:

- Есептік күні кредиттік тәуекелі төмен деп анықталған жағдайда, кепілдікті салымдар; және
- Бастапқы тану сәтінен кредиттік тәуекелі (яғни қаржы құралы қолданылатын болжалды мерзім ішінде дефолттың орын алу қаупі) елеулі түрде артпаған өзге кепілдікті салымдар және банк шоттары бойынша қалдықтар.

Саудалық дебиторлық берешекке қатысты шығын ретіндегі бағалау резервтері әрдайым бүкіл мерзім ішіндегі күтілген кредиттік шығындарға тең сомада бағаланады.

Бастапқы тану сәтінен қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі түрде артуы орын алған-алмағанын бағалағанда және ККШ бағалағанда, Топ шамадан тыс шығын немесе күш жұмсамай қисынды және қолжетімді болған, дәлелді және расталатын ақпаратты талдайды. Бұған сандық және сапалық ақпарат пен Топтың бұрынғы тәжірибесіне және кредиттік сапаның дәлелді бағасына негізделген талдау және болжамдық ақпарат кіреді.

Мерзімі 30 күннен асып кетсе немесе халықаралық рейтинг агенттігі қаржылық активте берген сыртқы кредиттік рейтингі Moody's, Standard&Poor's Global Ratings (S&P Global Ratings) немесе Fitch кредиттік рейтинг агенттіктеріне сәйкес алты сатыға төмендесе, Топ қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекел елеулі түрде артты деп пайымдайды.

Келесі жағдайларда Топ қаржылық активті дефолт оқиғасына ұшыраған қаржылық активтерге жатқызады:

- Қарыз алушының компания алдындағы өзінің кредиттік міндеттемелерін кепілдік қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған кезде) сияқты шараларды қолданбай-ақ толық көлемде өтеуі екіталай; немесе
- Қаржылық активтің мерзімінен 90 күнге кешіктірілуі.

Топ кредиттік рейтингі әлемде барша қабылдаған «инвестициялық сапа» рейтингі сипаттамасына сәйкес болған борышқорлық құнды қағаздың кредиттік тәуекелі төмен деп есептейді. Топ оны Baa3 рейтингіне тең немесе Moody's не «BBB» бағалары бойынша одан жоғары немесе S&P Global Ratings бағалары бойынша одан жоғары деп қарастырады.

Бүкіл мерзім ішіндегі ККШ — қаржы құралының күтілген қолданылу мерзімі бойы ықтимал дефолт оқиғаларының барлығы нәтижесінде орын алатын ККШ.

12 айлық ККШ — есептік күннен бастап 12 ай ішінде (немесе қаржы құралының күтілген қолданылу мерзімі 12 айдан кем болса, одан қысқа мерзім ішінде) орын алуы ықтимал дефолт оқиғаларының нәтижесінде пайда болатын ККШ бөлігі.

ККШ келісімшартта қарастырылған, ішінде Топқа кредиттік тәуекелге тап болуы мүмкін максималды кезең бойынша бағаланғанда максималды кезең қарастырылады.

3. Есеп саясатының елеулі қағидаттары (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)

ККШ бағалау

Күтілген кредиттік шығындар кредит шығындарының ықтималдылығын ескеріп өлшенген есептік баға болып табылады. Кредиттік шығындар бүкіл күтілген алынбаған қаражаттың келтірілген құны (яғни келісімшартқа сәйкес Топқа тиесілі ақша ағындары мен Топ аламын деп күткен қаражат ағындары арасындағы айырма) болып есептеледі.

ККШ осы қаржылық активтің тиімді пайыздық мөлшерлемесімен дисконтталады.

Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер

Әрбір есепті күні Топ амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтерін және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін борыштық бағалы қағаздарды кредиттік құнсыздану мәніне бағалайды. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақтағы есеп айырысу ақша ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржылық активтің кредиттік құнсыздануын келесі байқалатын деректер растайды, атап айтқанда:

- Қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- Дефолт немесе төлемді 90 күннен артық кешіктіру сияқты келісімшарт талаптарының бұзылуы;
- Топтың басқа жағдайларда қарастырылмайтын шарттармен қарыздың немесе аванстық төлемнің құрылымын өзгертуі;
- Қарыз алушының банкротқа ұшырау ықтималдылығының немесе өзге қаржылық қайта ұйымдастырылуының пайда болуы; немесе
- Қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қаржылық жағдай туралы есепте несие бойынша күтілетін шығындар бойынша резервті ұсыну

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша шығындар ретінде бағалау резервтері сол активтердің жалпы баланстық құнынан шегеріледі.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құнды қағаздар жағдайында, шығындар ретіндегі бағалау резерві пайда немесе шығын құрамында есептеледі және өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі.

Есептен шығару жағдайлары

Топтың қаржылық актив толық мөлшерде немесе бір бөлігі өтеледі деп күтуге негізі болмаса, қаржылық активтің толық баланстық құны есептен шығарылады. Ұқсас активтер бойынша сомаларды өтеудің бұрынғы тәжірибесіне сүйеніп, Топ жеке тұлғаларға қатысты жалпы баланстық құнды есептен шығару саясатын қолданады. Топ есептен шығарылған сомалардың аса өтелуін күтпейді.

4. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарды қабылдау

Төменде Топтың қаржылық есептілігі жарияланған күнге дейін шығарылған, бірақ әлі күшіне енген жаңа және өзгертілген стандарттар мен түсіндірмелер ұсынылған. Топ осы жаңа және өзгертілген стандарттар мен түсіндірмелер күшіне енгеннен кейін, егер олар қолданылатын болса, қабылдауды жоспарлап отыр

4. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарды қабылдау (жалғасы)

(а) КЕХС 18 «Қаржылық есеп берудегі ақпараттарды басқару және тарату»

2024 жылдың сәуір айында Халықаралық Бухгалтерлік Есеп Стандарттары Кеңесі (IASB) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» ХҚЕС-ын алмастыратын 18 ХҚЕС шығарды. 18 ХҚЕС белгілі бір қорытындылар мен аралық қорытындыларды қоса алғанда, пайда мен залал туралы есеп берудің жаңа талаптарын енгізеді. Сонымен қатар, ұйымдар кірістер мен шығыстар туралы есептегі барлық кірістер мен шығыстарды бес санаттың біріне жіктеуі керек: операциялық қызмет, инвестициялық қызмет, қаржыландыру қызметі, табыс салығы және тоқтатылған қызмет, алғашқы үш санат жаңа.

Стандарт басшылық белгілеген жаңадан анықталған тиімділік өлшемдерін, кірістер мен шығыстардың аралық жиынын ашуды талап етеді, сондай-ақ негізгі қаржылық есептілік (НҚЕ) мен ескертулердің анықталған «рөлдеріне» негізделген қаржылық ақпаратты жинақтау мен бөлшектеуге арналған жаңа талаптарды қамтиды.

Сонымен қатар, 7-ХҚЕС «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» стандартына шағын түзетулер енгізілді, оның ішінде операциялық қызметтен түсетін пайда немесе залалдан операциялық пайдаға немесе залалға жанама түрде ақша ағындарын анықтаудың бастапқы нүктесін өзгерту және дивидендтер мен пайыздардан ақша қаражаттарының қозғалысын жіктеудегі таңдау мүмкіндігін алып тастау. Бұдан басқа, бірқатар басқа стандарттарға тиісті түзетулер енгізілді.

18 ХҚЕС және басқа стандарттарға түзетулер 2027 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын есепті кезеңдер үшін күшіне енеді, бірақ ертерек қолдануға рұқсат етілуі және ашылуы мүмкін. 18 ХҚЕС ретроспективті түрде қолданылады.

Қазіргі уақытта Топ түзетулердің негізгі қаржылық есептілікке және оған ескертулерге тигізетін толық әсерін анықтау бойынша жұмыс жүргізуде. Топтың қаржылық есептілігі үшін күтілетін бастапқы елеулі салдарлар төмендегідей:

- Жаңа ескертулер қосылады: (а) басшылық анықтайтын нәтижелік өлшемдер; және (б) 18 (IAS) ХҚЕС сәйкес ұсынылған қайта қаралған сомалар мен 1 IAS Халықаралық стандартына сәйкес бұрын ұсынылған сомалар арасындағы пайда мен залал туралы есептің әрбір жолы бойынша салыстыру;
- Алынған және төленген пайыздар ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте сәйкесінше «Инвестициялық қызмет» және «Қаржылау қызметі» бойынша жіктеледі.

(б) Басқа бухгалтерлік есеп стандарттары

Келесі түзетілген стандарттар мен түсіндірмелер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді деп күтілуде:

- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау (IFRS 9 және ХҚЕС 7 түзетулер).
- ХҚЕС 19 «Қоғамдық есеп бермейтін еншілес ұйымдар: Ақпаратты ашу» (2024 жылғы 9 мамырда шығарылған).
- 21 ХҚЕС-қа түзетулер «Валюта бағамдарының өзгерістерінің әсері: гиперинфляциялық ұсыну валютасына аудару» (2025 жылғы 13 қарашада шығарылған).
- Жыл сайынғы жақсартулар, 11-том (2024 жылғы 18 шілдеде жарияланған).
- Табиғатқа байланысты электр энергиясына қатысты келісім-шарттар – 9 ХҚЕС және 7 ХҚЕС-қа түзетулер (2024 ж. 18 желтоқсанда жарияланған).

Топ акциялары ашық айналымда болғандықтан, ол 19 ХҚЕС қолданбауы мүмкін.

4. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте жаңа және қайта қаралған халықаралық стандарттарды қабылдау (жалғасы)

Жаңа және түзетілген стандарттар мен түсіндірмелер

Топ алғаш рет 2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін белгілі бір стандарттар мен түзетулерді қабылдады (егер басқаша көрсетілмесе). Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген басқа стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қабылдаған жоқ.

(a) Айырбастауға жатпайтындық – 21 ХҚЕС түзетулері

2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін «Валюта бағамдарының өзгерістерінің әсері» 21 ХҚЕС-қа түзетулер валютаны айырбастау мүмкіндігін бағалауға және айырбастау мүмкіндігі болмаған жағдайда спот айырбастау бағамын анықтауға арналған нұсқаулықты береді. Түзетулер сондай-ақ қаржылық есептілікті пайдаланушыларға валютаны басқа валютаға айырбастау мүмкін еместігі ұйымның қаржылық нәтижелеріне, қаржылық жағдайына және ақша ағындарына қалай әсер ететінін немесе әсер етуі күтілетінін түсінуге мүмкіндік беретін ашып көрсетуді талап етеді.

Түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

5. Бухгалтерлік есептің сыни тұжырымдары және бағалаудың белгісіздігінің негізгі көздері

ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан пайымдаулар, бағалаулар мен болжамдар қабылдауды талап етеді, олар есеп саясатын және активтердің, міндеттемелердің, кірістер мен шығындардың есептелген сомаларын қолдануға әсер етеді. Нақты нәтижелер осы бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалау және олардың негізінде жатқан болжамдар тұрақты негізде қайта қаралады. Егер олар осы кезеңге немесе қайта қарау кезеңіне және болашақ кезеңдерге қатысты болса, мұндай өзгерістер ағымдағы және болашақ кезеңдерге әсер еткен жағдайда есептік бағалаулардағы өзгерістер осындай өзгерістер жүргізілген кезеңде танылады.

Төменде Топтың есеп саясатын қолдану барысында басшылық жасаған және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға айтарлықтай әсер ететін сыни пікірлер мен бағалаулар келтірілген.

Резервтер

Резервтер негізінен әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету резервтерін қамтиды (22-ескерту).

Техникалық қызмет көрсету бойынша резерв міндеттемені өтеу үшін талап етілетін сөзсіз шығындарды азайтатын жеткізушінің несиелік ноталарын қоса алғанда, келісімшарттық баға түзетулерін ескере отырып, күтілетін болашақ қызмет көрсету шығындарының ең жақсы бағалауы негізінде есептеледі.

Функционалды валютаның анықтамасы

Компанияның және оның еншілес ұйымдарының функционалдық валютасы АҚШ доллары болып табылады, басшылық Компанияның есеп беру күніндегі қызметіне әсер ететін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және байланысты жағдайларды көрсетеді деп есептейді. Әрбір есепті күнде Компания басшылығы есепті күнгі жағдайға байланысты функционалдық валютаны анықтауға әсер етуі мүмкін факторларды қайта бағалайды. Баға саясатын, халықаралық және ішкі бағыттар бойынша кірістер жиынтығын, шығындар құрылымын және Компанияның халықаралық бағыттарды одан әрі кеңейту стратегиясын жалғастыруды қоса алғанда, негізгі экономикалық ортаны талдау үшін басшылық маңызды кәсіби пайымдауды талап етеді. Осылайша, кейінгі жағдайлар әртүрлі болуы мүмкін және әртүрлі қорытындыларға әкелуі мүмкін.

5. Бухгалтерлік есептің сыни тұжырымдары және бағалаудың белгісіздігінің негізгі көздері (жалғасы)

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі

Материалдық емес және материалдық активтер бойынша есептерді құрастыру кезінде пайдалы шаруашылық қызмет мерзімін бағалау жүргізіледі. Топ негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің пайдалы қызмет мерзімін жылына кемінде бір рет қарайды және күтулер алдыңғы бағалаулардан өзгеше болса, оларды түзетеді.

Топ әрбір есепті күні активтің құнсыздануы мүмкін белгілерінің бар-жоғын бағалайды. Егер мұндай белгілер болса, құнсыздану сынағы жүргізіледі. Гудвилл, пайдалы қызмет мерзімі шектелмеген материалдық емес активтер және пайдалануға әлі дайын емес материалдық емес активтер сияқты кейбір активтер құнсыздану белгілерінің бар-жоғына қарамастан, кемінде жылына бір рет құнсыздануға сыналады.

Бағалау резервтері

Топ дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша резервтер есептейді. Топ күтілген бүкіл пайдалану мерзімі негізінде дебиторлық берешек дефолтының ықтималдылығын есептеді. Экономикадағы және клиенттердің бизнесіне қатысты жағдайлардағы өзгерістер тарихи ақпарат негізінде алынған дефолт ықтималдылығының коэффициенті мен дефолт жағдайындағы шығынды түзетуді қажет етуі мүмкін, осылайша қаржылық есеп-қисапта көрсетілген күмәнді есептер бойынша резервтердің түзетілуіне ықпалын тигізеді. 2025 және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша күмәнді қарыздар бойынша резервтер тиісінше 385,214 мың теңгені және 463,147 мың теңгені құрады (16-ескерту).

Өзге қаржылық активтердің көпшілігіне бір немесе бірнеше халықаралық несиелік агенттіктері кредиттік рейтингтерді тағайындаған: Moody's, Fitch немесе S&P Global Ratings. Есептелген несиелік залал бастапқы тану күніндегі несиелік тәуекелмен салыстырғанда несиелік тәуекелі айтарлықтай өскен активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде есептеледі. Құнсызданған активтер үшін Топ құнсызданудан болған шығынды активтің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесі бойынша дисконтталған активтің баланстық құны мен болжанатын болашақ ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептейді.

Құнсызданған актив бойынша пайыздар дисконттау мөлшерлемесін «босату» жолымен таныла береді. Кейінгі оқиға 2-кезеңдегі құнсыздануды танығаннан кейін орын алған несиелік тәуекелдің төмендеуіне әкеп соқтырған кезде, Топ осы активтерді 1-кезеңге ауыстыру үшін қарыз алушының ағымдағы қаржылық позициясының қаншалықты тұрақты екенін талдайды. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, құнсыздану 16-ескертуде ашылғандай 22,513,273 мың теңгені құрады (2024 жылдың 31 желтоқсанында: 23,292,304 мың теңге).

Есептік күні өткізілетін түгендеу мәліметтерінің негізінде Топ жыл сайын өтімсіз тауарлық-материалдық қорлардың есептен шығарылу қажеттілігін бағалайды. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес, Топ өтімсіз тауарлық-материалдық қорлардың 3,771,759 мың теңге мөлшерінде есептен шығарылуын таныды (2024 жыл: 2,935,365 мың теңге) (14-ескерту).

Клиенттер бейілділігі бағдарламасы

«Nomad Club» бағдарламасы — жолаушыларды әр рейс үшін ұпайлармен марапаттайтын сыйақы бағдарламасы болып табылады. Белгілі бір ұпай санын жинаған жолаушы оларды билетке айырбастай алады. Клиенттерге берілген адалдық ұпайлары бөлек міндеттемені білдіреді. Тиісінше, жарамды билеттерді сату бағасының бір бөлігі адалдық ұпайларын өтеуге бөлінеді және ұпайлар өтелгенге немесе мерзімі аяқталғанға дейін шарттық міндеттеме ретінде танылады.

5. Бухгалтерлік есептің сыни тұжырымдары және бағалаудың белгісіздігінің негізгі көздері (жалғасы)

Клиенттер бейілділігі бағдарламасы (жалғасы)

Жолаушылардың бейілділігі бағдарламасына байланысты шарттық міндеттемелерді есептеу кезінде Top Nomad Club мүшелерінің ұпайларды күтілетін өтеу жылдамдығына және бір ұпай үшін жеке сату бағасына («SSP») қатысты сыни бағалаулар мен есептеулерді пайдаланады. 2025 жылдың 31 желтоқсанында және 2024 жылдың 31 желтоқсанында қолданылған болжамды пайдалану коэффициенті тиісінше 52.19% және 52.53% құрады.

Топ бағдарлама ұпайларын есептеу үшін болжалды билеттер бағасын пайдаланады. Әрбір есепті күндегі пайдаланылмаған ұпайлар шарттық міндеттеме (кейінге қалдырылған кіріс) ретінде қарастырылады. Ұпайлар маршрут пен класс бойынша өтелген жеке билеттердің орташа алынған бағасы негізінде бағаланады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір нүкте үшін орташа өлшенген сату бағасы тиісінше шамамен 0.0122 және 0.0136 АҚШ долларын құрады.

Тарихи статистикалық деректерге сүйене отырып, Топ өтелуі екіталай ұпайлардың қайтарылмау сомасын анықтайды. Ұпайларды қайтармау, кірістің айтарлықтай қысқаруы болмайынша, оларды пайдалану сипатына пропорционалды кіріс ретінде танылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылған қайтармаудың болжалды мөлшерлемесі тиісінше 47.81% және 47.47% құрады.

Жалға беру мерзімі

Кейбір мүліктік жалдаулар келісімшарттың бұзылмайтын мерзімі аяқталғанға дейін бір жылға дейін Топ қолданатын кеңейту опциондарын қамтиды. Мүмкіндігінше, Топ эксплуатациялық икемділікті қамтамасыз ету үшін кеңейту нұсқаларын жаңа жалдау шарттарына қосуға тырысады. Кеңейтудің қол жетімді нұсқаларын жалға берушілер емес, тек Топ жүзеге асырады. Жалдаудың басталу күнінде Топ кеңейту нұсқаларын қолдану орынды ма, жоқ па, соны бағалайды. Топ маңызды оқиға болған кезде немесе оның бақылауындағы жағдайлар айтарлықтай өзгерген кезде опциондарды қолдану орынды ма, жоқ па деп қайта бағалайды.

Топ белгілі бір жалдау шарттары бойынша жалдау шартын орындау мерзіміне негізделген жалдау мерзімін анықтау туралы шешім қабылдады. Топ жалдаудың міндетті сипаты жазбаша келісіммен (айыппұлды неғұрлым кеңірек түсіндіру) жалдауды ұзарту немесе тоқтату құқығына қатысты жалдауды реттейтін қолданыстағы заңдармен (атап айтқанда, жалға алушының жалдау құқығын ұзартуға немесе бұзудан бас тарту құқығына) сәйкес келеді деп санайды.

Тиісінше, Топтың да, жалға берушінің де жаңа шарттарды келісу мүмкін болмаса, келісімді бұзудың практикалық мүмкіндігі бар. Мұндай жағдайларда Топ орындау мерзімі шарттың күші жойылмайтын мерзіміне сәйкес келеді деп есептейді, сондықтан жалдау мерзімі шарттың бастапқы мерзімінен асып кетпейді.

Жалдау мерзімін көрсетілген мерзімнен ұзарту тараптар қайта қаралған шарттарға келіскеннен кейін жаңа жалдау ретінде қарастырылады.

Кейінге қалдырылған салық активінің өтелуі және салық заңдарының талаптарына сәйкес болу

Қазақстан Республикасының салықтық, валюталық және кедендік заңдарын әртүрлі түсінуге болады және олар жиі өзгеріп отырады. Бұл ретте басшылықтың Топтың қызметіне қатысты салық заңдары ережелерін түсіну жолына айыппұл салуға және өсімпұл есептеуге заңды құқығы бар тиісті өңірлік билік органдары келіспеуі мүмкін. Бұрын күмән туғызбаған мәмілелердің салық есебіне болашақта қарсы шығу ықтималдығы бар.

Салық кезеңі келесі бес күнгі мерзімдік жылдың ішінде салық органдарының тексерісі үшін ашық болып қалады.

5. Бухгалтерлік есептің сыни тұжырымдары және бағалаудың белгісіздігінің негізгі көздері (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активінің өтелуі және салық заңдарының талаптарына сәйкес болу (жалғасы)

Белгілі жағдайларда тексерістер одан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Топ басшылығы салық заңдарының өз түсінігіне сай салықтар бойынша міндеттемелер толық көлемде көрсетілді деп пайымдаса да, жоғарыда аталған фактілер Топ үшін қосымша салық тәуекелдерінің туындауына себеп болуы мүмкін.

Климаттың өзгеруінің әсерін бағалаудағы маңызды бухгалтерлік пайымдаулар және белгісіздіктің негізгі көздері

Климаттың өзгеруі нәтижесінде Топ өзінің климаттық стратегиясын әзірлеп, бекітті, ол Топты 2050 жылға қарай нөлдік шығарындыларға қол жеткізуге міндеттейді. Бекітілген бизнес-жоспарлар қазіргі уақытта бес жылға арналған болса да, климаттық стратегия Топтың қысқа, орта және ұзақ мерзімді қызметіне әсер етеді.

Климаттық стратегияны анықтауда пайдаланылған деректер мен болжамдардың егжей-тегжейлі мәліметтеріне Топтың бақылауындағы келесі факторлар кіреді, бірақ олармен шектелмейді:

- Негізгі халықаралық нарықтарда міндетті түрде SAF қолдануды енгізумен біз отын құнының артуын және инфрақұрылымға бейімделу талаптарының ықтимал артуын күтеміз. SAF әлі кеңінен қолданылмағанымен, біз оның авиациялық декарбонизация үшін маңыздылығын мойындаймыз және оны енгізуге дайындық үшін белсенді шаралар қабылдадық;
- Көміртегінің орнын толтыру және көміртегін ұстап қалу схемаларын арттыру құны; және
- Отын үнемдейтін ұшақтарды енгізудің және пайдалану тиімділігін арттырудың әсері.

Басшылықтың бақылауындағы осы деректер мен шаралардан басқа, Flightpath Net Zero келесі факторларға қатысты тұтынушыларға, үкіметтерге және реттеушілерге қатысты болжамдарды қамтиды:

- Климаттың өзгеруіне байланысты жолаушылар тасымалы үрдістері мен үкімет саясатының нәтижесінде әуе тасымалына жолаушылардың сұранысына әсері;
- Тұрақты авиациялық отын (SAF) нысандарын дамытуға қатысты инвестициялар мен саясат;
- Әуе қозғалысын басқаруға инвестициялар мен жетілдірулер; және
- ЕО мен Ұлыбритания шығарындылары сауда схемалары (ETS) және БҰҰ-ның Халықаралық авиация үшін көміртегіні өтеу және азайту схемасы (CORSIA) бойынша көміртегі бағасын белгілеу.

Халықаралық авиация (CORSIA)

Осы факторлардың әсеріне қатысты белгісіздік деңгейі уақыт өте келе артады. Тиісінше, Топ климаттың өзгеруінің қаржылық есептілігіндегі активтер мен міндеттемелерді тану мен өлшеуге әсерін талдау кезінде бағалау тәсілін қолданады.

6. Операциялық сегменттер

Басқару мақсатында Топ ұсынылатын қызметтер негізінде заңды тұлғалар болып ұйымдастырылған және екі есеп беретін сегменті бар, атап айтқанда:

- «Эйр Астана» – тұрақты және чартерлік рейстерді, тікелей және транзиттік қызметтерді, қысқа және ұзақ мерзімді әуе тасымалдауларын, сондай-ақ ішкі, аймақтық және халықаралық бағыттар бойынша жүктерді тасымалдауды ұсынатын толық сервистік бренд;
- FlyArystan лоукост авиакомпаниясы Қазақстан бойынша қысқа және орта қашықтыққа, сондай-ақ Кавказ, Орталық Азия, Түркия және Таяу Шығыс елдеріне тұрақты тікелей рейстерді ұсынады.

Жоғарыда көрсетілген есеп беретін операциялық сегменттерді құру үшін ешқандай операциялық сегменттер біріктірілмеген.

Топ басшылығы сегменттердің тиімділігін бағалау мақсатында Air Astana толық сервистік бренді мен FlyArystan арзан бренд сегменттерінің нәтижелері мен өнімділігі негізінде сегменттер арасында ресурстарды бөлу туралы шешім қабылдайды.

Топ екі операциялық сегментте ХҚЕС (IFRS) 16-ны дәйекті түрде қолдану үшін өзінің сегменттік есеп беруінде Эйр Астана мен FlyArystan арасындағы топ ішіндегі жалдау шығындарын есепке алу тәртібін қолданады.

Нәтижесінде Топ FlyArystan компаниясымен топ ішіндегі жалдау мәмілелерінен туындайтын пайдалану құқығы активтерінің амортизациясын таниды. Бұл мәмілелер сегментаралық операциялар ретінде қарастырылады және сегмент есебінің жою бөлімінде көрсетіледі. Топ әрбір сегменттің қаржылық жағдайына жеке талдау жасамайды.

6. Операциялық сегменттер (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы операциялық нәтижелер:

мың теңге	2025 ж. Air Astana	2025 ж. FlyArystan	Төпшілік элиминациялар	Жалпы
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп				
Табыстар және басқа да кірістер				
Жолаушылар тасымалы	547,229,750	173,818,623	(1,871)	721,046,502
Басқа кірістер	38,722,541	1,181,059	(35,511,893)	4,391,707
Кері жалдау арқылы сатудан түскен пайда	19,256,118	—	—	19,256,118
Жүк және пошта	14,275,055	1,035,775	(1,038,424)	14,272,406
Жалға беру	11,519,352	28,277,948	(39,797,300)	—
Жалпы табыс және басқа кірістер	631,002,816	204,313,405	(76,349,488)	758,966,733
Операциялық шығындар				
Жанармай	(127,763,990)	(45,540,717)	166,917	(173,137,790)
Персонал және экипаж шығындары	(124,772,325)	(25,705,192)	14,333,405	(136,144,112)
Тозу және амортизация	(85,099,154)	(39,888,983)	5,196,056	(119,792,081)
Жолаушыларға қызмет көрсету	(63,795,137)	(10,137,701)	506,424	(73,426,414)
Инженерлік-техникалық қызмет көрсету	(61,426,107)	(41,421,349)	26,745,928	(76,101,528)
Әуежай қызметтері және навигация	(60,741,546)	(15,541,308)	2,677,702	(73,605,152)
Іске асыру шығындары	(25,322,301)	(1,308,216)	—	(26,630,517)
Әуе кемелерін жалға алу бойынша шығыстар	(18,946,992)	(3,331,885)	21,116,353	(1,162,524)
Сақтандыру	(5,036,884)	(2,020,399)	12	(7,057,271)
Консультациялық, заңгерлік және кәсіби қызметтер	(3,906,646)	(9,226,276)	10,044,040	(3,088,882)
Ақпараттық технологиялар	(3,750,928)	(462,993)	9,950	(4,203,971)
Табыс салығынан басқа салықтар	(2,705,861)	(225,329)	—	(2,931,190)
Мүлік және кеңсе бойынша шығыстар	(2,465,618)	(62,228)	2,763	(2,525,083)
Өзге шығындар	(13,797,410)	(900,537)	1,386,810	(13,311,137)
Жалпы операциялық шығындар	(599,530,899)	(195,773,113)	82,186,360	(713,117,652)
Операциялық пайда	31,471,917	8,540,292	5,836,872	45,849,081
Қаржылық кірістер	10,835,469	6,704,927	(5,906,879)	11,633,517
Қаржылық шығыстар	(29,899,844)	(19,422,353)	6,428,722	(42,893,475)
Бағамдық айырмадан болған шығын, нетто	(3,648,703)	(494,333)	43	(4,142,993)
Салық салуға дейінгі пайда	8,758,839	(4,671,467)	6,358,758	10,446,130
Табыс салығы бойынша шығыс	(3,560,281)	137,013	—	(3,423,268)
Кезең ішіндегі пайда	5,198,558	(4,534,454)	6,358,758	7,022,862

Жоғарыда көрсетілген қаржылық кірістер мен қаржылық шығыстарға пайыздық кірістер мен әрбір сегмент мойындайтын пайыздық шығыстар кіреді.

Бір клиент кірістің 10%-дан аспайды.

	31 желтоқсан 2025 ж. Air Astana	31 желтоқсан 2025 ж. FlyArystan	Төпшілік Элиминациялар	Жалпы
Басқа сегменттік ақпарат				
Активтер жиыны	799,309,660	359,688,639	(119,334,906)	1,039,663,393
Міндеттемелер жиыны	610,614,016	359,347,406	(116,997,841)	852,963,581

6. Операциялық сегменттер (жалғасы)

мың теңге	2024 ж. Air Astana	2024 ж. FlyArystan	Төпшілік элиминациялар	Жалпы
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп				
Табыстар және басқа да кірістер				
Жолаушылар тасымалы	431,102,676	154,712,142	(4,776)	585,810,042
Жалға беру	32,175,372	10,412,047	(42,587,419)	—
Жүк және пошта	11,282,497	1,130,717	—	12,413,214
Кері жалдау арқылы сатудан түскен пайда	5,930,837	6,570,558	—	12,501,395
Басқа кірістер	5,223,018	817,500	(613,136)	5,427,382
Жалпы табыс және басқа кірістер	485,714,400	173,642,964	(43,205,331)	616,152,033
Операциялық шығындар				
Жанармай	(103,776,758)	(39,596,364)	—	(143,373,122)
Персонал және экипаж шығыстары	(80,778,424)	(26,360,223)	463,354	(106,675,293)
Тозу және амортизация	(73,737,181)	(28,736,827)	13,756,315	(88,717,693)
Жолаушыларға қызмет көрсету	(48,355,012)	(7,432,715)	—	(55,787,727)
Инженерлік-техникалық қызмет көрсету	(45,900,983)	(26,956,128)	17,413,658	(55,443,453)
Әуежай қызметтері және навигация	(43,804,898)	(12,929,150)	1,913	(56,732,135)
Іске асыру шығындары	(19,305,623)	(1,472,379)	886	(20,777,116)
Әуе кемелерін жалға алу бойынша шығындар	(8,986,862)	(1,828,469)	8,431,118	(2,384,213)
Сактандыру	(4,168,951)	(1,844,294)	—	(6,013,245)
Консультациялық, заңгерлік және кәсіби қызметтер	(3,557,126)	(411,718)	94,240	(3,874,604)
Ақпараттық технологиялар	(2,183,775)	(1,040,960)	—	(3,224,735)
Табыс салығынан басқа салықтар	(2,014,625)	(28,385)	—	(2,043,010)
Мүлік және кеңсе бойынша шығыстар	(1,971,589)	(229,095)	—	(2,200,684)
Өзге шығындар	(5,664,077)	(918,381)	2	(6,582,456)
Жалпы операциялық шығындар	(444,205,884)	(149,785,088)	40,161,486	(553,829,486)
Операциялық пайда	41,508,516	23,857,876	(3,043,845)	62,322,547
Қаржылық кірістер	8,329,753	2,976,338	(929,134)	10,376,957
Қаржылық шығыстар	(23,751,027)	(11,285,795)	4,418,319	(30,618,503)
Бағамдық айырмадан болған шығын, нетто	(6,192,683)	(3,747,280)	—	(9,939,963)
Салық салуға дейінгі пайда	19,894,559	11,801,139	445,340	32,141,038
Табыс салығы бойынша шығыс	(4,192,591)	(2,425,853)	—	(6,618,444)
Кезең ішіндегі пайда	15,701,968	9,375,286	445,340	25,522,594
Басқа сегменттік ақпарат	31 желтоқсан 2024 ж. Air Astana	31 желтоқсан 2024 ж. FlyArystan	Төпшілік элиминациялар	Жалпы
Активтер жиыны	766,162,796	282,444,591	(87,293,236)	961,314,151
Міндеттемелер жиыны	555,169,397	277,463,923	(87,742,205)	744,891,115

7. Табыстар және басқа да кірістер

Топтың клиенттермен жасалған шарттардан түсетін табыстары негізінен жолаушылар тасымалы қызметтерінен, сондай-ақ жүк және пошта тасымалы қызметтерінен тұрады. Төменде көрсетілген жолаушылар, жүк және пошта тасымалы бойынша табыстар клиенттермен жасалған шарттар бойынша танылған табыстарды көрсетеді.

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жолаушылар тасымалы		
Тұрақты жолаушылар тасымалы		
соның ішінде:	668,741,755	541,251,197
Жанармай алымы	61,595,018	45,480,425
Әуежай алымдары	37,205,792	28,159,772
Мөлшерден тыс жүк	3,501,944	2,818,849
Чартерлік рейстер	52,304,747	44,558,845
	721,046,502	585,810,042

Жолаушылар тасымалынан түсетін кіріс 2024 жылмен салыстырғанда 2025 жылы 135,236,460 мың теңгеге немесе 23%-ға ұлғайды.

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жүк және пошта		
Жүк – тұрақты тасымал	13,159,074	11,297,116
Пошта	1,113,332	1,116,098
	14,272,406	12,413,214

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Өзге кірістер		
Кірістер - өзгелер	972,992	3,444,798
Жердегі қызмет көрсетуден түсетін кіріс	960,433	815,232
Негізгі құралдардың шығуынан түсетін кіріс	509,700	341,159
Өзгелер	1,948,582	826,193
	4,391,707	5,427,382

Кері жалдау арқылы сатудан түскен пайда

2025 жылы Топ 75,692,839 мың теңге сомасында алты қосалқы қозғалтқышты қолма-қол ақшаға сатты. Мәміле жасамас бұрын қозғалтқыштардың нарықтық құны 38,353,386 мың теңгені құрады. Бұл ретте Топ сатып алушы-жалға берушілермен қозғалтқыштарды ай сайынғы төлемдермен сегіз жыл мерзімге пайдалану құқығына келісімдер жасады. Мәмілелердің шарттары Топтың ғимаратты беруі қозғалтқыштарды сату ретінде есепке алынуы тиіс 15 ХҚЕС «Тұтынушылармен жасалған келісім-шарттардан түскен табыс» талаптарын қанағаттандырады. Сәйкесінше, Топ пен Сатып алушы-жалға беруші мәмілені сату және кері жалға беру ретінде есепке алды.

Қозғалтқыштардың әділ құны сату күнінде 74,664,316 мың теңгені құрады. Қозғалтқыштарды сату бағасы әділ құнға сәйкес келмегендіктен, Топ пен Жалға-беруші Сатып-алушы сатудан түскен түсімдерді әділ құн бойынша бағалау үшін түзетулер жасады. 16 ХҚЕС-тың 101(b) тармағына сәйкес сату бағасының 2,739,854 әділ құннан асуы Жалға-беруші Сатып-алушы Топқа берген қосымша қаржыландыру ретінде танылды. Жылдық төлемдердің дисконтталған құны 37,384,513 мың теңгені құрады, оның 2,739,854 мың теңгесі қосымша қаржыландыруға, 34,644,659 мың теңгесі жылдық төлемдерге сәйкес жалдауға тиесілі.

16 ХҚЕС (IFRS) 100(a) тармағына сәйкес күшіне енген күні Топ қозғалтқыштарды кері жалға беруден туындайтын пайдалану құқығын Топта қалған пайдалану құқығына жататын қозғалтқыштардың бұрынғы баланстық құнына пропорциясында бағалады, ол 34,611,617 мың теңгені құрайды. Сәйкесінше, Топ 19,256,118 мың теңге сомасында таза пайданы мойындады, бұл сатудан түскен түсімдердің жалдау міндеттемелерінен асып кетуін және қозғалтқышпен байланысты активтердегі өзгерістерді білдіреді.

7. Табыстар және басқа да кірістер (жалғасы)

2024 жылы Топ үш қосалқы қозғалтқышты сатып алды, олар бірден сату және жалға беру мәмілесі бойынша сатылды. Сонымен қатар, 2024 жылдың сәуірінде сатып алынған бір қозғалтқыш 2024 жылдың желтоқсанында сол мәмілесінің бөлігі ретінде сатылды. Топ кері жалға беруден туындайтын пайдалану құқығы активтерін Топта қалған пайдалану құқығына жататын активтің бұрынғы баланстық құнына пропорционалды түрде бағалады. Тиісінше, Топ 12,501,395 мың теңге сомасында таза пайданы мойындады, ол сатудан түскен түсімдердің жалдау міндеттемелерінен асып кетуін және қозғалтқышпен байланысты активтердегі өзгерістерді білдіреді. Топ жалпы сомасы 45,980,710 мың теңгеге қосалқы қозғалтқыштарды сатқан және 11,235,254 мың теңге сомасындағы пайдалану құқығы активін және 21,889,735 мың теңге сомасындағы жалдау міндеттемесін таныды. Жалдау шартына сәйкес Топ қосалқы қозғалтқыштарды ай сайынғы төлемдермен сегіз жылға жалға берді.

Топ жалпы сомасы 23,242,325 мың теңгеге қосалқы қозғалтқыштарды және 3,382,821 мың теңге сомасында танылған пайдалану құқығы активтерін және 7,697,511 мың теңге сомасындағы жалдау міндеттемелерін сатты. Жалдау шартына сәйкес, Топ қосалқы қозғалтқыштарды ай сайынғы төлемдермен сегіз жылға жалға берді. Топ 2,739,854 мың теңгені сатудан түскен түсімнің негізгі активтің әділ құнынан асып кетуін қаржыландырудан түскен ақша түсімдері ретінде таныды және 20,563,644 мың теңге инвестициялық қызметте көрсетілді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жылдық шоғырландырылған есепте ұзақ мерзімді несиелер құрамында 2,509,956 мың теңге сомасындағы қаржылық міндеттеме көрсетілді.

Келесі географиялық талдау 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңдер үшін тұтынушылармен жасалған келісім-шарттар бойынша кірістердің бөлінуін ұсынады:

	Операциялық сегменттер		2025	
	2025 ж. Air Astana	2025 ж. FlyArystan	Топішілік элиминациялар	Жалпы
мың теңге				
Азия және Таяу Шығыс	265,890,112	6,268,004	(2,492)	272,155,624
Ішкі бағыттар	130,989,161	141,841,709	(1,030,219)	271,800,651
Еуропа	122,582,600	10,711,371	(1,754)	133,292,217
ТМД елдері	42,182,951	15,896,410	(8,945)	58,070,416
Жолаушылар, жүк және пошта тасымалдарынан түскен жиынтық табыс	561,644,824	174,717,494	(1,043,410)	735,318,908
	Операциялық сегменттер		2024	
	2024 ж. Air Astana	2024 ж. FlyArystan	Топішілік элиминациялар	Жалпы
мың теңге				
Азия және Таяу Шығыс	176,259,662	9,595,786	—	185,855,448
Еуропа	117,592,310	8,268,239	—	125,860,549
Ішкі бағыттар	113,394,937	124,422,514	(4,776)	237,812,675
ТМД елдері	35,138,736	13,555,848	—	48,694,584
Жолаушылар, жүк және пошта тасымалдарынан түскен жиынтық табыс	442,385,645	155,842,387	(4,776)	598,223,256

8. Операциялық шығыстар

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Персонал және экипаж шығыстары		
Жалақы	103,590,564	82,301,535
Орналастыру және қосымша төлемдер	12,909,787	9,303,460
Әлеуметтік салық	10,504,035	7,293,382
Білім беру және оқыту	2,836,126	2,700,060
Өзгелер	6,303,600	5,076,856
	136,144,112	106,675,293

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңдегі қызметкерлердің орташа саны 6,381 адам құрады (2024 жылдың 31 желтоқсанында: 5,643 адам).

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Инженерлік-техникалық қызмет көрсету		
Техникалық қызмет көрсету–құрамдық бөліктер	50,557,690	36,110,055
Техникалық қызмет көрсету – айнымалы жалдау төлемдер	13,100,456	9,483,478
Қосалқы бөлшектер	10,384,117	8,054,042
Техникалық инспекция	2,059,265	1,795,878
	76,101,528	55,443,453

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Әуежай қызметтері және навигация		
Жерүсті қызметі	31,370,731	25,256,662
Аэронавигация	28,714,162	20,271,672
Ұшу-қону	12,145,675	10,158,471
Өзгелер	1,374,584	1,045,330
	73,605,152	56,732,135

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жолаушыларға қызмет көрсету		
Әуежайлардың қызметтері	34,712,884	25,668,588
Тамақтану	23,036,158	18,140,245
Ұшу кезінде жолаушылар үшін ойын-сауықтар	3,729,915	2,693,264
Қауіпсіздік	3,675,395	2,935,196
Өзгелер	8,272,062	6,350,434
	73,426,414	55,787,727

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Іске асыру шығыстары		
Брондау жүйелері бойынша шығыстар	14,698,183	11,565,271
Комиссиялық сыйақы	6,753,082	4,810,012
Жарнама	4,770,761	4,056,883
Өзгелер	408,491	344,950
	26,630,517	20,777,116

9. Қаржылық кірістер мен шығыстар

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Қаржылық кірістер		
Банк салымдарынан сыйақы бойынша кірістер	11,419,332	10,071,568
Өзгелер	214,185	305,389
	11,633,517	10,376,957

9. Қаржылық кірістер мен шығыстар (жалғасы)

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Қаржылық шығыстар		
Жалдау бойынша сыйақы шығыстары (24-ескерту)	36,071,694	25,375,380
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетуді ұсыну бойынша дисконтты есептен шығару (22-ескерту)	6,480,870	4,891,230
Өзгелер	340,911	351,893
	42,893,475	30,618,503

10. Табыс салығы бойынша шығыс

31 желтоқсанда аяқталған жылдары Топтың табыс салығы бойынша шығыны:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Ағымдағы табыс салығы		
Ағымдағы табыс салығы	(23,710,006)	(15,107,533)
Өткен жылдардағы ағымдағы салыққа қатысты ағымдағы жылы танылған түзетулер	2,676,293	1,304,654
	(21,033,713)	(13,802,879)
Кейінге қалдырылған салықтар		
Уақытша айырмашылықтардың пайда болуы	17,610,445	7,184,435
	17,610,445	7,184,435
	(3,423,268)	(6,618,444)

Кейінге қалдырылған табыс салығы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құндарының уақытша айырмашылығынан алынатын таза салықтық әсерді және салық салу мақсаттары үшін пайдаланылатын шамаларды көрсетеді. Сонымен қатар Топтың функционалдық валютасы оның тұрғылықты елінің валютасынан ерекшеленетіндіктен, Топ есеп базасының емес, салық базасындағы өзгерістерге әкелетін валюта бағамдарының өзгеруіне қатысты уақытша айырмашылықтарды таниды.

2025 және 2024 жылдары 31 желтоқсандағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелерде танылған негізгі уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері төмендегі кестеде көрсетілген.

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Кейінге қалдырылған салық активтері		
Жалдау бойынша міндеттемелер	109,065,570	95,997,460
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетуге арналған резерв	42,030,776	33,639,072
Сауда және басқа кредиторлық берешек	4,209,043	1,842,086
Сауда дебиторлық берешек	1,675,326	1,881,469
Өзгелер	754,251	587,073
Жиыны	157,734,966	133,947,160
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері		
Пайдалану құқығы түріндегі актив	(97,362,550)	(87,969,578)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(16,753,770)	(16,778,840)
Тауар-материалдық қорлар	(1,865,406)	(2,325,187)
Алдын ала төленген шығыстар	(816,432)	(1,265,516)
Өзгелер	(26,793)	(86,118)
Жиыны	(116,824,951)	(108,425,239)
Таза кейінге қалдырылған активтер	40,910,015	25,521,921

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ағымдағы салық активтерін ағымдағы салық міндеттемелеріне есепке жатқызуға заңмен бекітілген құқық болған кезде және олар бір салық органы бір салық салынатын субъектіден алынатын табыс салығына қатысты болса, есепке жатқызылады.

10. Табыс салығы бойынша шығыс (жалғасы)

Жоғарыда көрсетілген кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерінің қозғалысы ақша ағындарын хеджирлеу және әділ құн өзгерістерінің тиімді бөлігіне қатысты кейінге қалдырылған салықтың іске асырылған бөлігімен байланысты капиталда танылған корпоративті табыс салығы бойынша шығындармен байланысты 724,169 мың теңгені қоспағанда, пайда немесе залал құрамында танылды (2024 жыл: 1,229,723 мың теңге).

Жергілікті салық заңнамасына сәйкес, хеджирленетін және бағаланбаған теріс бағамдық айырмашылықтар табыс салығын есептеу мақсатында шегерімге жатқызылатын шығындар болып табылады. Егер осы шегерімге жатқызылған шығындарды олар туындаған жылы толығымен пайдалану мүмкін болмаса, салық кодексі Компанияға жиналған залалды алдағы он жыл ішінде өткізуге мүмкіндік береді.

Топта кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мойындалмаған еншілес ұйымдарға инвестицияларға байланысты елеулі уақытша айырмашылықтар жоқ.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топта кейінге қалдырылған салық активтері танылмаған пайдаланылмаған салық шығындары, салық несиелері немесе шегерілетін уақытша айырмашылықтар болған жо.

Топ орналасқан Қазақстанда пайдаға салынатын салық ставкасы 2025 және 2024 жылдары 20% құрады. Бір жыл үшін есептелген салық сомасы салық салынғанға дейінгі пайдаға салынатын салық ставкасын пайдалана отырып алынған салық сомасынан өзгеше болады.

Төменде 20% (2024 жыл: 20%) салық ставкасын және Топтың пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген пайдаға салынатын салықтың нақты сомасын салыстыру келтірілген:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Салық салуға дейінгі пайда	10,446,130	32,141,038
Корпоративтік табыс салығы, %	20%	20%
елгіленген мөлшерлеме бойынша табыс салығы	(2,089,226)	(6,428,208)
Бағамдық айырмашылықты қайта есептеу әсері	456,818	72,465
Шегерілмейтін шығындардың салықтық әсер	(3,188,391)	(352,495)
Өзге өзгерістер	1,397,531	89,794
Табыс салығы бойынша шығыс	(3,423,268)	(6,618,444)

11. Негізгі құралдар

мың теңге	Айналымдық қосалқы бөлшектер	Офис жабдығы және жиһаз	Үйлер мен ғимараттар, жер	Көлік құралдары	Жалдау аясындағы әуе кемелері	Жолдағы жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар және аяқталмаған құрылыс	Барлығы
Құны							
2024 жылдың 1 қаңтары	52,809,872	10,652,614	21,857,063	1,303,678	643,359,223	1,135,036	731,117,486
Түсулер	22,229,467	1,776,070	4,658,304	2,012,370	160,337,751	1,986,597	193,000,559
Шығулар	(7,310,330)	(286,360)	(661,000)	(55,238)	(25,704,733)	—	(34,017,661)
Басқа ауыстырулар	(4,303,323)	—	—	4,073,705	229,618	—	—
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	9,345,633	1,871,287	3,798,595	1,024,711	118,610,884	611,374	135,262,484
2024 жылдың 31 желтоқсаны	72,771,319	14,013,611	29,652,962	8,359,226	896,832,743	3,733,007	1,025,362,868
Түсулер	39,842,103	1,542,660	3,997,570	564,673	148,178,571	4,179,192	198,304,769
Шығулар	(14,121,667)	(366,741)	(431,579)	(171,985)	(13,596,407)	—	(28,688,379)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(3,512,273)	(562,525)	(1,193,122)	(329,784)	(36,862,484)	(300,434)	(42,760,622)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	94,979,482	14,627,005	32,025,831	8,422,130	994,552,423	7,611,765	1,152,218,636
Есептелген тозу							
2024 жылдың 1 қаңтары	22,066,161	3,966,491	7,015,224	759,570	309,424,901	—	343,232,347
Жыл үшін есептеу	5,957,221	1,197,334	2,336,749	443,453	78,569,686	—	88,504,443
Шығулар	(837,914)	(276,709)	(642,480)	(36,205)	(24,390,562)	—	(26,183,870)
Басқа ауыстырулар	(1,768,566)	—	—	1,768,566	—	—	—
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	3,728,803	733,136	1,295,953	453,151	55,257,844	—	61,468,887
2024 жылдың 31 желтоқсаны	29,145,705	5,620,252	10,005,446	3,388,535	418,861,869	—	467,021,807
Жыл үшін есептеу	9,143,482	1,372,268	3,035,981	625,135	105,124,866	—	119,301,732
Шығулар	(4,444,689)	(389,609)	(153,279)	(132,259)	(12,522,674)	—	(17,642,510)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(1,425,365)	(241,321)	(463,232)	(143,522)	(18,689,089)	—	(20,962,529)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	32,419,133	6,361,590	12,424,916	3,737,889	492,774,972	—	547,718,500
Теңгерімдік құны							
2024 жылдың 31 желтоқсаны	43,625,614	8,393,359	19,647,516	4,970,691	477,970,874	3,733,007	558,341,061
2025 жылдың 31 желтоқсаны	62,560,349	8,265,415	19,600,915	4,684,241	501,777,451	7,611,765	604,500,136

11. Негізгі құралдар (жалғасы)

Топтың географиялық ақпаратын анықтау тұрғысынан алғанда, негізінен әуе кемелері мен жерүсті жабдықтарынан тұратын активтер негізінен Қазақстан Республикасында тіркелген/орналасқан. Сондықтан географиялық сегменттерге активтерді бөлудің негізі жоқ.

2024 жылы Топ бес әуе кемесі бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын толық өтеуді жүзеге асырды, нәтижесінде осы әуе кемелерге меншік құқығы Топқа 34,952,372 мың теңге сомасында берілді.

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ екі Boeing 767 әуе кемесінің қаржылық лизинг міндеттемелерін лизинг кестесіне сәйкес өтеді, нәтижесінде әуе кемелердің меншіктік құқығы Топқа өтті. Әуе кемелердің баланстық құны 14,857,021 мың теңгені құрады (2024 жылдың 31 желтоқсаны: нөл).

Тиісінше, осы әуе кемелерімен байланысты пайдалану құқығы бар активтер енді мүлік ретінде жіктеледі.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша техникалық жабдықтар мен көлік құралдарына 2023 және 2024 жылдары сатып алынған қызмет көрсетуге арналған автолифт пен мұзға қарсы өңдеуге арналған бес техника кіреді. Олардың теңгерімдік құны тиісінше 3,125,186 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 5,101,967 мың теңге).

Әуе кемелерін модификациялау құны қосалқы бөлшектер айналымының құрамына кіреді.

Негізгі құралдардың құрамына кіретін пайдалану құқығының активтері төменде көрсетілген:

	Айналымдық қосалқы бөлшектер	Үйлер мен ғимараттар, жер	Жалдау аясындағы әуе кемелері	Барлығы
Құны				
2024 жылдың 1 қаңтары	10,454,425	9,655,309	643,359,223	663,468,957
Түсулер мен модификациялар	11,675,039	3,972,137	160,663,734	176,310,910
Шығулар	(256,627)	(661,000)	(25,703,516)	(26,621,143)
Пайдалану құқығы түріндегі активтерді өтеу	—	—	(70,460,114)	(70,460,114)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	2,278,547	1,878,414	114,034,968	118,191,929
2024 жылдың 31 желтоқсаны	24,151,384	14,844,860	821,894,295	860,890,539
2025 жылдың 1 қаңтары	24,151,384	14,844,860	821,894,295	860,890,539
Түсулер мен модификациялар	34,004,483	3,761,410	128,775,042	166,540,935
Шығулар	(166)	(431,579)	(8,505,855)	(8,937,600)
Пайдалану құқығы түріндегі активтерді өтеу	—	—	(58,605,092)	(58,605,092)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(1,349,295)	(219,276)	(30,075,629)	(31,644,200)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	56,806,406	17,955,415	853,482,761	928,244,582
Есептелген амортизация				
2024 жылдың 1 қаңтары	6,028,829	5,131,073	309,424,901	320,584,803
Жыл үшін есептеу	1,388,258	2,041,060	77,808,793	81,238,111
Шығулар	(247,648)	(642,480)	(24,369,083)	(25,259,211)
Пайдалану құқығы түріндегі активтерді өтеу	—	—	(37,547,449)	(37,547,449)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	1,038,030	967,868	52,873,006	54,878,904
2024 жылдың 31 желтоқсаны	8,207,469	7,497,521	378,190,168	393,895,158

11. Негізгі құралдар (жалғасы)

	Айналымдық қосалқы бөлшектер	Үйлер мен ғимараттар, жер	Жалдау аясындағы әуе кемелері	Барлығы
2025 жылдың 1 қаңтары	8,207,469	7,497,521	378,190,168	393,895,158
Жыл үшін есептеу	4,853,684	2,681,597	90,866,197	98,401,478
Шығулар	(166)	(149,737)	(7,231,346)	(7,381,249)
Пайдалану құқығы түріндегі активтерді өтеу	—	—	(26,438,580)	(26,438,580)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(470,257)	(360,109)	(15,201,530)	(16,031,896)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	12,590,730	9,669,272	420,184,909	442,444,911
Баланстық құн				
2024 жылдың 31 желтоқсаны	15,943,915	7,347,339	443,704,127	466,995,381
2025 жылдың 31 желтоқсаны	44,215,676	8,286,143	433,297,852	485,799,671

Топтың жалдау бойынша міндеттемелері жалға берушінің 527,958,850 мың теңге баланстық құны бар жалға алынған активтерге құқығымен қамтамасыз етілген (2024 жыл: 466,644,777 мың теңге) (24-ескерту). 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жалға алынған әуе кемелерінің жалпы сомасына баланстық құны 185,788,341 мың теңгені құрайтын FlyArystan брендіне тиесілі жиырма төрт Airbus ұшағы кіреді (2024 жыл: теңгерімдік құны 178,774,225 мың теңге болатын FlyArystan брендіне тиесілі он тоғыз Airbus әуе кемесі).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жасалған несиелік келісімге сәйкес «Қазақстан Халық Банкі» АҚ баланстық құны 8,877,612 мың теңгені құрайтын (2024 жылғы 31 желтоқсан: 9,466,683 мың теңге) Астана қаласындағы Техникалық орталық (Ангар) кепілге қойылған.

12. Тозу және амортизация

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Негізгі құралдардың тозуы (11-ескерту)	119,301,733	88,504,443
Материалдық емес активтердің амортизациясы	490,348	213,250
Жиыны	119,792,081	88,717,693

13. Кепілдікті салымдар

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
<i>Ұзақ мерзімді кепілдік салымдар</i>		
Жалға алынған әуе кемелері бойынша кепілдік салымдар	20,847,046	19,293,591
Өзге кепілдік салымдар	2,165,691	1,237,159
Құнсыздануға арналған резерв	(289,163)	(211,619)
	22,723,574	20,319,131
<i>Ағымдағы кепілдік салымдар</i>		
Жалға алынған әуе кемелері бойынша кепілдік салымдар	23,768,504	666,365
Өзге кепілдік салымдар	1,755,706	1,034,466
	25,524,210	1,700,831
	48,247,784	22,019,962

Бұл салымдар сыйақыға жатпайды және орташа нарықтық жылдық 1.75% мөлшерлемен амортизацияланған құны бойынша есептеледі (2024 ж.: 3.06%).

Жалға алынған әуе кемелері бойынша кепілдікті салымдар Топтың лизинг төлемдері жөніндегі міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету үшін ашылған әуе кемелерін операциялық жалдау шарттары бойынша салымдарды қамтиды. Кепілдікті салымдар, негізінен, АҚШ долларымен деминацияланған. Топ бұл салымдардың несиелік тәуекелін төмен деп бағалады, өйткені барлық лизинг берушілер «АА»-дан «BBB»-ге дейін S&P Global Ratings рейтингімен бағаланады.

13. Кепілдікті салымдар (жалғасы)

Халықаралық рейтинг агенттігінің несиелік рейтингі жоқ жалға берушілер үшін басшылық мұндай жалға берушілерде S&P Global Ratings ұсынған «ССС» рейтингі бар деген болжам негізінде күтілетін несиелік шығынды есептейді. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша мұндай жалға берушілердегі салымдар сомасы 1,210,744 мың теңгені құрады (2024 жыл: 1,331,154 мың теңге).

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да 2,329,988 мың теңге сомасына, «Алтын Банк» АҚ-да 6,296,376 мың теңге сомасына және «Ситибанк Қазақстан» АҚ-да 11,471,992 мың теңге сомасына кепілдіктері мен резервтік аккредитивтері болды.

2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да 5,273,680 мың теңге сомасына, «Алтын Банк» АҚ-да 7,052,227 мың теңге сомасына және «Ситибанк Қазақстан» АҚ-да 10,041,153 мың теңге сомасына кепілдіктері мен резервтік аккредитивтері болды.

Лизингтік әуе кемелері бойынша кепілдік салымдар және техникалық қызмет көрсету бойынша міндеттемелер келесі түрде төленеді:

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Бір жылға дейін	23,767,998	666,365
Бір жылдан бес жылға дейін	4,973,404	4,918,705
Бес жылдан астам	15,874,148	14,394,840
	44,615,550	19,979,910
Өділ құнына дейін түзету	—	(19,954)
	44,615,550	19,959,956

2025 жылы жалға алынған әуе кемелері бойынша кепілдік салымдарының ұлғаюының негізгі себебі 2026-2028 жылдары жеткізілуі тиіс қосымша 20 ұшақ болды.

14. Тауар-материалдық қорлар

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Қосалқы бөлшектер	24,720,923	23,563,786
Жанармай	11,645,389	4,278,071
Жолдағы тауарлар	3,371,380	2,294,206
Ыдыс	1,862,878	2,199,686
Бірыңғай формалы киімдер	1,712,230	745,656
Мұздануға қарсы сұйықтық	1,430,144	939,947
Жарнамалық материалдар	649,606	1,386,290
Өзгелер	2,065,595	2,252,722
	47,458,145	37,660,364
Ескірген және өтімсіз тауар-материалдық қорларды жиынтық есептен шығаруды шегергенде	(3,771,759)	(2,935,365)
	43,686,386	34,724,999

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде ескірген және өтімсіз тауарлық-материалдық қорларға жиынтық есептен шығару қозғалысы келесідей ұсынылған:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жыл басындағы ескірген және өтімсіз қорларды жиынтық есептен шығару	(2,935,365)	(2,380,531)
Жыл ішінде есептеу	(1,564,045)	(594,999)
Жыл бойы бұрын есептен шығарылғандарды түзету	607,103	411,563
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	120,548	(371,398)
Жыл соңындағы ескірген және өтімсіз қорларды жиынтық есептен шығару	(3,771,759)	(2,935,365)

15. Берілген алғы төлемдер

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
<i>Ұзақ мерзімді</i>		
Қызмет көрсетуге берілген алғытөлемдер	5,766,075	5,443,290
Ұзақ мерзімді активтерге берілген алғытөлемдер	4,509,328	4,844,140
	10,275,403	10,287,430
<i>Қысқа мерзімді</i>		
Тауарларды жеткізуге берілген алғытөлемдер	12,630,667	8,658,539
Меншік құқығын бермей, жалға алу ақысын алдын ала төлеу	1,739,023	1,507,066
Қызмет көрсетуге берілген алғытөлемдер	1,497,380	5,815,068
	15,867,070	15,980,673
Минус: Құнсызданған алғытөлемдер бойынша резерв	13,649	(75,091)
	15,880,719	15,905,582

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді активтерге берілген алғытөлемдерге үш Boeing әуе кемесін сатып алу алғытөлемдері кіреді (27-ескерту).

2025 жылдың 31 желтоқсанында және 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы алғытөлемдік құнсыздану резервінің қозғалысы келесідей ұсынылған:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жыл басында	(75,091)	(83,639)
Жыл ішінде есептелгені	(50,558)	(2,534)
Бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылды	—	20,569
Жыл ішінде тузетулер	136,967	—
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	2,331	(9,487)
Жыл соңында	13,649	(75,091)

Құнсызданудан болған залал бойынша резерв Топтың жеткізушілерге мәмілелерді аяқтай алмауына байланысты өтеу үшін сотқа беріліп жатқан жеткізушілерге берген аванстарын қамтиды.

16. Сауда және өзге дебиторлық берешек

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
<i>Ұзақ мерзімді</i>		
Өзге қаржылық активтер	22,513,273	23,292,304
Өзге дебиторлық берешек	839,685	330,819
	23,352,958	23,623,123
Құнсыздануға арналған резерв	(22,513,273)	(23,292,304)
	839,685	330,819
<i>Қысқа мерзімді</i>		
Саудалық дебиторлық берешек	12,170,635	10,530,556
Өзге дебиторлық берешек	1,356,842	855,404
	13,527,477	11,385,960
Құнсыздануға арналған резерв	(385,214)	(463,147)
	13,142,263	10,922,813

2016 жылы несие сапасының айтарлықтай нашарлауына байланысты «ҚазИнвестБанк» АҚ банктік лицензиясынан айырылғанын хабарлады, ал 2017 жылдың 22 мамырында «Delta Bank» АҚ жаңа депозиттерді қабылдау және жаңа шоттар ашу лицензиясы уақытша тоқтатылды. Нәтижесінде, басшылық осы банктердегі барлық қаражатты банктік депозиттерден ұзақ мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешектерге қайта жіктеді және 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаражаттың шамамен 90% құнсыздану резервін мойындады.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бұл банктер бойынша резерв берешек сомасының 100% құрады.

17. Басқа салықтар бойынша алдын-ала төлем

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Өтеуге жататын қосылған құн салығы	15,875,664	6,970,310
Басқа салықтар бойынша алдын-ала төлемдер	250,743	272,007
	16,126,407	7,242,317

18. Ақша қаражаты және оның баламалары

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз банктердегі мерзімді салымдар	205,350,330	176,386,549
Шетел банктеріндегі ағымдағы шоттар	19,003,378	68,307,884
Қазақстан банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	14,393,450	6,866,863
Есептелген сыйақы	266,414	296,687
Кассадағы ақша қаражаттары	46,509	40,433
АҚШ-тың бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз қазынашылық вексельдері	—	4,730,192
	239,060,081	256,628,608
Құнсыздану бойынша резерв	(7,077)	(6,301)
	239,053,004	256,622,307

19. Меншікті капитал

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал жарияланған, шығарылған және толық төленген 353,948,253 жай акциялардан тұрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 351,887,760 жай акция). Жай акцияларды ұстаушылар мезгіл – мезгіл жарияланған дивидендтерді алуға құқылы, сондай-ақ «бір акция-бір дауыс» ережесі негізінде топ жиналыстарында дауыс беруге құқылы.

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы айналымдағы акциялар санының қозғалысы келесідей:

	Айналымдағы акциялар
2024 жылдың 1 қаңтары	17,000,000
Акцияларды бөлу	289,000,000
Акцияларды шығару	50,526,315
Сатып алынған қазынашылық акциялары	(4,638,555)
2024 жылдың 31 желтоқсаны	351,887,760
2025 жылдың 1 қаңтары	351,887,760
Акцияға негізделген төлем бағдарламасы бойынша акцияларды тарату	4,638,555
Сатып алынған қазынашылық акциялары	(2,578,062)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	353,948,253

2024 жылдың 10 қаңтарында 306,000,000 акцияның бөлінуі орын алып қосымша 60,000,000 акция жарияланды.

2024 жылдың 15 ақпанында Топ 54,256,673 мың теңге (121,112 мың АҚШ доллары) жинап, акциялардың алғашқы орналастырылуын («IPO») аяқтады. Топ бір уақытта үш биржада тізімделеді: Қазақстан қор биржасы, Астана халықаралық биржасы және Лондон қор биржасы. Акцияларды шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар 1,386,266 мың теңгені құрады және меншікті капиталдан шегерім ретінде танылды.

19. Меншікті капитал (жалғасы)

Шоғырландырылған қаржылық есептілік бекітілген күні жарияланған, бірақ шығарылмаған акциялардың саны 9,473,685 дана.

30 сәуірде Қоғам Қоғамның жай акцияларының акцияларын және акцияларды білдіретін жаһандық депозитарлық қолхаттарды сатып алу бағдарламасын жариялады. Бағдарламаның мақсаты қызметкерлерді ынталандыру бағдарламаларынан туындайтын Компанияның міндеттемелерін орындау болып табылады. Бағдарламаның бірінші бөлігі 2024 жылдың желтоқсанында аяқталды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазынашылық акциялардың жалпы саны 2,578,062 дана болды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 4,638,555 дана). 2025 және 2024 жылдары Топ ашық нарықта өз акцияларын тиісінше 1,339,060 мың теңге және 3,952,306 мың теңгеге сатып алды.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компанияның резервтерін бөлу ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған Компанияның шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен шектеледі. Капитал теріс болған кезде немесе бөлу теріс капиталға немесе Компанияның төлем қабілетсіздігіне әкелсе, бөлу мүмкін емес.

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның бөлінбеген пайдасы, оның ішінде ағымдағы жылғы пайда 98,936,355 мың теңгені құрады (2024 жыл: 113,985,260 мың теңге).

2025 жылғы 31 мамырда өткен акционерлердің жылдық жалпы жиналысында жай акцияға 53.7 теңге және төрт акцияға тең бір жаһандық депозитарлық қолхатқа 214.8 теңге мөлшерінде жай және арнайы дивидендтерді төлеу мақұлданды. 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде компания 19,070,084 мың теңге (37,150 мың АҚШ доллары) көлемінде дивидендтер төледі.

2024 жылы дивидендтер жарияланған жоқ.

Негізгі бір акцияға есептелген пайда есепті кезеңдегі пайдаға немесе залалға және 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы кезеңде айналымдағы орташа өлшенген жай акциялар санына негізделген. 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша салыстырмалы деректер есепті кезеңдегі пайдаға немесе залалға және жаңартылған айналымдағы жай акциялар санына негізделген. Компанияда әлеуетті түрде кірісті төмендететін құралдар жоқ.

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жыл ішіндегі пайда	7,022,862	25,522,594
Қазынашылық акцияларды шегергенде айналымдағы акциялар	354,271,002	348,878,155
Бір акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда (теңге)	19.823	73.156

Қызметкерлердің акцияларын ынталандыру бағдарламалары әлеуетті қарапайым акцияларды білдіреді, бірақ 2025 жылы (және 2024 жылы) таратылмаған; сондықтан, таратылған акцияға шаққандағы пайда акцияға шаққандағы негізгі пайдаға тең. Бұл құралдар болашақ кезеңдерде акцияға шаққандағы пайданың төмендеуіне әкелуі мүмкін.

19. Меншікті капитал (жалғасы)

Акцияның баланстық құны (ХҚЕС емес көрсеткіш)

2010 жылдың 4 қазанындағы KASE шешіміне сәйкес қаржылық есептілік KASE бекіткен қағидаларға сәйкес есептелген есепті күнге бір акцияның (жай және артықшылықты) баланстық құны туралы деректерді қамтуы тиіс.

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Барлық активтер	1,039,663,393	952,063,811
Шегеру: материалдық емес активтер	(3,286,956)	(3,160,112)
Шегеру: жалпы міндеттемелер	(852,964,087)	(744,892,164)
Таза активтердің құны	183,412,350	204,011,535
Орналасырылған жай акциялар саны	353,948,253	351,887,760
Акцияға шаққандағы баланстық құн (теңгемен)	518,190	579,763

20. Акцияларға негізделген төлемдер

Топ қызметкерлерге берілетін жалпы сыйақы пакетінің бөлігі ретінде акцияларға негізделген төлем бағдарламаларынан пайдаланады. Бұл бағдарламалар Топ белгілі бір тиімділік мақсаттарына қол жеткізген жағдайда қызметкерлерге акцияларды тегін беретін акцияларды марапаттау жоспарларын қамтиды. Барлық жоспарлар өз акцияларымен есеп айырысуды көздейді.

ІРО премиясы

ІРО бонустық жоспары негізгі басқарушы персоналға беріледі. ІРО өтемақы жоспары ешқандай қосымша шарттарсыз орындауды жалғастырған жағдайда ІРО жарияланған күннен бастап бір жылдан кейін құқық беруді көздейді. ІРО бонусы аясында берілген сыйақылардың әділ құны есепті күндегі акцияның нарықтық құнына негізделген. Бағдарлама 2025 жылдың бірінші тоқсанында аяқталды.

Ұзақ мерзімді ынталандыру жоспары

Ұзақ мерзімді ынталандыру жоспары (LTIP) - негізгі басқарушы персоналға толық жыл нәтижелерін жариялағаннан кейін ұсынылатын жаңартылатын жоспар, әр сыйақы жоғарылатылған өнімділік шарттарына қол жеткізуге байланысты болып, 2026 жылдың соңындағы көрсеткішке қатысты таза пайда маржасы сыйақының 60%-ын және сыйақы сомасының 40%-ы Компания акционерлерінің жалпы табысы («TSR») басқа авиакомпаниялар тобымен салыстырғандағы көрсеткіштеріне негізделеді. Сыйақының жалпы мөлшері қызмет шарттарын орындаумен анықталады. Жоспар он жылдықта аяқталады. LTIP сыйлығы бойынша берілген марапаттардың әділ құны есепті күнгі акцияның нарықтық құнына негізделген 907.49 теңге (1.795 АҚШ доллары).

LTIP шеңберінде берілген сыйақылардың әділ құны есепті күні TSR көрсеткіші үшін биномдық модельді (Кокс-Росс-Рубинштейн биномдық моделі) және Монте-Карло келесі болжамдармен EPS көрсеткіштері үшін модельдеу:

Модельдегі енгізу деректері	Ұзақ мерзімді ынталандыру жоспары (LTIP) (2024-2026)	Ұзақ мерзімді ынталандыру жоспары (LTIP) (2025-2027)
Акцияның нарықтық құны	1.795	1.795
Күтілетін құбылмалылық	6.34%	6.27%
	дивидендік төлемдердің әсері жоқ	дивидендік төлемдердің әсері жоқ
Күтілетін дивидендтер зукелсіз пайыздық мөлшерлеме (АҚШ қазынашылық вексельдеріне негізделген)	3.51%	3.47%

20. Акцияларға негізделген төлемдер (жалғасы)

Ұзақ мерзімді ынталандыру жоспары (жалғасы)

Күтілетін құбылмалылық Топ акцияларының кірістілігінің құбылмалылығы ретінде пайдаланылатын тең компаниялардың орташа құбылмалылығы негізінде анықталды. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы модель негізінде 2024-2026 және 2025-2027 жылдарға арналған бағдарламалар үшін EPS және TSR үшін орташа өлшенген өнімділік деңгейі 68.46% және 70.9% құрайды (2024 жылдың 31 желтоқсанында: 71.8%, нөл).

Қызметкерлерге арналған акцияларға иелік ету жоспары

Қызметкерлердің акцияларға меншік құқығы жоспары (ESOP) осы құқыққа ие қызметкерлерге ұсынылады. ESOP жоспары IPO-ға шыққан күннен бастап бір жыл өткен соң, ешқандай қосымша қызметтік шарттарсыз жұмысты жалғастыру шартымен құқықтардың берілуін көздейді. Бағдарлама 2025 жылдың бірінші тоқсанында аяқталды және таратылған қарапайым акциялардың құны 2,638,011 мың теңгені құрады.

2025 жылы ішінде үлестік құралдармен есеп айырысу негізінде акциялармен байланысты төлемдер бойынша танылған шығыстардың жалпы сомасы 895,823 мың теңгені құрады, бұл сомадан 179,165 теңге – табыс салығына дейінгі сома болып табылады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 3,551,934 мың теңге, табыс салығына дейін – 710,387 мың теңге).

Қызметкерлерге берілген акцияларға құқықтарды бағалау күніне әділ құн құқық беру кезеңі ішінде (1 және 3 жыл) пайда мен залал туралы есепте «персонал мен экипаж шығыстары» бабы бойынша шығыс ретінде танылады. Тиісті жазба капиталдағы өзгерістер туралы есепте «Басқа резервтер» деген бапта көрсетіледі.

21. Болашақ кезендердің табыстары

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Тасымалдаудан кейінге қалдырылған табыс	42,388,691	38,755,743
Клиенттердің адалдық бағдарламасы бойынша резерв	7,698,716	8,399,660
	50,087,407	47,155,403

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған қаржы жылындағы кейінге қалдырылған табыстың қозғалысы келесідей:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
мың теңге	Тасымалдаудан кейінге қалдырылған табыс	Клиенттердің адалдық бағдарламасы бойынша резерв	Тасымалдаудан кейінге қалдырылған табыс	Клиенттердің адалдық бағдарламасы бойынша резерв
1 қаңтарында	38,755,743	8,399,660	32,928,326	5,421,992
Тұтынушылардан алынған қолма-қол ақша	—	56,114	—	493,603
Пайда немесе залал туралы есепте көрсетілген кіріс	(475,714,346)	(1,442,783)	(590,190,558)	1,477,134
Пайда және залал туралы есепте көрсетілген операциялық шығындар	45,498	14,660	1,325,903	1,575
Тұтынушылардың есептелген бонустық ұпайлары	—	984,267	—	163,834
Билеттерді брондау	479,200,481	—	583,691,797	—
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	101,315	(313,202)	11,000,275	841,522
31 желтоқсанына	42,388,691	7,698,716	38,755,743	8,399,660

Болашақ кезеңдер табыстарының бастапқы баламасына енгізілген ағымдағы кезеңде танылған түсім сомасы 38,755,743 мың теңгені құрайды.

21. Болашақ кезеңдердің табыстары (жалғасы)

Тұтынушылардың адалдық бағдарламасының міндеттемелерінің бастапқы қалдығына енгізілген ағымдағы кезеңдегі танылған кіріс 906,415 мың теңгені құрады (2024 ж.: (509,357) мың теңге).

Тасымалдау қызметтерінен түскен сақталған кіріс тасымалдау қызметтері әлі көрсетілмеген сатылған билеттердің құнын білдіреді. Жолаушыларды тасымалдаудан түскен кіріс тасымалдау қызметтері көрсетілген кезде танылады.

Сатылған кейбір билеттер пайдаланылмайды немесе қайтарылады деп күтілуде. Тиісті кіріс жолаушылардың ұшу кезіндегі құқықтарын пайдалануына пропорционалды түрде танылады және бұл билеттің күтілетін зақымдану деңгейін көрсетеді.

Топ жеңілдетілген ХҚЕС тәсілін қолданады, бұл бастапқыда бір жыл немесе одан аз күтілетін мерзімі бар келісімшарттар бойынша қалған орындау міндеттемелеріне бөлінген мәміле бағасын жарияламауды талап етеді. Топтың жолаушылар билеттері келісімшарттарының көпшілігі осы ерекшелікке жатады.

Клиенттердің адалдығы бағдарламасынан кейінге қалдырылған табыс сонымен қатар «Nomad Club» бағдарламасының есептеулерін қамтиды.

22. Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетуге арналған резерв

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Қозғалтқыштар бойынша резерв	174,962,922	141,207,855
D-чекке резерв	13,551,743	11,660,593
Шасси	4,245,440	3,322,896
Әуе кемелерін қайтару бойынша резерв	3,899,153	3,586,501
Қосымша қоректендіру қондырғысы	3,245,503	2,251,672
C-чекке резерв	2,878,488	3,451,023
	202,783,249	165,480,540

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету үшін есептелген резервтің қозғалысы келесідей:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтарында	165,480,540	115,361,873
Жыл үшін есептелген (8-ескерту)	58,295,059	45,237,195
Жыл бойы қолданылған	(17,364,871)	(21,526,849)
Бір жылға есептен шығарылған (8-ескерту)	(2,212,006)	(580,915)
Негізгі құралдарда танылды	(108,253)	971,226
Дисконтты есептен шығару (9-ескерту)	6,480,561	4,891,230
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(7,787,781)	21,126,780
31 желтоқсанына	202,783,249	165,480,540

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін әуе кемелерін қайтару бойынша резервтің қозғалыстар келесідей болды:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтарында	3,225,604	3,240,003
Жыл үшін есептелген (8-ескерту)	623,685	677,235
Жыл бойы қолданылған	—	(221,022)
Бір жылға есептен шығарылған (8-ескерту)	(163,607)	—
Негізгі құралдарда танылды	—	(584,670)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	213,471	114,058
31 желтоқсанына	3,899,153	3,225,604

22. Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетуге арналған резерв (жалғасы)

Пайдалану жалдау шарттарына сәйкес, Топ әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету және техникалық қызмет көрсетудің стандартты рәсімдерін жүргізуге және төлеуге міндетті, және олар әуе кемесін жалдау мерзімінің соңында қанағаттандырылғы жағдайда лизинг берушіге қайтарады. Резервті есептеу кезінде қолданылатын жөндеу құны АҚШ долларымен көрсетілген.

Бұл қорларды жоспарлы пайдалану келесідей:

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Бірінші жылдың ішінде	69,165,098	13,269,005
Екінші жылдың ішінде	49,565,194	55,545,086
Үшінші жылдың ішінде	50,339,161	31,852,122
Үшінші жылдан кейін	33,713,796	64,814,327
Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсетуге резервтің жиыны	202,783,249	165,480,540
Минус: ағымдағы бөлік	69,165,098	13,269,005
Ұзақ мерзімді бөлік	133,618,151	152,211,535

Әуе кемелерін жөндеуге және оларға техникалық қызмет көрсетуге резервтерді анықтау кезінде елеулі тұжырымдар орын алады. Басшылық техникалық қызмет көрсету жұмыстарының мүмкін уақыт аралықтарын және құндарын анықтау үшін тәуелсіз мамандарды тартты. Тәуелсіз мамандардың бағалары әуе кемелердің ағымдағы техникалық жағдайының, тарихи орындалған ұшу сағаттары мен циклдерінің, әуе кемелерін болашақ кәдеге жаратылуының күтілетін деңгейінің негізінде жалдау мерзімдерін ескере отырып, сондай-ақ жалға берушіге қайтарылуы тиіс әуе кемелерінің жағдайы бойынша шарттарды ескере отырып дайындалды. Бағалаулар төменде айтылған негізгі болжамдардың негізінде жасалды:

- Ұшу сағаттары мен циклдерін пайдаға асырудың күтілетін коэффициенті тарихи деректерге және нақты пайдалану негізделген;
- Ұқсас қызметтер мен қосалқы бөлшектерге нарықтық бағалар пайдаланылған;
- Әуе кемелер стандартты жағдайларда және стандартты нормалар бойынша пайдаланылады деп жорамалданады; және
- Жоспарланбаған техникалық қызмет көрсетуге резерв жасалынбаған.

23. Сауда және өзге кредиторлық берешек

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
<i>Қаржылық</i>		
Сауда кредиторлық берешек	34,446,309	35,722,182
Есептелген бонус сомалары	5,660,925	4,349,486
Агенттерден алынған депозиттер	5,246,896	4,779,551
Қызметкерлер алдындағы берешек	4,430,465	3,541,342
Пайдаланылмаған демалыс бойынша резерв	1,818,391	1,145,265
	51,602,986	49,537,826
<i>Қаржылық емес</i>		
Алынған алғы төлемдер	8,361,972	5,941,095
Төленуге жататын басқа салықтар	1,438,738	5,162,882
Зейнетақы жарналары	870,017	637,484
Өзгелер	114,250	65,114
	10,784,977	11,806,575
	62,387,963	61,344,401

23. Сауда және өзге кредиторлық берешек (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін алынған алғы төлемдер қозғалысы келесідей:

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
1 қаңтарында	5,941,095	3,895,579
ірістер	139,495,711	313,830,691
Шығыстар	(136,769,360)	(312,542,547)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(305,474)	757,372
31 желтоқсанына	8,361,972	5,941,095

Топтың кредиторлық берешегі келесі валютада көрсетілген:

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Теңге	26,366,423	33,163,847
АҚШ доллары	21,150,364	21,883,959
Еуро	3,876,910	3,205,797
Ағылшын фунт стерлингi	607,142	405,910
Өзгелер	10,387,124	2,684,888
	62,387,963	61,344,401

24. Жалға алу бойынша міндеттемелер

2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ пайыздық мөлшерлемесі бекітілген меншік құқығының берілуі қарастырылған жалға алу келісімдері бойынша бір Boeing 767 әуе кемесіне иелік етеді (2024: үш Boeing 767). 2025 жылы Топ екі Boeing 767 әуе кемесіне меншік құқығын беру арқылы қаржылық лизингті өтеді. 2024 жылы Топ меншік құқығын беру арқылы бес Airbus A320 отбасылық әуе кемесіне қатысты міндеттемелерді толығымен өтеді. Топтың несиелендіру және жалдау міндеттемелерінде есепті күннен кейін міндеттемелерді ұзақ мерзімді деп жіктеу шарты болып табылатын қаржылық шарттар жоқ. Кейбір қаржылық келісімдерде айқаспалы дефолт ережелері бар; дегенмен, олар есепті күннен кейін он екі ай ішінде шарттарды сақтау бойынша бөлек талаптарды көздемейді. Тиісінше, Топтың міндеттемелерін қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу шарттардың шарттарына байланысты емес.

Бұл талаптар 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында орындалды.

Жоғарыда сипатталғандардан бөлек, барлық басқа әуе кемелерін жалдау мерзімінің соңында сатып алу мүмкін емес.

Топтың жалдау міндеттемелері жалдау шарттары бойынша міндеттемелерді орындамаған жағдайда жалға берушілердің жалға алынған ұшаққа құқықтарымен тиімді түрде қамтамасыз етіледі. Топ жалдау мерзімі ішінде бұл активтерге заңды меншік құқығын алмайды.

Топтың лизингтік міндеттемелері лизинг берушінің лизингтік активтерге құқығымен қамтамасыз етілген. Бұл активтердің теңгерімдік құны 485,799,671 мың теңгені құрайды (2024 жыл: 466,995,381 мың теңге) (11-ескерту). Топтың жалдау міндеттемелері негізінен АҚШ долларымен көрсетілген.

Кейбір лизингтік шарттар Топтан тиісті лизингтік шарттарға сәйкес лизинг берушілерге кепілдік депозиттерін немесе кепілдіктерін ұсынуды талап етуі мүмкін.

24. Жалға алу бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Міндеттемелердің өзгерісі мен қаржылық қызмет бойынша ақша ағындарын салыстыру

мың теңге	Несиелер	Жалдау бойынша міндеттемелер	Барлығы
2025 жылдың 1 қаңтарындағы баланс	302,988	466,644,777	466,947,765
Алынған қарыздар	2,739,854	—	2,739,854
Жалға алу бойынша міндеттемелерді өтеу	—	(100,122,612)	(100,122,612)
Төленген пайыздар	(155,161)	(34,595,730)	(34,750,891)
Қайтарымды жалға беру арқылы сату нәтижесінде алынған қосымша қаржыландыру бойынша төлемдер	(263,991)	—	(263,991)
Қаржылық қызметтен болған ақша қаражаттарының қозғалысына байланысты өзгерістер жиыны	2,320,702	(134,718,342)	(132,397,640)
Шетел валюталарын айырбастау бағамдары өзгеруінің әсері	—	251,148	251,148
Басқа өзгерістер			
Есептілік валютасын қайта есептеу бойынша резерв	48,072	(17,226,515)	(17,178,443)
Жаңа жалдау мен модификация	—	177,791,447	177,791,447
Пайыздық шығыстар (9-ескерту)	155,161	36,071,694	36,226,855
Кепілдік депозиттермен есепке жатқызуға байланысты қолма-қол ақшасыз төлем	—	(855,359)	(855,359)
Басқа өзгерістер жиыны	203,233	195,781,267	195,984,500
2025 жылдың 31 желтоқсанына баланс	2,826,923	527,958,850	530,785,773

мың теңге	Несиелер	Жалдау бойынша міндеттемелер	Барлығы
2024 жылдың 1 қаңтарындағы баланс	187,279	326,780,002	326,967,281
Қаржылық қызметтен болған ақша қаражаттарының қозғалысына байланысты өзгерістер			
Қарыз қаражаты бойынша төлем	(17,000,000)	—	(17,000,000)
Алынған қарыздар	17,000,000	—	17,000,000
Сату мен кері жалға беруден алынған қосымша қаржыландыру	308,572	—	308,572
Жалға алу бойынша міндеттемелерді өтеу	—	(90,134,893)	(90,134,893)
Қайтарымды жалға беру арқылы сату нәтижесінде алынған қосымша қаржыландыру бойынша төлемдер	(201,883)	—	(201,883)
Төленген пайыздар	(232,493)	(25,594,303)	(25,826,796)
Қаржылық қызметтен болған ақша қаражаттарының қозғалысына байланысты өзгерістер жиыны	(125,804)	(115,729,196)	(115,855,000)
Шетел валюталарын айырбастау бағамдары өзгеруінің әсері	289,557	—	289,557
Басқа өзгерістер			
Есептілік валютасын қайта есептеу бойынша резерв	185,978	60,526,661	60,712,639
Жаңа жалдау мен модификация	—	172,411,916	172,411,916
Кепілдік депозиттермен есепке жатқызуға байланысты қолма-қол ақшасыз төлем	—	(1,449,161)	(1,449,161)
Мерзімнен бұрын қайтарудан болған кіріс	—	(1,270,825)	(1,270,825)
Пайыздық шығыстар (9-ескерту)	(234,022)	25,375,380	25,141,358
Басқа өзгерістер жиыны	(234,022)	195,067,310	194,833,288
2024 жылдың 31 желтоқсанына баланс	302,988	466,644,777	466,947,765

24. Жалға алу бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Міндеттемелердің өзгерісі мен қаржылық қызмет бойынша ақша ағындарын салыстыру (жалғасы)

2015 жылғы 1 шілдеде Топ АҚШ долларымен көрсетілген жалдау бойынша міндеттемелерінің бір бөлігін болашақта АҚШ долларымен көрсетілген ықтималдығы жоғары болашақ кезеңнің кірісін хеджирлеу ретінде белгіледі. Топ 39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес ақша ағындарын хеджирлеуді есепке алу моделін қолданды.

Функционалдық валютаның АҚШ долларына ауысуына байланысты, бұл хеджирлеу 2017 жылғы 31 желтоқсаннан бастап экономикалық тұрғыдан тиімді емес деп танылды. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша меншік құқығын берумен лизингтік міндеттемелерді қайта бағалаудан болған залал толығымен жүзеге асырылды (2024 жылы: 458,532 мың теңге кейінге қалдырылған салықты төлеуге дейінгі 2,292,661 мың теңге). Функционалдық валютаның өзгеруі нәтижесінде хеджирлеу байланысы тоқтатылды, сондықтан 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап шетелдік валютаны аудару бойынша пайда мен залал пайдалар мен залалдардан хеджирлеу резервіне ауыспайды, ал 2017 жылдың 31 желтоқсанында меншікті капиталда танылған хеджирлеу резерві 2025 жылға дейін жыл сайын болатын болжамды хеджирлеуді тануға сәйкес пайда немесе шығын құрамына қайта жіктеледі.

2025 жылы хеджирлеуді есепке алудың басынан бастап есепті күнге өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте хеджирлеу резервінен бағамдық шығынға аударылған сома 3,594,620 мың теңгені құрады (719,028 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салыққа дейін) (2024 жылы: 1,193,786 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты төлеуге дейін 5,968,460 мың теңге).

25. Қаржылық құралдары

Қалыпты қызмет барысында Топ тап болатын негізгі тәуекелдерге несиелік тәуекел, пайыздық мөлшерлеменің, валюта бағамының және тауар бағасының өзгеру тәуекелі жатады. Төменде сипатталғандай, Топ тауар бағасының тәуекелінен басқа тәуекелдерд хеджирлемейді.

Капиталды басқару

Топ қарызды меншікті капиталға қатынасын оңтайландыру арқылы акционерлердің кірістерін барынша арттыра отырып, жақын болашақта үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету үшін өз капиталын басқарады. Ағымдағы 10 жылдық Топты дамыту стратегиясы 2017 жылы бекітілді және 2017-2026 жылдарды қамтиды.

Топтың капитал құрылымы таза қарыз алудан (24-ескертуде көрсетілген несие мен қаржылық жалдау бойынша міндеттемелерді қосқанда) және Топтың капиталын (19-ескертуде көрсетілген шығарылған капиталды, функционалды валютаға аудару резервін, қазынашылық акцияларын, хеджирлеу құралдары бойынша резервті және бөлінбеген пайданы қосқанда) қамтиды.

Топ меншікті капиталға қатысты ешқандай сыртқы реттеуге бағынбайды. Топта мақсатты несие қаржысы коэффициенті жоқ.

Топтың қарыз қаражаты үлесінің нысаналы коэффициенті жоқ.

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел - бұл контрагенттердің келісімшарттық міндеттемелерін орындамауы және Топтың осыған байланысты шығынға ұшырау тәуекелі. Топтың саясаты - тек несиеге қабілетті контрагенттермен жұмыс жасау және қажет болған жағдайда міндеттемелерді орындамаудан туындайтын шығындар тәуекелін төмендету үшін жеткілікті кепіл алу. Несиелік тәуекел несиелік лимиттерді белгілеу арқылы бақыланады, олар жыл сайын қаралады және тәуекелдерді басқару комитетімен бекітіледі.

Ақша қаражаттары, кепілдік депозиттері мен дебиторлық берешек сияқты қаржылық құралдардың несиелік тәуекелінің максималды тәуекелі олардың баланстық құнына негізделген.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Сауда дебиторлық берешек көптеген сатып алушылармен ұсынылған және экономиканың әр түрлі секторлары мен географиялық аймақтар бойынша бөлінеді. Топ өз дебиторларының қаржылық жағдайын үнемі бағалайды және қажет болған жағдайда дебиторлық қарызды өтеуге кепілдік беру үшін сақтандыруды алады.

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешегі бөлігінде несиелік тәуекелдің айтарлықтай шоғырлануы болған жоқ (16-ескерту).

Топ тек беделді банктермен жұмыс жасайды және банктік шоттар мен депозиттерге несиелік тәуекелден аспайтын орналастыру лимиттерін белгілейтін ақша-инвестициялық саясатты әзірледі.

Кейбір банктер үшін несиелік тәуекелдің күшеюі нәтижесінде Топтың Директорлар кеңесі 2019 жылдың мамыр айында ақша қаражаттарын басқару саясатын бекітті және Топтың аккредиттелген банктер тізіміне енгізу үшін банктер үшін ең төменгі кредиттік рейтингтерді белгіледі және негізгі ақша қаражаттарын «BBB-» немесе одан жоғары бағаланған банктерге орналастырды.

Қаржылық активтердің теңгерімдік құны несиелік тәуекелдің максималды деңгейін білдіреді. Пайда немесе залал ретінде танылған қаржылық активтердің құнсыздануынан болған шығындар келесідей болды:

мың теңге	Ескерту	2025 ж.	2024 ж.
Сауда және өзге дебиторлық берешек және алғытөлемдер бойынша құнсызданудың қайта қалпына келуі	15, 16	166,673	14,762
Кепілдік салымдары бойынша құнсызданудың (есептелуі)/қайта қалпына келуі	13	(77,544)	29,753
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша құнсызданудан болған залал	18	(776)	(1,755)
		88,353	42,760

Сауда және өзге дебиторлық берешек

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Дефолттағы банктер	22,513,273	23,292,304
Сауда дебиторлық берешек	12,170,635	10,530,556
Қызметкерлерден алынатын дебиторлық берешек	1,965,501	1,037,617
Жалға берушілерден алынатын сомалар	231,026	148,606
Жалпы теңгерімдік құнының жиыны	36,880,435	35,009,083
Құнсыздануға арналған резерв	(22,898,487)	(23,755,451)
Таза теңгерімдік құнының жиыны	13,981,948	11,253,632

Дебиторлық берешек

Билеттерді сату - Топтың негізгі табыс көзі. Топта Топ атынан билеттерді және заңды тұлғаларға белгілі бір ақыға билеттерді сататын агенттер қолданылады, олар географиялық орналасу мен нарықтық жағдайлар. Нәтижесінде агенттер әуе компанияларының дебиторлық берешегі ретінде тіркелген, сатылған билеттерге айтарлықтай қаражат жинайды. Халықаралық әуе көлігі қауымдастығы IATA агенттердің кредиттік сапасын қамтамасыз етуге бағытталған IATA аккредитациялау рәсімдерін құратын агенттерді бақылайды. IATA-да әрбір нарық үшін жергілікті қаржы критерийлері белгіленеді, оған сәйкес агенттер банк кепілдігі немесе сақтандыру сияқты несие жетілдірулерін, белгілі бір кредиттік рейтингі бар қаржы мекемесінде IATA аккредитацияланған болуы мүмкін.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Дебиторлық берешек (жалғасы)

IATA авиакомпаниясы әр агентінің қарызының мөлшерінен асып түсетіні туралы үнемі хабарлап отырады оның кепілді немесе сақтандырылған сомасы. Бұдан басқа, IATA-да сатылымдардың өткір және ерекше өсуі туралы хабарланады, бұл тәуекелдің ұлғаюына себеп болуы мүмкін. Сонда компания теріс факторлар жойылғанға дейін осындай агенттермен жұмыс істеуді тоқтату туралы шешім қабылдайды.

Топтың кепілдік қамтамасыз ету бойынша шығындар резерві танылмайтын сауда дебиторлық берешегі немесе келісімшарттық активтері жоқ.

Топ дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік шығындарды өлшеуге жеңілдетілген тәсілді қолданады, дебиторлық берешектің мерзімі ішінде күтілетін несиелік шығындарды олардың бастапқы танылуынан бастап таниды.

Дебиторлық берешектің қысқа мерзімді сипатын және өткендегі төлемеу деңгейінің төмендігін ескере отырып, шығын резерві тарихи байқалған шығын көрсеткіштеріне негізделген жеңілдетілген шығын резерві матрицасын пайдалану арқылы анықталады. Бұл көрсеткіштер орташа ұзақ мерзімді төлемеу тәжірибесіне негізделіп есептеледі.

Дебиторлық берешектің мерзімі қысқа болғандықтан, Топ болашаққа бағытталған макроэкономикалық факторлардың әсерін маңызды деп санамайды.

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жеті дебитор, соның ішінде IATA Billing Settlement Plan (BSP) – бүкіл әлем бойынша туристік агенттіктерден кіріс жинайтын компаниялар – дефолтқа ұшыраған банктерді қоспағанда, сауда және өзге дебиторлық берешектердің 63%-ын құрады (2024 жылы: бес дебитор 63%).

Төмендегі кестеде 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешектің несиелік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат берілген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
	Жалпы ағымдағы құны	Құнсыздану резерві	Жалпы ағымдағы құны	Құнсыздану резерві
мың теңге				
Қысқа мерзімді (мерзімі өтпеген берешек)	11,724,757	(40,442)	7,027,547	(9,977)
Мерзімі 1-30 күннен астам	197,157	–	3,310,819	–
Мерзімі 31-90 күннен астам	186,541	–	15,228	–
Мерзімі 90 күннен астам	62,180	(62,180)	176,962	(176,962)
	12,170,635	(102,622)	10,530,556	(186,939)

Қызметкерлердің дебиторлық берешегі

Жалпы алғанда, Ab-initio ұшқыштарын оқытудың құнының белгілі бір бөлігін стажер-ұшқыштар жабады, бірақ Бағдарлама қатысушыларына пайызсыз несие беру арқылы Топты қаржыландырады. Топ ай сайын ұшқыштардың жалақысынан төленетін соманы шегереді. Топтан шығатын сол ұшқыштардың немесе кадеттіктердің қарыздары құнсыздану бойынша жәрдемақымен толық қамтылады.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Сауда және өзге дебиторлық берешектің құнсыздануы бойынша резервтің өзгеруі

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтардағы теңгерім	23,755,451	21,010,672
Жыл бойына есептеу	402,257	766,914
Жыл ішінде түзетпе жасау	(454,551)	(784,210)
Бағамдық айырмашылық	81,445	(457,853)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	(886,115)	3,219,928
31 желтоқсандағы қалдық	22,898,487	23,755,451

Кепілдік салымдары

Топтың негізгі контрагенттері, кем дегенде «BBB-» S&P Global Ratings рейтингілік агенттігінің кредиттік рейтингі бар.

Жарияланған кредиттік рейтингтің өзектілігін анықтау үшін, сондай-ақ жарияланған рейтингтерде көрсетілмеген есепті күнгі кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын бағалау үшін Топ контрагенттердің қаржылық тұрақтылығының өзгеруін бақылайды.

12 айлық дефолт ықтималдығы және құралдың қалған қызмет ету мерзімі ішінде дефолт ықтималдығы әрбір кредиттік рейтинг үшін S&P Global Ratings ұсынған тарихи деректерге негізделген.

Төмендегі кестеде кепілді салым кредиттік рейтингтер ұсынылған, олардың әрқайсысы 1-кезеңге бөлінген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны			2024 жылдың 31 желтоқсаны		
	Жалпы ағымдағы құн	12 айлық ККШ	Ағымдағы құны	Жалпы ағымдағы құн	12 айлық ККШ	Ағымдағы құны
Кредит-тік рейтинг (мың теңге)						
«BBB-»-ден «А+»-ке дейін	40,522,779	(57,125)	40,465,654	19,473,704	(30,456)	19,443,248
«B+»-тен «BB+»-ке дейін	2,194,000	(64,202)	2,129,798	1,331,154	(37,808)	1,293,346
Рейтингсіз	5,820,168	(167,836)	5,652,332	1,426,723	(143,355)	1,283,368
	48,536,947	(289,163)	48,247,784	22,231,581	(211,619)	22,019,962

Кепілдікті салымдарға байланысты шығын резерві, ең алдымен, сыртқы кредиттік рейтингі жоқ контрагенттерге орналастырылған салымдарға қатысты және мұндай контрагенттерге байланысты дефолттың жоғары ықтималдығын көрсетеді.

Топта мерзімі өткен немесе құнсызданған кепілдік салымдары болған жоқ.

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтардағы баланс	(211,619)	(241,372)
Құнсызданудан болған таза шығынды түзету	(85,435)	67,214
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	7,891	(37,461)
31 желтоқсандағы баланс	(289,163)	(211,619)

Ақшалай қаражаттар мен олардың баламалары

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың 239,053,004 мың теңге сомасына ақша қаражаттары мен олардың баламалары болды (2024 жыл: 256,622,307 мың теңге). S&P Global Ratings-ге сәйкес, ақша қаражаттары мен олардың баламалары банктер мен қаржы институттарының көпшілігі «BBB-»-тан бастап «А+»-ға дейін бағаланады.

Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының құнсыздануы 12 айлық күтілетін несиелік шығындар негізінде бағаланды және тәуекелге ұшыраған позициялардың қысқа мерзімдерін көрсетеді. Топ контрагенттердің сыртқы несиелік ұпайларына сүйене отырып, қолда бар ақша қаражаттары мен олардың баламаларының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Ақшалай қаражаттар мен олардың баламалары (жалғасы)

Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының ККШ бағалау үшін Топ банктік және кепілдік салымдар үшін қолданылатын әдіске ұқсас әдісті пайдаланады.

Келесі кестеде қалдық құны бойынша өлшенген ақша қаражаттары мен олардың баламаларының несиелік сапасының талдауы келтірілген.

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны			2024 жылдың 31 желтоқсаны		
	12		Ағымдағы құны	12		Ағымдағы құны
Кредит-тік рейтинг	Жалпы ағымдағы құн	айлық ККШ		Жалпы ағымдағы құн	айлық ККШ	
«BBB-»-ден «A+»-ке дейін	238,854,331	(7,077)	238,847,254	248,966,203	(6,301)	248,959,902
«B+»-тен «BB+»-ке дейін	205,750	—	205,750	7,662,405	—	7,662,405
	239,060,081	(7,077)	239,053,004	256,628,608	(6,301)	256,622,307

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Топ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қаупіне ұшырамайды, себебі Топ белгіленген сыйақы ставкалары бар қаражаттарды тартты.

Шетел валюталары бағамдарының өзгеру тәуекелі

Топ АҚШ долларынан өзге валюталарда көрсетілген сатуға және сатып алуға қатысты операциялар бойынша валюталық тәуекелге ұшырайды. Валюта тәуекелі негізінен теңге мен еуроға байланысты болады. Шетел валютасында көрсетілген міндеттемелердің баланстық құны 18-ескертуде ашып көрсетілген. Басшылық қазіргі жағдайларда Топтың экономикалық тұрақтылығын сақтауға қатысты барлық қажетті шараларды қолданып жатыр.

Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелдеріне сезімталдығын талдау

Топ АҚШ долларының айырбастау бағамының теңге мен еуроға қатысты өзгеруіне байланысты тәуекелдердің әсеріне көп ұшырайды.

Топтың есепті күнге шетелдік валютамен көрсетілген қаржылық активтері мен қаржы міндеттемелерінің баланстық құны мынадай. Бұл ашып көрсету өзге шетелдік валюталарда көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баптарын қамтымайды, осыған байланысты олардың сомалары жиынтығында Топтың қаржы есептілігіне елеулі ықпал етпейді.

мың теңге	Ескерту	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
		Теңге	Еуро	Теңге	Еуро
Активтер					
Басқа салықтар бойынша алдын-ала төлем	17	16,126,407	–	7,242,317	–
Ақша қаражаты мен банк есепшоттарындағы қалдықтар	18	12,919,830	1,331,566	6,762,892	3,139,108
Сауда және өзге дебиторлық берешек	16	6,320,642	634,946	7,594,666	607,027
Табыс салығы бойынша алдын-ала төлем		3,591,791	–	6,825,905	
Кепілдік салымдар		272,986	168,341	169,611	154,907
Барлығы		39,231,656	2,134,853	28,595,391	3,901,042
Міндеттемелер					
Сауда және басқа кредиторлық қарыздар	23	26,366,423	3,876,910	33,163,847	3,205,797
Жалдау міндеттемелері		6,060,799	–	4,146,794	–
Барлығы		32,427,222	3,876,910	37,310,641	3,205,797
Валюталық таза позиция		6,804,434	(1,742,057)	(8,715,250)	695,245

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелдеріне сезімталдығын талдау (жалғасы)

2025 жылы келесі кестеде Топтың АҚШ долларының теңгеге қатысты 10%-ға (2024 жылы: 10%) әлсіреуіне және АҚШ долларының теңгеге қатысты 10%-ға (2024 жылы: 10%) нығаюына және АҚШ долларының еуроға қатысты 10%-ға (2024 жылы: 10%) нығаюына сезімталдығы көрсетілген.

Сезімталдық талдауы жоғарыда көрсетілген сезімталдық коэффициенттерін қолдана отырып, оларды түзету арқылы кезеңнің соңында қол жетімді шетел валютасындағы ақшалай сомаларды ғана қамтиды. Сезімталдық талдауына сауда және басқа дебиторлық қарыздар, ақша қаражаты мен оның баламалары, банктердегі депозиттер, сауда кредиторлық берешегі, пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтер мен міндеттемелер, несиелер мен қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер кіреді.

Теріс сан пайда мен шығынның төмендеуін көрсетеді, оң сан пайда мен шығынға керісінше әсер етеді.

мың теңге	АҚШ долл. әлсіреуі .		АҚШ долл. нығаюы .	
	Теңге	Еуро	Теңге	Еуро
2025 жыл 31 желтоқсан	10%	10%	10%	10%
(Шығын) / пайда	(544,355)	139,365	544,355	(139,365)
2024 жыл 31 желтоқсан	10%	10%	10%	10%
(Шығын) / пайда	(697,220)	55,620	697,220	(55,620)

Топ саудалық және өзге дебиторлық берешек, ақша қаражаттары және олардың баламалары, банктердегі салымдар, кепілдікті салымдар, және саудалық және өзге кредиторлық берешек, несиелер және қаржылық лизинг бойынша міндеттемелері көрсетілген шетелдік валюталардың өзгеруін қадағалай отырып, шетелдік валюталардың бағамдарының өзгеру тәуекелін шектейді.

Жанармай бағасының өзгеру тәуекелі

Топ жанармай бағасының тәуекеліне ұшырайды. Бұл тәуекелді азайту үшін Топ отын бағасының тәуекелін басқару стратегиясының бөлігі ретінде азиялық сатып алу опционы келісімшарттарын жасайды. Топтың стратегиясы - отын тұтынуының бір бөлігін бекітілген хеджирлеу профилі шеңберінде екі жылға дейін хеджирлеу.

Төмендегі кестеде азиялық колл-опцион келісімшарттарының жанармай бағасының ықтимал өзгерістеріне сезімталдығы көрсетілген, бұл ағымдағы нарықтық құбылмалылыққа негізделген, салық салынғанға дейінгі пайда мен меншікті капиталға негізделген барлық басқа айнымалыларды тұрақты ұстағанда. Сезімталдық талдауы есепті күнде тек жанармай бағасына негізделген қаржылық туынды келісімшарттары үшін жүргізілді және сезімталдықтар 2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсанға дейінгі толық кезеңге қолданылған жағдайда қандай әсер ететінін көрсетпейді:

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
	10%	(10%)	10%	(10%)
Жанармай бағасының пайызбен өсуі/(төмендеуі)	220,917	(46,509)	336,070	(82,967)
Меншікті капиталға әсері				

Жанармай бағасының өзгеруінің салық салынғанға дейінгі пайдаға әсері нөлге тең деп бағаланады.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Өтімділік тәуекелін басқару

Өтімділік тәуекелі – Топта ақшалай қаражатты немесе өзге қаржылық активті беру арқылы есептелетін қаржы міндеттемелерімен байланысты міндеттерді орындаған кезде қиындықтардың туындау тәуекелі. Топтың өтімділікті басқару тәсілі – әдеттегі және күйзелісті жағдайларда тиімсіз шығындарға жол бермей және Топ беделіне қауіп төндірмей Топта өз міндеттемелерін уақытылы өтеуіне жеткілікті өтімді қаражаттың мүмкіндігінше тұрақты болуын қамтамасыз ету.

Өтімділік тәуекелдерді басқару бойынша айрықша жауапкершілік Топ басшылығы үшін қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді қорландыру бөлігінде өтімділік тәуекелдерін басқару жөніндегі тиісті негізді және өтімділікті басқаруға қойылатын талаптарды жасаған Директорлар Кеңесіне жүктеледі. Топ өтімділік тәуекелін жөнді резервтерді пайдалану арқылы, сондай-ақ ақша ағындарына тұрақты мониторинг пен болжам жасау және қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша мерзімдерді салыстыру жолымен басқарады.

Сыйақы мөлшерлемелерінің және өтімділік кестелері

Келесі кестелерде Топтың туынды емес қаржылық міндеттемелері мен активтері бойынша келісімшарттық мерзімдері көрсетіледі. Кестелер Топтан төлем талап етілуі мүмкін ең ерте күн негізінде қаржылық міндеттемелер бойынша ақша ағындарының дисконтталмаған қозғалысы негізінде жасалды.

Төменде келтірілген жалдау мерзімінің талдауы Топтың келісімшарттық дисконтталмаған жалдау төлемдерін көрсетеді. Дисконтталмаған жалдау төлемдерінің жалпы сомасы қаржылық жағдай туралы есепте танылған жалдау міндеттемелерінің баланстық құнынан ерекшеленеді, себебі жалдау міндеттемелері Топтың қарыз алу мөлшерлемесін пайдалана отырып, болашақ жалдау төлемдерінің ағымдағы құны бойынша өлшенеді.

мың теңге	3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1-5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
2025 жыл 31 желтоқсан					
Қаржылық активтер					
Сауда және өзге дебиторлық берешек	12,062,957	1,078,801	840,190	–	13,981,948
Кепілдікті депозиттер	978,706	24,543,987	5,669,013	17,345,240	48,536,946
Ақша қаражаты мен оның баламалары	239,053,004	–	–	–	239,053,004
Қаржылық міндеттемелер					
Пайызсыз					
Сауда және өзге кредиторлық берешек	41,679,432	10,907,821	–	–	52,587,253
Бекітілген мөлшерлеме					
Қарыздар	67,741	240,127	1,966,006	553,049	2,826,923
Жалдау бойынша міндеттемелер	56,149,723	168,851,570	442,153,220	90,428,701	757,583,214

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Сыйақы мөлшерлемелерінің және өтімділік кестелері (жалғасы)

мың теңге	3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1-5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
2024 жыл 31 желтоқсан					
Қаржылық активтер					
Сауда және өзге дебиторлық берешек	10,175,056	747,757	330,819	—	11,253,632
Кепілдікті депозиттер	323,468	1,377,363	5,532,558	14,806,527	22,039,916
Ақша қаражаты мен оның баламалары	256,622,307	—	—	—	256,622,307
Қаржылық міндеттемелер					
<i>Пайызсыз</i>					
Сауда және өзге кредиторлық берешек	40,467,077	4,779,551	—	—	45,246,628
Бекітілген мөлшерлеме					
Қарыздар	12,603	42,009	251,003	91,894	397,509
Жалдау бойынша міндеттемелер	30,620,214	88,363,411	354,459,752	89,577,990	563,021,367

Әділ құн

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең, өйткені олар не қысқа мерзімді, не өзіне сыйақыларды қамтиды және дисконтталмайды.

Жанармайға колл-опциондар

Топ авиакеросин бағасының тәуекелін хеджирлеу үшін опциондарды пайдаланады. Топ жанармайды хеджирлеу мақсатында стандартты нарық құралдарын пайдаланады, мысалы, «колл опциондары» (мұнда тауар бағасының алдын ала белгіленген деңгейден жоғары көтерілу тәуекелін жабу үшін Топ алдын ала сыйлықақы төлейді). Колл опционын жеткізушілерден сатып алынатын авиакеросиннің баға тәуекелін хеджирлеу мүмкін болмағандықтан, Топ бірнеше халықаралық банктермен туынды құралдар туралы негізгі келісімге қол қою арқылы Қазақстан Республикасынан тыс сатып алынған жанармайдың мөлшерін ғана хеджирлейді. Мәміле жасамас бұрын Топ басшылығы хеджирлеуге жататын авиакеросиннің мөлшерін анықтайды. Хеджирлеу Топтың директорлары мен акционерлері бекіткен Отынды хеджирлеу саясатына сәйкес жүзеге асырылады. Топ регрессиялық талдау арқылы авиакеросин мен Brent маркалы мұнай бағасының тарихи қозғалысын талдау арқылы хеджирлеу құралы мен хеджирленетін бап арасындағы экономикалық байланысты анықтайды. Алынған Бета статистикалық маңыздылығы үшін бағаланады және хеджирлеу факторы ретінде пайдаланылады.

Хеджирлеудің тиімсіздігі тұрақты өзгеретін экономикалық жағдайларға байланысты жоғары ықтимал авиакеросинге қатысты мәміленің орындалмауы мүмкіндігіне қатысты.

Топтың қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерінің әділ құны бақыланатын ағымдағы нарықтық бағаларды және ұқсас құралдар бойынша дилерлік баға ұсыныстарын пайдалана отырып, дисконтталған ақша ағындарын талдау негізінде жалпы қабылданған баға үлгілеріне сәйкес анықталады.

Топ құралдардың әділ құнын анықтау үшін кіріс әдісін пайдалана отырып, дисконтталған күтілетін болашақ ақша ағындарын қолданды. Ақша қаражатының қозғалысы өзгермелі баға келісім-шартта көрсетілген бағадан асып кеткен кезде контрагенттер Топқа төлейтін төлемдерді білдіреді.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Әділ құн (жалғасы)

Жанармайға колл-опциондар (жалғасы)

Топ төлемдерді бағалау үшін геометриялық броундық қозғалыс моделіне негізделген Монте-Карло әдісін қолданды.

Топ өз үлгісінде келесі негізгі мәліметтерді пайдаланды:

- Спот: Brent маркалы мұнай фьючерстерінің 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы соңғы бағасы;
- Өсу қарқыны: шикі мұнай фьючерстерінің қисығы, Bloomberg мәліметтері бойынша Brent маркалы мұнай (ICE);
- Құбылмалылық: Bloomberg мәліметтері бойынша Brent мұнайының болжамды құбылмалылығы; және

Бұл хеджирлеу нысандары 2026 жылдың бірінші жартыжылдығына жоспарланған ықтималдығы жоғары болашақ мәмілелерді білдіреді. Хеджирлеу құралы - орындау бағасы 70 АҚШ доллары және барреліне 65 АҚШ доллары болатын шикі мұнайға колл-опционы. 1.439 хеджирлеу коэффициенті негізінде Топ 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 191,965 баррель жанармайды хеджирледі (2024 жылдың 31 желтоқсанында: 183,912 баррель). Қысқа мерзімді өтеу мерзіміне байланысты Топ құралдардың әділ құнында елеулі өзгерістер күтпейді.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын 2-деңгейдегі қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны әдетте хеджирлеу операцияларына қатысатын банктер ұсынатын әділ құн туралы есептерді пайдалана отырып есептеледі. Бұл бағалау тәсілінің ең маңызды кірісі шикі мұнай бағасын жабуға, алға жылжытуға және спотқа шығаруға қалған уақыт болып табылады.

Кепілдік салымдар

Кепілдік салымдар, амортизацияланған құны бойынша танылады. Басшылық таза баланстық құнды олардың әділ құнына шамамен тең деп есептейді.

Саудалық және өзге дебиторлық және кредиторлық берешектер

Өтеу мерзімі алты айдан аз дебиторлық және кредиторлық берешек үшін әділ құн баланстық құннан айтарлықтай ерекшеленбейді, өйткені ақшаның уақытша құнының әсері маңызды емес. Ab-initio бағдарламасы бойынша дебиторлық берешек әділ құн бойынша танылады және кейіннен амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

Несиелер

Несиелер әділ құнына жақын амортизацияланған құнымен көрсетіледі. Менеджменттің тұжырымы бойынша баланстық құн шамамен әділ құнын құрайды деп есептейді.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда жалдау басталған күні жалдау шартына салынған пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған, немесе, егер мұндай мөлшерлемені Топ қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдалана отырып, оңай анықтау мүмкін болмаса төленбеген жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Әдетте Топ қосымша қарыз қаражатын тартудың өз мөлшерлемесін дисконттау мөлшерлемесі ретінде пайдаланады.

25. Қаржылық құралдары (жалғасы)

Әділ құн (жалғасы)

Жалдау бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Топ жалдау міндеттемелерін жалдау шартында көрсетілген пайыздық мөлшерлемені (IRIL) оңай анықтауға болатын болса, оны пайдалана отырып өлшейді; әйтпесе, қосымша қарыз алу мөлшерлемесі қолданылады. Қарыз алу мөлшерлемесі жалдау шартына тән мөлшерлеме ретінде анықталады, ол Топтың ұқсас мерзімге және ұқсас кепілмен, ұқсас экономикалық жағдайларда пайдалану құқығы бар активке ұқсас құнды активті сатып алу үшін қажетті қаражатты қарызға алу үшін төлейтін пайыздық мөлшерлемені көрсетеді.

26. Әділ құнды бағалау

Топтың есеп саясатының жекелеген ережелері және бірқатар ашып көрсетулер қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құнын бағалауды талап етеді.

Топ әділ құнды бағалау үшін бақылау жүйесін құрды. Осы жүйеге сәйкес, 3-ші деңгей бағалауларын қоса алғанда, барлық маңызды әділ құн өлшеуді қадағалау үшін жауапты бағалаушылар тобы бар.

Қаржы бөлімі Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректерді және бағалау түзетулерін тұрақты түрде тексереді. Егер брокерлердің баға белгілеулері немесе баға белгілеу қызметтері сияқты үшінші тараптардың ақпараты әділ құнды бағалау үшін пайдаланылса, онда Бағалау жөніндегі команда осындай бағалар осы сомалар жататын әділ құн құндылықтарының иерархиясындағы деңгейді қоса алғанда, ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес келетіні туралы тұжырымды растау үшін үшінші тараптардан алынған дәлелдемелерді бағалайды.

Егер активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалау үшін пайдаланылатын бастапқы деректер әділ құнның иерархиясының әртүрлі деңгейлеріне жатқызылуы мүмкін болса, онда әділ құнды бағалау тұтастай алғанда барлық бағалау үшін елеулі болып табылатын неғұрлым төмен деңгейдің бастапқы деректері сәйкес келетін иерархияның деңгейіне жатады.

Топ осы өзгеріс орын алған есепті кезеңнің аяқталу күніне әділ құн иерархиясының деңгейлері арасындағы аударымдарды таниды.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың барлық активтері, жанармай опциондарынан бөлек, амортизацияланған құн бойынша бағаланды.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалау кезінде, Топ мүмкіндігінше нарықтың бақылаулы деректерін қолданады. Әділ құнды бағалау әділ құнды иерархияның әртүрлі деңгейлеріне жатады, ол тиісті бағалау әдістерінде пайдаланылатын кірістерге байланысты:

- 1-деңгей: белсенді нарықтарда бірдей активтер мен міндеттемелер бойынша белгіленген (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: тікелей (яғни, баға сияқты) немесе жанама (яғни, бағалар негізінде анықталған) түрде бақыланатын, 1-деңгей бағалаулары үшін қолданылатын, белгіленген бағалардан бөлек бастапқы деректер;
- 3-деңгей: бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген активтер мен міндеттемелер үшін бастапқы деректер (бақыланбайтын бастапқы деректер).

Егер активтің немесе міндеттеменің әділ құнын өлшеу үшін пайдаланылған деректер әділ құн иерархиясының әртүрлі деңгейлеріне тағайындалуы мүмкін болса, онда әділ құнды бағалау әдетте маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректерге сәйкес келетін иерархия деңгейіне тағайындалады. жалпы өлшемге.

Әділ құнды бағалау кезінде жасалған жол берулер туралы қосымша ақпарат 25-ескертуге енгізілген.

27. Шартты міндеттемелер

Капитал міндеттемелері

2011 жылы Top Boeing компаниясымен кестеге сәйкес алдын ала төлемдер төлей отырып, үш Boeing-787 сатып алу туралы келісімге қол қойды. Top келісілген төлем кестесіне сәйкес жеткізілімге дейін төлемдерді жүзеге асыруға міндеттенеді.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер

Әуе кемелері

Әуе кемелеріне арналған операциялық жалға алу келісімшарттары 4 жылдан 12 жылға дейін созылады. Topтың операциялық жалдау туралы барлық келісімшарттары, егер Top кеңейту опционын пайдаланса, нарықтық бағаларды жаңарту бөлімдерінен тұрады. Top жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активтерді сатып алуға мүмкіндігі жоқ.

Тіркелген және өзгертін айналмалы жалдау төлемдердің тіркелген бөлігі АҚШ долларымен деноминацияланып, төленуге тиіс. Бұл валюта әуе кемелерін жалдау кезінде халықаралық есеп айырысуларда күн сайын пайдаланылады.

Topтың әлі орындалмаған шартты әуе кемелердің операциялық жалдау міндеттемелері бар және олардың жеткізілуі 2026 жылы басталады деп күтілуде.

мың теңге	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Бір жыл ішінде	7,588,511	15,272,299
Бір жылдан кейін, бірақ бес жылдан аспайды	338,670,724	405,568,183
Бес жылдан астам	426,580,369	494,337,504
	772,839,604	915,177,986

2024 жылы Top 40 ұшаққа – Boeing 787, Airbus A321LR, A321Neo, A320Neo, A320ceo және A320neo арзан тасымалдаушы конфигурациясында – тапсырыс беріп, тиісті лизингтік келісімдерге қол қойды, жеткізу 2022 және 2028 жылдар аралығында жоспарланған.

2025 жылы арзан тасымалдаушы конфигурациясындағы екі Airbus A320neo, екі Airbus A320ceo, бір Airbus A321neo және тағы үш Airbus A320neo жеткізілді, ал үш Embraer E190-E2 жалға берушіге қайтарылды.

Сонымен қатар, жыл ішінде екі Airbus A321neo LR болашақта жеткізілуі үшін екі лизингтік келісімге қол қойылды.

2025 жылы екі Airbus A321neo, бір Airbus A320neo және бір Airbus A320ceo ұшақтарына лизингтік келісімдер де ұзартылды.

Сақтандыру

Авиациялық сақтандыру

Top авиациялық сақтандыруды ұйымдастыруға ерекше назар аударады, сондықтан Top қаржылық тұрақтылық рейтингінің жоғары деңгейіне ие (мысалы, Lloyds) жетекші халықаралық сақтандыру нарықтарында авиациялық тәуекелдерді хеджирлейді. Сақтандыру төлемдерінің түрлері төменде келтірілген:

- Әуе кемесінің, қосалқы бөлшектер мен жабдықтардың мүліктік залалының «Барлық тәуекелдерін» авиациялық сақтандыру;
- Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру;
- Қосалқы бөлшектерді қоса алғанда, соғыс тәуекелдерін және олармен байланысты әуе кемесіне мүліктік залал тәуекелдерін авиациялық сақтандыру;
- Соғыс әрекеті, әуе кемесін заңсыз басып алу (айдап әкету) және олармен байланысты тәуекелдер салдарынан үшінші тұлғалар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілікті авиациялық сақтандыру.

27. Шартты міндеттемелер (жалғасы)

Сақтандыру (жалғасы)

Сақтандырудың өзге түрлері

Авиациялық сақтандыру төлемдерінен басқа Топ мүліктің зақымдануы, жалпы жауапкершілік салдарынан қаржылық тәуекелді азайту үшін сақтандыру полистерінің өзге түрлерін, сондай-ақ қызметкерлерді жазатайым оқиғалар мен медициналық шығындардан жабатын полистерді тұрақты түрде сатып алады, атап айтқанда:

- Қызметкерлерді медициналық сақтандыру;
- Компания директорлары мен лауазымды тұлғаларының жауапкершілігін сақтандыру;
- Мүлікті сақтандыру;
- Компанияның көлік құралдарын толық сақтандыру;
- Еңбек міндеттерін орындау кезінде қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру;
- Ұшқыштардың лицензиядан айыруына әкеп соққан жазатайым оқиғадан ерікті сақтандыру;
- Қоймадағы тауарларды сақтандыру;
- Кибернетикалық тәуекелдерді сақтандыру.

Салықтық шартты міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа болып табылады және салықтардың көптеген әралуан түрлерімен және заңнамадағы, ресми жарияланымдардағы және сот шешімдеріндегі, соның ішінде кірістерді, шығындарды және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің басқа баптарын ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттары бойынша реттеуге қатысты пікірлердің жиі өзгерістермен сипатталады. Салықтарды елеулі айыппұлдар салуға, өсімпұлдар есептеуге және өндіріп алуға құқығы бар бірқатар реттеуші органдар тексеруі тиіс. Салық жылы салық органдарының тексеруі үшін келесі күнтізбелік бес жылдың ішінде ашық болып қалады, алайда, кейбір жағдайларда салық жылы бұдан да ұзақ мерзім ашық болып қалуы мүмкін.

Басшылық қолданылатын салық заңнамасының, ресми түсініктемелердің және сот шешімдерінің түсіндірмелеріне негізделі отырып, салық міндеттемелерін бара-бар көрсеткеніне сенімді. Алайда тиісті салық органдарының түсіндірмелері ерекшеленуі және бұл қаржы есептілігіне елеулі әсер етуі мүмкін.

Компания және еншілес ұйымның функционалдық валютасы АҚШ доллары болып табылады, себебі бұл валюта тиісті операциялардың, оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық салдарларын барынша нақты көрсетеді. Қазақстан Республикасының Салық кодексінде теңгеден өзге функционалдық валютаның қолданылуын түсіндіретін ережелер жоқ. Соған қарамастан, Салық кодексі Қазақстан Республикасының барлық салық төлеушілерін теңгемен салық міндеттемелерін есептеуге және төлеуге міндеттейді. Сондықтан белгілі пайымдауды қолдану арқылы Топ салық және салық салу мақсаттары үшін теңгемен есеп жүргізіп, есептейді. Бұл көзқарас қолданыстағы заңнамада ең қолайлы болып саналатынына Басшылық сенімді.

27. Шартты міндеттемелер (жалғасы)

Операциялық орта

Қазақстанның болашақ даму бағыты елеулі дәрежеде мемлекеттің экономикалық, салық және ақшақредит саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ елдегі саяси жағдайдың өзгерістеріне байланысты. Қазақстан мұнай мен газды айтарлықтай көлемде өндіретін және экспорттайтын мемлекет болғандықтан, оның экономикасы әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасына ерекше сезімтал.

Теңге бағамының төмендеуі, әлемдік нарықтағы мұнай бағасының құбылмалылығы және геосаяси қақтығыстар да бизнес ортасындағы белгісіздік деңгейін арттырып отыр. Ұсынылған шоғырландырылған жылдық қаржылық ақпарат басшылықтың бизнес жағдайларының Топтың қызметі мен қаржылық жағдайына әсері туралы көзқарасын білдіреді. Болашақ бизнес жағдайларының нақты әсері басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

28. Байланысты тараптармен операциялар

Басшылыққа сыйақы

Топ қызметін басқару, бақылау және жоспарлау мәселелерінде өкілеттіктері мен жауапкершілігі бар негізгі басшылық жыл ішінде персонал бойынша шығындар құрамында көрсетілген жалақы мен сыйлықақыларды қоса алғанда, мынадай сыйақы алды (8-ескерту):

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Жалақы және бонустар	4,544,962	3,567,535
Акция негізіндегі төлемдер	741,409	737,890
Әлеуметтік салық	480,333	406,386
Еңбек келісімшартын тоқтату бойынша төлемдер	13,892	149,381
	5,780,596	4,861,192

Байланысты тараптармен операциялар

Ағымдағы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін байланысты тараптарға мыналар жатады:

- 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ акцияларының 41%-ына иелік ететін және Топқа айтарлықтай әсер ететін «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ;
- Қазақстан Республикасы Үкіметі бақылайтын немесе оның айтарлықтай ықпалындағы ұйымдар (мемлекеттік меншіктегі ұйымдар);
- Топтың негізгі басшылығы және олардың отбасы мүшелері; және
- осындай тұлғалар бақылайтын немесе олардың ортақ бақылауындағы ұйымдар.

Қазақстан Республикасының Үкіметі «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның соңғы бақылаушы субъектісі болып табылады.

Тиісінше, Қазақстан Республикасы Үкіметі бақылайтын немесе оның елеулі ықпалындағы субъектілер ХҚЕС 24 мақсаттары үшін үкіметпен байланысты субъектілер болып саналады.

2025 жылдың 18 желтоқсанына дейін BAE Systems Kazakhstan Limited компаниясы Топ акцияларының 16.95%-ына иелік етті және оның елеулі ықпалына байланысты еншілес компания болып саналды.

2025 жылдың 18 желтоқсанында BAE Systems Kazakhstan Limited компаниясы өз акцияларының 10.1%-ын сатты, бұл оның меншік құқығын 6.85%-ға дейін төмендетті.

Осы мәміледен кейін BAE Systems Kazakhstan Limited компаниясы Топқа айтарлықтай ықпалын жоғалтты және сондықтан сол күннен бастап еншілес компания болуды тоқтатты.

BAE Systems Kazakhstan Limited компаниясымен 2025 жылдың 18 желтоқсанына дейін жасалған мәмілелер байланысты тараптардың мәмілелері ретінде қарастырылады.

28. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Акционерлер мен олардың еншілес компаниялары арасында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және оның еншілес компаниялары Топтың жалғыз маңызды жеткізушісі болып табылады, негізінен отын сатып алу тұрғысынан.

Төмендегі кестеде байланысты тараптармен операциялар келтірілген:

мың теңге Алынған қызметтер	2025 ж.		2024 ж.	
	Операция сомасы	Есептеулер бойынша қалдық	Операция сомасы	Есептеулер бойынша қалдық
Мемлекеттік компаниялар	33,983,042	(57,443)	50,537,012	1,141,086
	33,983,042	(57,443)	50,537,012	1,141,086
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және оның еншілес компаниялары	119,289,005	(2,444,127)	35,027,026	(2,345,648)
Басқа акционерлер және акционерлердің еншілес компаниялары	328,839	(19,288)	314,643	(6,524)
	153,600,886	(2,520,858)	85,878,681	(1,211,086)

Байланысты тараптардан алынған қызметтер әуежайлардың, навигацияның қызметтерімен және метеорологиялық қамсыздандырумен көрсетілген.

Акционерлер мен олардың еншілес компаниялары арасында «Қазпошта» ҰК АҚ және оның еншілес компаниялары Топтың жалғыз маңызды клиенті болып табылады.

мың теңге Топ көрсеткен қызметтер	2025 ж.		2024 ж.	
	Операция сомасы	Есептеулер бойынша қалдық	Операция сомасы	Есептеулер бойынша қалдық
«Қазпошта» ҰК АҚ және оның еншілес компаниялары	493,346	98,984	548,366	97,680
Басқа акционерлер және акционерлердің еншілес компаниялары	172,765	4,456	118,953	1,548
	666,111	103,440	667,319	99,228

Байланысты тұлғалармен есеп айырысулар бойынша барлық қалдықтар есепті күннен кейін тоғыз ай ішінде ақша қаражатымен реттелуі тиіс. Осы берешектің барлығы қамтамасыз етілмеген.

Үкіметпен байланысты кәсіпорындармен операциялар

Топ Қазақстан Республикасы Үкіметінің бақылауындағы бірқатар кәсіпорындармен жұмыс істейді. Топ Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорындармен операциялар бойынша оңайлатылған ашуларды ұсынуға мүмкіндік беретін 24 «Байланысты тараптар» ҚЕХС (IAS) беретін босатуды қолданады.

Топ Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорындармен операцияларды жүзеге асырады. Бұл операциялар Топтың әдеттегі қызметінің бөлігі болып табылады және Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты емес кәсіпорындармен өзара іс-қимыл шарттарымен салыстырылатын шарттарда жүргізіледі.

29. Тәуелсіз аудиторға сыйақы

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шарттар бойынша міндетті аудитті және өзге аудиторлық емес сыйақыларды қоса алғанда, тәуелсіз аудитор алған қызметтер үшін сыйақылар:

мың теңге	2025 ж.	2024 ж.
Аудиторлық қызметтер	230,000	257,000
Өзге консультациялық қызметтер	27,692	16,833
	257,692	273,833

30. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2026 жылдың 15 қаңтарында Акционерлердің жалпы жиналысы Boeing компаниясымен жеткізу 2032-2035 жылдарға жоспарланған бес («нық тапсырыс») Boeing 787-9 ұшағын сатып алу туралы келісімді мақұлдады және Boeing 787-9 ұшағын сатып алудың бес опциондық құқығын және бес сатып алу құқығын мақұлдады.

2026 жылдың 9 ақпанында Акционерлердің жалпы жиналысы Airbus S.A.S. компаниясымен жеткізу мерзімі 2031-2034 жылдарға жоспарланған бес («нық тапсырыс») Airbus A320N ұшағын, жиырма («нық тапсырыс») A321NX ұшағын сатып алу туралы келісімді және жиырма бес A320neo отбасы ұшағын сатып алу құқығын мақұлдады. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ *13-ескертуде* жалға алынған ұшақтар бойынша ағымдағы кепілдік салымдары ретінде тіркелген кепілдік депозиті ретінде 21,758,517 мың теңге төледі.

2026 жылдың 4 ақпанында Гонсало Пиреш 2026 жылдың 1 наурызынан бастап Топтың Қаржы жөніндегі атқарушы директор (CFO) болып тағайындалды, ол қазіргі Қаржы жөніндегі атқарушы директор Ибрахим Жанлыелді ауыстырады, 2026 жылдың 1 сәуірінен бастап Ибрахим Жанлыел Бас атқарушы директор (CEO) қызметін атқаратын болады.

2026 жылдың 28 ақпанында Америка Құрама Штаттары мен Израиль Иран Ислам Республикасына қарсы әскери шабуылдар жасады, бұл геосаяси тәуекелдерді және Бахрейн, Катар, Кувейт, Ирак, Иран, Біріккен Араб Әмірліктері (БАӘ) және Сирияны қоса алғанда, Таяу Шығыстың бірнеше елінің әуе кеңістігінде ұшу шектеулерін арттырды.

Нәтижесінде, 2026 жылдың 28 ақпанында Топ барлық рейстерді басқа бағытқа бұрып, тиісті әуе кеңістігі қайта ашылғанға дейін және Топ қалыпты жұмысын қалпына келтіру қауіпсіз деп санағанға дейін Дубайға (БАӘ), Медина мен Джиддаға (Сауд Арабиясы) және Дохаға (Қатар) жоспарланған рейстерді уақытша тоқтатты.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік бекітілген күні Топ Сауд Арабиясының батысындағы Джидда мен Медина қалаларына және Маскатқа (Оман) шектеулі көлемде репатриациялық рейстерді орындады.

Қазақстан мен Азия, Орталық Азия мен Кавказ бен Азия, сондай-ақ Азия мен Еуропа арасындағы бағыттарға сұраныстың күрт артуына байланысты Топ кейбір ұшақтарын тоқтатылған Парсы шығанағы бағыттарынан Азия бағыттарына ауыстырды. Осы оқиғалардың нәтижесінде Топ наурыз айында пайдаға бейтарап әсер етеді деп күтеді.

Топ зардап шеккен аймақтардағы оқиғаларды бақылауды және оның қызметіне ықтимал әсерін бағалауды жалғастыруда.

31. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіту

Бұл шоғырландырылған қаржылық есептілікті Топ басшылығы мақұлдап, 2026 жылдың 13 наурызында шығаруға бекітті.